

VYSOKÁ ŠKOLA BÁŇSKÁ – TECHNICKÁ UNIVERZITA OSTRAVA

EKONOMICKÁ FAKULTA

KATEDRA VEŘEJNÉ EKONOMIKY

Zhodnocení a role místních akčních skupin v rozvoji venkova

Evaluation and the Role of Local Action Groups in Rural Development

Student:

Bc. Lucie Václavová

Vedoucí diplomové práce:

Ing. Bc. Jiří Bečica, Ph.D.

Ostrava 2019

Zadání diplomové práce

Student: **Bc. Lucie Václavová**

Studijní program: N6202 Hospodářská politika a správa

Studijní obor: 6202T055 Veřejná ekonomika a správa

Téma: Zhodnocení a role místních akčních skupin v rozvoji venkova
Evaluation and the Role of Local Action Groups in Rural Development

Jazyk vypracování: čeština

Zásady pro vypracování:

1. Úvod
 2. Spolupráce obcí v ČR v kontextu rozvoje venkova
 3. Charakteristika a analýza hospodaření vybraných místních akčních skupin
 4. Zhodnocení vynakládaných finančních prostředků na rozvoj venkova prostřednictvím MAS
 5. Závěr
- Seznam použité literatury
Seznam zkratk
Prohlášení o využití výsledků diplomové práce
Seznam příloh
Přílohy

Seznam doporučené odborné literatury:

- KHENDRICHE TRHLÍNOVÁ, Zuzana. *Partnerství v rozvoji obcí, měst a regionů*. Praha: Auditorium, 2014. 233 s. ISBN 978-80-87284-44-5.
- MAAYTOVÁ, A., F. OCHRANA a J. PAVEL. *Veřejné finance v teorii a praxi*. Praha: Grada Publishing, 2015. ISBN 978-80-247-5561-8.
- SCHNEIDEROVÁ, Ivana. *Rozpočtová skladba v roce 2016*. Praha: Acha obec účtuje, 2016. 251 s. ISBN 978-80-905420-3-7.
- STIGLITZ, Joseph E. and Jay K. ROSENGARD. *Economics of the public sector*. 4th ed. New York: W. W. Norton & Company, 2015. ISBN 978-0-393-93709-1.

Formální náležitosti a rozsah diplomové práce stanoví pokyny pro vypracování zveřejněné na webových stránkách fakulty.

Vedoucí diplomové práce: **Ing. Bc. Jiří Bečica, Ph.D.**

Datum zadání: 23.11.2018

Datum odevzdání: 26.04.2019

doc. Ing. Petr Tománek, CSc.
vedoucí katedry

prof. Dr. Ing. Zdeněk Zmeškal
děkan fakulty

Prohlašuji, že jsem celou práci, včetně příloh, vypracovala samostatně.

V Ostravě dne 12. 7. 2019

A handwritten signature in dark ink, appearing to read 'Lucie Václavová', written over a dotted line.

Bc. Lucie Václavová

Touto cestou bych chtěla poděkovat vedoucímu mé diplomové práce Ing. Bc. Jiřímu Bečicovi, Ph.D. za konzultace, jeho cenné rady, připomínky a komentáře. Dále bych chtěla poděkovat ředitelce MAS Vincenze Priessnitze pro Jesenicko, o.p.s., Mgr. Vendule Polákové za poskytnuté informace, které mi byly při psaní diplomové práce přínosem.

Obsah

1. ÚVOD	6
2. SPOLUPRÁCE OBCÍ V ČR V KONTEXTU ROZVOJE VENKOVA	9
2.1. Základní charakteristika obce	11
2.1.1. Orgány obce	11
2.1.2. Spolupráce obcí	13
2.2. Partnerství a rozvoj území	14
2.2.1. Partnerství vytvářené v mezinárodním kontextu.....	16
2.2.2. Partnerství vytvářené na národní úrovni	20
2.2.3. Partnerství vytvářené na regionální úrovni	22
2.2.4. Mikroregionální úroveň partnerství	24
2.2.5. Partnerství vytvářené na úrovni obcí a měst	26
2.3. Místní akční skupiny	27
2.3.1. Základní charakteristika Místních akčních skupin.....	28
2.3.2. Metoda LEADER	29
2.3.3. Národní síť Místních akčních skupin	30
2.3.4. Organizační struktura NS MAS	30
2.3.5. Místní akční skupiny v krajích ČR.....	31
3. CHARAKTERISTIKA A ANALÝZA HOSPODAŘENÍ VYBRANÝCH MÍSTNÍCH AKČNÍCH SKUPIN	34
3.1. Použitá metodika	34
3.2. Olomoucký kraj	35
3.2.1. Místní akční skupiny v Olomouckém kraji	36
3.3. Charakteristika vybraných místních akčních skupin	41
3.3.1. MAS Šumperský venkov	41
3.3.2. MAS Horní Pomoraví	44
3.3.3. MAS Vincenze Priessnitze pro Jesenicko	48

3.4.	Analýza hospodaření vybraných místních akčních skupin.....	51
3.4.1.	Analýza nákladů vybraných MAS	52
3.4.2.	Analýza výnosů vybraných MAS	53
3.4.3.	Analýza výsledku hospodaření vybraných MAS	56
3.4.4.	Procentní změny vybraných MAS	57
3.5.	Analýza akčního plánu vybraných MAS na období 2014 - 2020.....	58
4.	ZHODNOCENÍ VYNAKLÁDANÝCH FINANČNÍCH PROSTŘEDKŮ NA ROZVOJ VENKOVA PROSTŘEDNICTVÍM MAS	63
4.1.	Zhodnocení vynaložených finančních prostředků vybraných MAS z pohledu podpory.....	64
4.1.1.	MAS Šumperský venkov	64
4.1.2.	MAS Horní Pomoraví	66
4.1.3.	MAS Vincenze Priessnitze pro Jesenicko	67
4.2.	Zhodnocení vynaložených finančních prostředků vybraných MAS z pohledu vlastních zdrojů příjemce	69
4.2.1.	MAS Šumperský venkov	70
4.2.2.	MAS Horní Pomoraví	71
4.2.3.	MAS Vincenze Priessnitze pro Jesenicko	72
4.3.	Zhodnocení celkových vynaložených finančních prostředků vybraných MAS	74
4.3.1.	MAS Šumperský venkov	74
4.3.2.	MAS Horní Pomoraví	76
4.3.3.	MAS Vincenze Priessnitze pro Jesenicko	77
4.3.4.	Srovnání vybraných MAS	78
4.4.	Zhodnocení vynaložených finančních prostředků vybraných MAS na rozvoj venkova	83
4.4.1.	Zhodnocení vynaložených finančních prostředků na PRV v období 2014 – 2020	85

4.4.2. Zhodnocení vynaložených finančních prostředků na PRV v období 2007 – 2013	
.....	87
5. ZÁVĚR.....	92
Seznam použité literatury	95
Seznam zkratek	98
Prohlášení o využití výsledků diplomové práce	
Seznam příloh	

1. ÚVOD

Venkov je specifická část životního prostředí, kde se prolínají různorodé environmentální, hospodářské a společenské prvky. Dříve byla pro venkov charakteristická zemědělská výroba a lesní hospodářství, ale s postupujícím technickým pokrokem se mění podíl zemědělské ekonomiky na celkové hospodářské produkci společnosti, a také klesá počet lidí nezbytných k zajištění dostatečného množství potravin. Uvolňované pracovní síly postupně přecházejí ze zemědělství a lesnictví do sektorů průmyslu nebo služeb, jejichž produkce rychle narůstá. V současné době již většina ekonomicky aktivních obyvatel ve venkovských obcích nepracuje ani v zemědělství ani v místě svého bydliště.

Pro vymezení venkova je především využita velikostní kategorie obce a hustota zalidnění. Velikostní kategorie obce je podle počtu trvale bydlících obyvatel a nejčastější hranice je 2 000 či 3 000 obyvatel a hranice pro vymezení venkova podle hustoty zalidnění je 150 obyvatel na km².

Hlavním cílem diplomové práce je zhodnocení vynakládaných finančních prostředků na rozvoj venkova prostřednictvím místních akčních skupin. Jedná se o zhodnocení, jak mají vybrané místní akční skupiny vytvořený plán financování na období 2014 - 2020 na rozvoj venkova v porovnání s financováním dalších operačních programů a hlavním cílem je zjištění obdržených dotací na rozvoj venkova za období 2007 - 2013 a plánovaných dotací na rozvoj venkova za období 2014 – 2020 pro členy místní akční skupiny v rozdělení na veřejný a soukromý sektor. Zastoupení členů veřejného sektoru v místních akčních skupinách nesmí být vyšší jak 50 %. Hypotézou je, že podíl dotací bude rovnoměrný podle počtu členů a jelikož průměrný podíl veřejného sektoru v zastoupení místních akčních skupin je přibližně 40 %, budou dotace pro veřejný sektor 40 % s odchylkou $\pm 5\%$.

Dílčím cílem práce je analýza akčního plánu vybraných místních akčních skupin na období 2014 – 2020. Analýza akčního plánu je zaměřená na priority a cíle vybraných místních akčních skupin. Priority a cíle jsou definovány pomocí jednotlivých opatření/fichí, které jsou v rámci daných operačních programů. Analýza obsahuje rozdělení podle možného příjemce dotace z určitého opatření/fiche. Možným příjemcem může být veřejný či soukromý sektor. Hypotézou je, že veřejný sektor bude moci čerpat dotace z méně opatření a fichí než soukromý sektor z důvodu, že zastoupení veřejného sektoru v místních akčních skupinách musí být menší jak 50 %.

Druhým dílčím cílem je zjištění počtu zástupců veřejného a soukromého sektoru u vybraných místních akčních skupin. Podíl zastoupení veřejného sektoru je přibližně 40 % a hypotézou je, že podíl zástupců veřejného sektoru u vybraných místních akčních skupin bude 40 % s odchylkou $\pm 5 \%$.

V rámci teoretické části práce je popsáno partnerství a rozvoj území, tato podkapitola popisuje jak chápat partnerství a jaké typy partnerství mohou být. V teoretické části je vysvětlení místních akčních skupin, vysvětlena metoda Leader, popis o fungování národní sítě místních akčních skupin a její organizační struktura a stručné vymezení místních akčních skupin v jednotlivých krajích. Praktická část obsahuje stručný popis Olomouckého kraje, ve kterém se nachází všechny vybrané místní akční skupiny, a také obsahuje stručný popis místních akčních skupin v Olomouckém kraji. Praktická část je zaměřena na charakteristiku vybraných místních akčních skupin, analýzu hospodaření a analýzu akčního plánu vybraných MAS. V závěru praktické části je zhodnocení vynakládaných finančních prostředků na rozvoj venkova vybraných místních akčních skupin.

Závěr obsahuje shrnutí zjištěných údajů, objasnění hlavního cíle a dílčích cílů a objasnění hypotéz.

Použitá metoda ke zjištění hodnot v oblasti charakteristiky vybraných místních akčních skupin je deskripce. Metoda horizontální analýzy s výpočtem procentních změn je použita u analýzy hospodaření vybraných místních akčních skupin a analýza akčního plánu na období 2014 – 2020 obsahuje vertikální analýzu.

V práci jsou použity obrázky a tabulky. Hlavička tabulky je tučně zvýrazněna, světle žlutá barva na pozadí sloupce znamená oddělení údajů pro lepší přehled a světle modrá barva znázorňuje výsledné popřípadě celkové hodnoty. V případě, kdy je tabulka zaměřená na srovnání, jsou hodnoty rozděleny barvou písma. Zelená barva písma znázorňuje vyšší nebo nejvyšší hodnotu a červená barva písma znázorňuje nižší nebo nejnižší hodnotu. Obrázky jsou rozděleny barevně v případě, že je v obrázku více různých údajů.

Rozvojem venkova a rozvojem obcí se v ČR dlouhodobě zabývá Galvasová a kol. (2010), která řeší možné přístupy k řešení problémů rozvoje venkovských obcí. Partnerství v rozvoji obcí řeší Trhlínová (2014) a zabývá se rozvojem území za pomoci různých forem partnerství, jelikož je partnerství jedním z přístupů k realizaci lokálních a regionálních veřejných politik, a

stává se v současnosti jedním z módních a často medializovaných prostředků vedoucích k zajištění dlouhodobého sociálního a ekonomického rozvoje území.

O rozvoj různých aspektů venkova, kterými jsou například zvýšení kvality života, rozvoj lidských zdrojů, rozvoj podnikání apod. usilují instituce, které se snaží ovlivňovat, rozvíjet či řešit tyto složky. Pro rozvoj nebo alespoň stabilizaci venkova je důležité pochopení vztahů mezi jeho složkami, tj. poznání relevantních interakcí mezi socioekonomickými podmínkami pro život obyvatel, jejich promítnutím v určité struktuře osídlení, zemědělstvím a lesnictvím jako tradičním hospodářským odvětvím a dalšími odvětvími podnikání ve venkovském prostoru.

2. SPOLUPRÁCE OBCÍ V ČR V KONTEXTU ROZVOJE VENKOVA

Tato kapitola je zaměřená na teoretickou část o obcích a o místních akčních skupinách. Následující podkapitola obsahuje popis obce, popis a vysvětlení spolupráce obcí a jaké jsou formy spolupráce obcí. Druhá podkapitola zachycuje místní akční skupiny, jedná se o popis místních akčních skupin, vysvětlení základních parametrů a metody LEADER, dále přiblížení Národní sítě místních akčních skupin a její organizační struktury a závěr této podkapitoly je zaměřen na krajské sdružení místních akčních skupin.

Pojem venkov je neurčitý a do jisté míry abstraktní označení kulturní krajiny se specifickými charakteristikami. Účelem přesného vymezení venkova, respektive venkovských obcí, je najít pokud možno co nejvíce odpovídající regiony, které lze nazvat venkovskými. Ty poté z titulu svého označení budou mít nárok na soustředěnou podporu v určitých tematických oblastech.¹

„Exaktní vymezení venkova jako jednoznačně ohraničeného prostoru není v obecné rovině (vzhledem k jeho složitosti a komplexnosti) možné; přístupy k jeho vymezování se odvíjí od účelu vymezení. Přesná definice je nezbytná pouze v jediném případě: pro jasné vymezení příjemců dotací. Jedná se tedy o účelové vymezení pro uplatňování politiky „rozvoje venkova“. Základní podmínkou politik je totiž přesná adresná a právě jedna možnost financování určitého záměru z veřejných zdrojů, aby byla dodržena filozofie transparentnosti.“²

„Soudobá ekonomika existuje ve formě smíšené ekonomiky, která je tvořena podsystémem privátního sektoru a podsystémem veřejného sektoru. V současné době bývá k tomuto členění přidáván i neziskový sektor (Maatyová a kol., 2015, s. 17).“

Smíšená ekonomika v současné době funguje až na výjimky po celém světě. Ve spojených státech mají smíšenou ekonomiku, kde spoustu ekonomických aktivit provádí soukromé firmy, zatímco jiné jsou prováděny státem. Prostřednictvím různých předpisů, daní a dotací vláda mění chování soukromého sektoru. Pro porovnání v bývalém Sovětském svazu spoustu ekonomických aktivit vykonávala vláda. V dnešní době pouze Severní Korea a Kuba dávají vládě takovou pravomoc. Ve spoustě západoevropských zemí, má vláda větší roli u ekonomických aktivit než ve Spojených státech (Stiglitz, Rosengard, 2015).

¹ <http://www.regionalnirozvoj.cz/index.php/vymezeni.html>

² <http://www.regionalnirozvoj.cz/index.php/vymezeni.html>

Důležité je dosažení rovnováhy mezi veřejným sektorem a soukromým sektorem, protože trhy často selhávají, ale vláda často nedokáže napravit selhání trhu. Uznání omezení vlády však znamená, že vláda by měla své energie nasměrovat pouze v oblastech, kde jsou tržní selhání nejvýznamnější a kde existují důkazy o tom, že vládní intervence mohou znamenat významný rozdíl. Mezi dnešní americkou ekonomikou je dominantní názor, že omezená vládní intervence by mohla zmírnit (ale ne vyřešit) nejhorší problém; vláda by proto měla hrát aktivní úlohu při zachování plné zaměstnanosti, ale ústřední roli v ekonomice by měly hrát soukromé podniky. Převládající názor se pokouší najít způsoby, jak by vláda a trhy mohly spolupracovat, přičemž každá z nich posiluje druhou. Například zajistit, aby se vláda více spoléhala na trhy a tržní mechanismy (Stiglitz, Rosengard, 2015).

Charakteristické pro veřejný sektor je, že je založen na společném vlastnictví, rozhoduje se v něm veřejnou volbou a přitom je obecným kritériem rozhodování veřejný zájem. Na veřejný sektor lze nahlížet z více hledisek, jak lze vidět v následující tabulce č. 2.1.

Tab. 2.1: Základní charakteristické rysy veřejného sektoru

Přístupy ke zkoumání veřejného sektoru	Výsledek výzkumného přístupu
Systémový	Veřejný sektor je podsystémem smíšené ekonomiky.
Správní	Veřejný sektor je spravován veřejnou správou, kterou tvoří podsystém státní správy a podsystém samosprávy.
Institucionální	Ve veřejném sektoru existují dva základní druhy institucí, a to instituce státní (např. ministerstva) a instituce samosprávné.
Vlastnictví	Ve veřejném sektoru existuje veřejné vlastnictví, a to ve formě státního vlastnictví a vlastnictví samospráv (vlastnictví samosprávných celků či vlastnictví obcí)
Kritérium rozhodování	Kritériem rozhodování ve veřejném sektoru je veřejný zájem.
Financování veřejných aktivit	Financování veřejných aktivit je realizováno ze soustavy veřejných rozpočtů.

Zdroj: MAATYOVÁ, A., F. OCHRANA a J. PAVEL. Veřejné finance v teorii a praxi, s. 17

Typické pro veřejný sektor je, že v něm vystupují dva druhy aktérů, těmito aktéry se rozumí státní správa a samospráva. Jejich role jsou upraveny zákony. Mezi tři hlavní zákony upravující role státní správy a samosprávy je zákon č. 2/1969 o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy České republiky ve znění pozdějších úprav, tento zákon je zaměřen na státní správu. Další dva hlavní zákony se týkají fungování samosprávy a jedná se o zákon č. 129/2000 Sb. o krajích ve znění pozdějších předpisů a zákon č. 128/2000 Sb., o obcích ve znění pozdějších předpisů.

2.1. Základní charakteristika obce

„Obec je veřejnoprávní územní korporací a při realizaci svých pravomocí podléhá povaze veřejného úřadu. Tvoří ji obyvatelstvo, které společně užívá vymezené území (katastrální) a které má v ústavě zakotvené právo na samosprávu (Peková, Kadeřábková, 2012, s. 19).“

Odpovídající zákony a předpisy určují řadu činností, které obec může vykonávat. Činnosti lze zařadit do dvou skupin podle působnosti, jedná se o samostatnou působnost nebo přenesenou působnost.

Samostatná působnost znamená, že si obec spravuje své záležitosti samostatně. Pokud by chtěly státní orgány a orgány krajů zasahovat do samostatné působnosti, lze to pouze v případě, že to vyžaduje ochrana zákona, ale pouze způsobem, který stanovuje zákon. Omezení rozsahu samostatné působnosti může být dané pouze zákonem.

V případě kdy zvláštní zákon upravuje působnost obcí a nestanoví, že se jedná o přenesenou působnost obce, platí, že jde o samostatnou působnost. Výkon státní správy, který byl zákonem svěřen orgánu obce, vykonává tento orgán jako svou přenesenou působnost. Pokud je obec zákonem zmocněna, může v přenesené působnosti vydávat na základě zákona a v jeho mezích nařízení obce.

Dle zákona o obcích (zákon č. 128/2000 Sb.) §1 uvádí, že obec je základním územním samosprávným společenstvím občanů a obec tvoří územní celek, který je vymezen hranicí území obce.

Zákon o obcích také říká, že obec je veřejnoprávní korporací, která má vlastní majetek a v právních vztazích obec vystupuje svým jménem a nese odpovědnost vyplývající z těchto vztahů. Dále obec pečuje o všestranný rozvoj svého území i o potřeby svých občanů a v případě plnění svých úkolů chrání veřejný zájem.

2.1.1. Orgány obce

Orgány obce tvoří zastupitelstvo obce, rada obce, starosta a obecní úřad. Počet členů zastupitelstva závisí na počtu obyvatel obce, přičemž rozhodující pro stanovení počtu členů zastupitelstva je počet obyvatel k 1. lednu roku, v kterém se konají volby. Zastupitelstvo obce rozhoduje ve věcech, která spadají do samostatné působnosti obce. Například zastupitelstvo obce schvaluje program rozvoje obce, rozpočet obce, závěrečný účet obce a účetní závěrku obce sestavenou k rozvahovému dni, dále zastupitelstvo zřizuje trvalé a dočasné peněžní

fondy obce, zřizuje a ruší příspěvkové organizace a organizační složky obce a schvaluje jejich zřizovací listiny. Zastupitelstvo obce také vydává obecně závazné vyhlášky. Zastupitelstvo zřizuje a ruší výbory, volí jejich předsedy a další členy a odvolává je z funkce. Vždy se zřizuje finanční a kontrolní výbor.

Rada obce je zřízena v případě, kdy zastupitelstvo obce má 15 a více členů. Počet členů musí být lichý a nejméně je 5 členů, nejvíce 11 a zároveň počet členů rady nesmí být větší jak jedna třetina počtu členů zastupitelstva. Radu obce vždy tvoří starosta a místostarosta, popřípadě místostarostové a další členové volení ze zastupitelstva. Rada obce například zabezpečuje hospodaření obce podle schváleného rozpočtu, provádí rozpočtová opatření v rozsahu stanoveném zastupitelstvem obce. Rada obce vydává nařízení obce, stanovuje rozdělení pravomocí v obecním úřadu, stanovuje celkový počet zaměstnanců v obecním úřadě a v organizačních složkách obce. Dále zřizuje a ruší podle potřeby komise rady obce, jmenuje a odvolává jejich předsedy a členy.

Starostu obce a místostarostu (místostarosty) volí zastupitelstvo ze svých členů. Starosta obce zastupuje obec navenek. Místostarosta zastupuje starostu v případě, kdy starosta není přítomen nebo pokud starosta nevykonává funkci. Místostarosta nemusí být jediný, zastupitelstvo obce může zvolit více místostarostů a svěřit jim některé úkoly. Starosta i místostarosta podepisují právní předpisy obce. Starosta například odpovídá za včasné objednání přezkoumání hospodaření obce za uplynulý kalendářní rok, dále odpovídá za informování veřejnosti o činnosti obce, pokud není zvolen tajemník obecního úřadu, starosta zabezpečuje výkon přenesené působnosti v obci. Starosta také rozhoduje o záležitostech samostatné působnosti obce, které mu svěří rada obce.

Obecní úřad, který tvoří starosta, místostarosta (místostarostové), tajemník obecního úřadu, pokud je tato funkce zřízena a zaměstnanci obce zařazení do obecního úřadu. Podle § 109 odstavce 3 zákona o obcích obecní úřad v oblasti samostatné působnosti plní úkoly, které mu uložilo zastupitelstvo nebo rada obce, pomáhá výborům a komisím v jejich činnosti a rozhoduje v případech stanovených zákonem o obcích nebo zvláštním zákonem. Výkon přenesené působnosti je dán § 61 (příloha č. 1) odstavce 1 písmena a) zákona o obcích s výjimkou věcí, které patří do působnosti jiného orgánu obce (Zákon č. 128/200, Sb., o obcích).

2.1.2. Spolupráce obcí

Spolupráci lze chápat jako významný vztah ve všech oblastech lidské společnosti. Spolupráce umožňuje snazší a účinnější dosah potřebných výsledků a ve spoustě případů nelze dosáhnout cíle bez spolupráce. Vzhledem k tomu, že regionální politika usiluje o snižování rozdílů mezi jednotlivými regiony a zabezpečuje jejich rozvoj, vyžaduje i spolupráci obcí.

Podle zákona o obcích mohou obce vzájemně spolupracovat, ale pouze při výkonu samostatné působnosti. Při spolupráci mezi obcemi nelze užít ustanovení občanského zákoníku o spolku a o smlouvě o společnosti. Obce mohou spolupracovat také s právníky a fyzickými osobami. U této spolupráce, která je v občanskoprávních vztazích, lze použít ustanovení občanského zákoníku o spolku a o smlouvě o společnosti. Další forma spolupráce je spolupráce obcí s obcemi jiných států a mohou být členy mezinárodních sdružení územních samosprávních celků. Pokud svazky obcí spolupracují se svazky obcí jiných států, obsahem spolupráce mohou být pouze činnosti, které jsou předmětem činnosti svazku obcí. (Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích).

Efektivní spolupráce je pro obce klíčovým faktorem pro jejich rozvoj. Pokud je spolupráce efektivní, umožňuje tak realizaci rozvojových záměrů na daném území, přípravu a uskutečňování rozvojových projektů, které by samostatně pro jednotlivé obce byly takřka nedosažitelné. Spolupráce dále umožňuje snížení problémů, které by plynuly z jejich malé populační velikosti nebo nevýhodné územní odlehlosti. Z těchto důvodů lze tvrdit, že spolupráce mezi obcemi je těžištěm spolupráce ve veřejné správě a nasvědčuje tomu i neustále se rozvíjející a měnící se struktury této vzájemné spolupráce. Důležité pro navazování různých forem spolupráce je také to, že subjekty mají zájem racionálně a efektivně využívat vlastní disponibilní zdroje či prostředky k dosahování stanovených cílů. Po dosažení daných cílů subjekty předpokládají, že díky spolupráci si alespoň jeden ze zapojených subjektů polepší, ale ostatní si nepohorší. V praxi všechny subjekty předpokládají, že získají nějaké výhody (Heiderová, bakalářská práce, 2017).

Formy spolupráce mají jasnou právní a organizační podobu v systému spolupráce, avšak zásadní je vztah ke konkrétnímu účelu. Formy spolupráce lze členit podle různých hledisek (viz příloha č. 2).

2.2. Partnerství a rozvoj území

„Partnerství se, jako jeden z přístupů k realizaci lokálních a regionálních veřejných politik, v současnosti stává jedním z módních a často medializovaných prostředků vedoucích k zajištění dlouhodobého sociálního a ekonomického rozvoje území. Téměř všechny obce, města i kraje v ČR aplikují princip partnerství do svých koncepčních a strategických dokumentů, i když ne vždy se reálná veřejná politika těmito principy řídí. Přestože se o partnerství hodně hovoří, je jeho reálné využití v každodenních lokálních a regionálních politikách aplikováno jen v některých obcích, městech a krajích.“ Jak tvrdí Trhlínová (2014, s. 10).

Přirozeným nástrojem lokálních a regionálních politik je chápáno partnerství, který umožňuje podporu místního ekonomického a sociálního rozvoje dynamičtěji než tradiční modely vládnutí. V mnoha zemích a regionech je partnerství jedním z prostředků řešení dlouhodobých ekonomických a sociálních problémů (např. chudoba, sociální bydlení, sociální služby, rozvoj infrastruktury). V mnoha rozvinutých zemích partnerství vzniká jako součást potřeb k řešení aktuálních problémů ekonomického, sociálního a kulturního charakteru v jednotlivých obcích i větších regionech. Naopak v České republice se partnerství chápe spíše jako prostředek pro zajištění dotačních titulů z národních i evropských fondů a v tomto smyslu se partnerství většinou zakládá a realizuje.

Podle jednotlivých odborníků je rozdíl mezi pojmem partnerství a spolupráce. V české i zahraniční literatuře se lze setkat s termínem partnerství (partnership) a spolupráce (co-operation, collaborative). Partnerství je často spojováno s určitými formálními opatřeními a právními konotacemi a postrádá inkluzivní, flexibilní rozměr, který je obsažen ve slově spolupráce, kooperace. Naopak pojem spolupráce lze chápat jako deskriptivní koncept se zaměřením na představení všech relevantních aktérů, kteří jsou na základě společných hodnot a postojů ochotni vstupovat do přípravy i realizace projektů a aktivit v příslušné lokalitě či regionu (Trhlínová, 2014).

Budovat a rozvíjet partnerství lze za pomoci tří různých metod. První a nejpoužívanější je partnerství iniciováno zdola (bottom-up princip), druhý je iniciováno shora prostřednictvím konkrétní politiky (top-down princip) a třetí varianta je, že partnerství je iniciováno na základě finančních podnětů.

Partnerství iniciováno zdola je založené na základě společné shody o potřebě lepší spolupráce a koordinace aktivit v dané lokalitě nebo regionu. Pokud je partnerství iniciováno shora prostřednictvím konkrétní politiky, znamená to, že se jedná o situace, kdy je partnerství považováno za integrální součást při řešení určitého problému ze strany představitelů ústředních institucí (např. oblast sociální politiky). V případě, kdy je partnerství iniciováno na základě finančních podnětů, jde o situace, kdy jsou některé dotační tituly podmíněny spoluprací více partnerů na projektu.

Partnerství jsou vytvářena podle různého typu, různého charakteru a různé doby trvání. Některé partnerství jsou účelové, jsou vytvořené za účelem dosažení nějakého cíle a po dosažení cíle partnerství zaniká, jejich doba trvání je omezená. Jiné partnerství mají pro změnu dlouhodobý charakter, tyto partnerství buď byla přímo založena s dlouhodobými úmysly, nebo došlo k transformaci z účelového partnerství na základě pozitivních zkušeností. Obecně řečeno lze se setkat s rozdílnými typy partnerství podle očekávaného významu a předpokládaných výstupů spolupráce, podle způsobů vymezení podmínek spolupráce (formální, neformální, institucionalizovaná spolupráce, smluvní nebo ad hoc spolupráce), podle zvolených mechanismů spolupráce, podle typů subjektů, které partnerství vytváří, podle metod a nástrojů spolupráce atd. (Trhlínová, 2014).

Trhlínová (2014) říká, že partnerství je běžně využívaný nástroj v oblasti řízení rozvoje území a řešení každodenních problémů se kterými se veřejná správa setkává. Zařazení partnerství do rozhodování a řízení rozvojových procesů (na lokální a regionální úrovni) je mezi jednotlivými lokalitami rozdílné, partnerství se i ve veřejné správě v jednotlivých oblastech využívá různě. Ve veřejné správě je partnerství založeno na formální i neformální dohodě. Dohoda je založena mezi zástupci veřejné správy, podnikatelského sektoru, občanského sektoru a dalších specifických subjektů (např. studentů, cizinců, organizací zastupujících zájmy nezaměstnaných apod.).

V současné době partnerství vzniká jak mezi institucemi veřejného sektoru, tak i mezi institucemi veřejné správy a představiteli občanské společnosti a mezi institucemi veřejného sektoru a soukromého sektoru.

Partnerství mezi institucemi veřejného sektoru se rozumí např. partnerství mezi regionálními samosprávami, partnerství obcí a měst se zahraničními subjekty nebo partnerství mezi obcemi a vzdělávacími zařízeními.

Partnerství mezi institucemi veřejné správy a představiteli občanské společnosti se může např. jednat o partnerství při zajišťování sociálních služeb, vzdělávání, integrace problémových dětí do společnosti. Představitelé občanské společnosti jsou především neziskové organizace.

Třetí možné partnerství je mezi veřejným sektorem a soukromým sektorem má různé formy kooperačních vazeb, jako jsou třeba dohody o zajištění veřejných služeb na základě veřejných zakázek (tzv. PPP projekty – Public Private Partnership).

Existují různé teoretické přístupy, jak lze chápat partnerství a jeho postavení ve vybraných oblastech řízení veřejných záležitostí. Nejvíce diskutované teoretické přístupy jsou uvedeny v následující tabulce.

Tab. 2.2: Teoretické přístupy

Ekonomické a manažerské přístupy	Teritoriální konkurenceschopnost. Moderní přístupy k řízení veřejného sektoru.
Organizačně-institucionální přístupy	Procesní řízení v organizaci. Sociologie organizace.
Sociokulturní přístupy	Teorie sociálního a kulturního kapitálu. Komunitní přístupy. Koncept občanské kultury.
Územněplánovací přístupy	Teorie prostorového a regionálního plánování. Koncept udržitelného rozvoje.
Politologické přístupy	Koncept politické kultury. Participační demokracie.

Zdroj: KHENDRICHE TRHLÍNOVÁ, Zuzana. Partnerství v rozvoji, obcí, měst a regionů, s. 62

Přístupy zmíněné v tabulce spolu do určité míry souvisí, proto je potřeba partnerství chápat jako integrovaný přístup k vytváření a realizaci veřejné politiky na všech úrovních řízení.

Partnerství lze také rozdělit do pěti základních typů. Základními typy partnerství se rozumí:

- partnerství vytvářené v mezinárodním kontextu,
- partnerství vytvářené na národní úrovni,
- partnerství vytvářené na regionální úrovni,
- mikroregionální úroveň partnerství,
- partnerství vytvářené na úrovni obcí a měst.

V následujících podkapitolách je podrobnější popis těchto pěti základních typů partnerství.

2.2.1. Partnerství vytvářené v mezinárodním kontextu

„V souvislosti s postupujícími světovými integračními tendencemi a růstem globálního charakteru řady veřejných politik (bezpečí, životní prostředí, ochrana kulturního dědictví apod.) vzniká na mezinárodní úrovni řada různých typů partnerských svazků a spojení jak na úrovni států, tak i regionů a obcí a měst. Vznik a rozvíjení těchto partnerství jsou ovlivněny

i skutečností, že řada problémů, které jsou řešeny na různých úrovních řízení ve veřejné správě, má v jednotlivých zemích podobný charakter a partnerství může přispět k přenosu vzájemných zkušeností a praxe řešení těchto problémů (např. energetika, management vodních zdrojů, vzdělávání, bezpečnost, odpadové hospodářství, zavádění e-governmentu apod.). Tak vznikají četná mezinárodní partnerství jak mezi jednotlivými územními samosprávnými celky, tak i mezi dalšími regionálními a národními institucemi i různými typy občanských, neziskových i profesních organizací a sdružení.“ Jak tvrdí Trhlínová (2014, s. 139).

Na mezinárodní úrovni vzniká spousta typů partnerství, přičemž jejich struktura je složitá, z toho důvodu jsou níže uvedené čtyři nejvyužívanější formy partnerství:

- nadnárodní spolupráce (transnational co-operation) – spolupráce mezi státy (možná spolupráce regionů), spolupráce je zaměřena na řešení významného problému (životní prostředí, doprava apod.), jsou definovány specifické programy Evropského regionálního rozvojového fondu typu Střední Evropa, Alpské oblasti, Baltský region a další, dohromady je definováno na úrovni EU 13 programů nadnárodní spolupráce,
- meziregionální spolupráce (interregional co-operation) – spolupráce, která se především týká předáváním znalostí a zkušeností při řízení vybraných otázek (např. inovace, doprava, životní prostředí), spolupráce probíhá mezi regionálními a místními institucemi ve vnitrozemských i pohraničních oblastech pouze ve vybraných oblastech lokálního a regionálního rozvoje, zpravidla se nejedná o formalizované partnerství, do spolupráce vstupují jen vybraní aktéři,
- přeshraniční spolupráce (cross-border co-operation) – formalizované struktury přímé sousedské spolupráce regionálních a místních struktur v příhraničních regionech podél hranic jednotlivých států,
- mezinárodní spolupráce územních samospráv – vytváření partnerských svazků mezi obcemi, městy nebo kraji, spolupráce určená pro výměnu znalostí a zkušeností, odborné stáže úředníků jednotlivých úřadů obcí, měst a krajů, popřípadě spolupráce na rozvoj kulturních a sportovních aktivit, aktéři spolupráce jsou především obce, města a kraje, dalšími aktéry mohou být školy, občanská sdružení, kulturní instituce, sportovní instituce a další organizace občanské i podnikatelské sféry (Trhlínová, 2014).

Program nadnárodní spolupráce se zaměřuje na posílení evropské dimenze lokálního a regionálního rozvoje a spolupráce při řešení společných problémů a oblastí územního rozvoje. Nadnárodní spolupráce je řízena na evropské úrovni, aby byla zajištěna koordinace jednotlivých politik a strategických cílů lokálního a regionálního rozvoje mezi jednotlivými regiony a zeměmi. Projekty, které jsou podporovány v rámci programu nadnárodní spolupráce, jsou zaměřeny na posilování aktivního partnerství mezi regiony geograficky blízkých zemí Evropské unie s cílem podpory konkurenceschopnosti celého evropského regionu a dosažení strategických cílů Evropy 2020. Trhlínová (2014, s. 140, 141) tvrdí, že „mezi hlavní oblasti podporovaných aktivit patří:

- vytváření a rozšiřování dopravních spojení a dopravní dostupnosti, provázanost dopravních systémů; vysokorychlostní koridory,
- životní prostředí, řízení povodňových rizik, vodní zdroje apod.; nadnárodní spolupráce a strategie pro odpadové hospodářství,
- posilování mezinárodní spolupráce v oblasti vědy a výzkumu, vytváření a rozšiřování sítí univerzit, výzkumných pracovišť a výzkumných aktivit malých a středních firem; podpora spolupráce inkubátorů v regionech s upadajícím průmyslem,
- udržitelný rozvoj městských regionů, rozvoj polycentrických oblastí; podpora pro rozvíjení spolupráce mezi městy při přípravě investic do strategických kompetenčních oblastí měst (např. biotechnologické klastry, vědecké parky atd.)
- demografické změny a vývoj znalostí ekonomie,
- kulturní dědictví a kreativní průmysl.“

V programu Nadnárodní spolupráce EU je 13 specifických programů (zón) podle územní příslušnosti a Česká republika spadá do zóny Střední Evropa (Central Europe). Aktivitu, které se zaměřují na rozvoj partnerství v rámci nadnárodní spolupráce, může Česká republika realizovat s partnery z Rakouska, Polska, Slovenska, Slovinska, Maďarska, částí Německa, částí Itálie a z části Ukrajiny (Trhlínová, 2014).

Program meziregionální spolupráce se zaměřuje na rozvoj širokého partnerství na úrovni Evropské unie, ale také mezi zeměmi EU a dalšími státy (např. se Švýcarskem, Norskem, Islandem i s Lichtenštejnskem). Hlavním cílem programu meziregionální spolupráce je vytváření a rozvíjení partnerské sítě a vztahy mezi více vyspělými regiony a méně vyspělými regiony. Meziregionální spolupráce má přispět k intenzivnějšímu přenosu zkušeností a příkladů dobré praxe v řešení vybraných rozvojových otázek a problémů mezi úspěšnými

regiony a méně úspěšnými regiony. Program meziregionální spolupráce podporuje výhradně měkké projekty, které jsou zaměřené na spolupráci mezi zástupci veřejných a veřejnoprávních subjektů s cílem hledat řešení problémů, které jsou pro jednotlivé regiony podobné (Trhlínová, 2014).

V padesátých a šedesátých letech minulého století začaly vznikat první iniciativy zaměřené na rozvoj přeshraniční spolupráce v Evropě. První iniciativy začaly v Evropě vznikat jako reakce na nedostatečné zastoupení lokálních a regionálních zájmů v evropských integračních procesech (především nedostatečný zřetel na propojené a integrované pohraničí, např. belgicko-lucemburské hranici apod.). V osmdesátých a devadesátých letech došlo k výraznému růstu různých typů přeshraničních partnerství. K těmto partnerství docházelo v souvislosti s posilováním lokální a regionální autonomie, s posilováním postavení regionální politiky na evropské úrovni a také v souvislosti s rozpadem totalitních systémů v zemích střední a východní Evropy. Partnerství vytvářená na základě přeshraniční spolupráce patří k nejvíce stabilním partnerstvím v kontextu mezinárodní spolupráce (Trhlínová, 2014).

Hlavním cílem přeshraniční spolupráce je snižování negativních dopadů hranic jako administrativních, fyzických i mentálních bariér mezi jednotlivými státy a regiony integrující se v Evropě. Příhraniční regiony disponují řadou společných problémů a zpravidla patří mezi periferní oblasti s vysokou mírou nezaměstnanosti, nedostatečnou nabídkou pracovních příležitostí, nedostatečnou dopravní obslužností, málo rozvinutými službami a specifickými ekonomickými i sociálními problémy. Problémy mohou být významně rozdílné od rozvojových problémů ve vnitrozemí a zároveň společné nebo podobné pro obě strany hranice. Přeshraniční spolupráce může významně přispět k řešení společných problémů a k vytváření nástrojů rozvoje (Trhlínová, 2014).

Obce, města i kraje v České republice vytváří stabilnější partnerské svazky v rámci mezinárodní nebo zahraniční spolupráce, jedná se o tzv. partnerská města nebo partnerské regiony. Partnerství se zakládá na pravidelné institucionalizované spolupráci mezi dvěma obcemi, popřípadě mezi dvěma městy nebo kraji v jasně specifikovaných oblastech. Partnerství mezi obcemi a městy vzniká i mezi vzdálenějšími regiony nebo zeměmi. Spoustu českých obcí a měst má partnery nejen ze zemí Evropské unie, ale i z dalších regionů např. Ukrajiny, Číny, Kanady, USA, Ruska, Japonska a dalších. Předmětem tohoto partnerství je nejčastěji výměna poznatků a zkušeností jednotlivých obcí, měst nebo krajů při řešení

vybraných problémů (přenos know-how, různé konzultace, stáže, společné pořádání sportovních nebo kulturních akcí i společné projekty), jak tvrdí Trhlínová (2014).

2.2.2. Partnerství vytvářené na národní úrovni

Trhlínová (2014) tvrdí, že partnerství na národní úrovni je zaměřeno především na analýzu spolupráce a komunikace mezi jednotlivými organizačními složkami státu (ministerstvy a jinými ústředními institucemi). Partnerství mohou být vytvářena v rámci jednotlivých organizací a institucí, což je tzv. vnitřní partnerství založené na spolupráci mezi jednotlivými odbory příslušných organizací, nebo mezi jednotlivými organizacemi (např. mezi ministerstvy, nebo mezi jejich jednotlivými odbory), anebo také mezi ústředními organizacemi a dalšími subjekty (zástupci mezinárodních institucí, zástupci podnikatelského sektoru, zástupci neziskového sektoru, zástupci občanského sektoru).

K nejvýznamnějším svazkům, které jsou zaměřeny na podporu spolupráce jak v rámci jednotlivých územních samosprávných jednotek, tak i mezi územními samosprávnými a ústředními organizacemi ČR patří:

- Svaz měst a obcí ČR (SMO ČR),
- Sdružení místních samospráv ČR (SMS ČR),
- Asociace krajů,
- Národní síť zdravých měst (NSZM).

Svaz měst a obcí a Sdružení místních samospráv jsou nevládní organizace s celorepublikovou působností, členy těchto organizací mohou být pouze obce tak, jak vymezuje zákon č. 128/2000 Sb., o obcích. Dvě struktury, které jsou zaměřené na obce a města, vznikly z důvodu odlišných zájmů a potřeb malých obcí a měst a odlišných zájmů a potřeb velkých obcí a měst. Cílem obou sdružení je sdružování a hájení zájmu obcí a měst. Malé obce a města se převážně sdružují ve Sdružení místních samospráv a větší obce a města jsou spíše ve Svazu měst a obcí.

„Sdružení místních samospráv ČR je více orientováno na otázky rozvoje venkova a malých obcí; jednou z důležitých agend je problematika rozpočtového určení daní. Dále je specifická pozornost věnována problematice školství, kultury, životního prostředí i základní infrastruktury a vybavenosti venkovských obcí. Svaz měst a obcí České republiky má širší rozsah aktivit; vedle problematiky financování obcí a měst se věnuje i širším tématům, jako je

např. doprava, energetika, sociální začleňování, rovně příležitosti, cestovní ruch a také kultura a životní prostředí (Trhlínová, 2014, s. 150).“

Svaz obcí a měst ČR také přispívá k rozvoji podmínek pro zapojování obcí a měst do spolupráce s různými partnery v Evropě i v dalších regionech. SMO ČR má kompetenci delegovat zástupce do Výboru regionů (společně s Asociací krajů), vzhledem k rozsáhlejší členské základně má SMO ČR vyšší možnost podporovat partnerství ve vybraných oblastech místního a regionálního rozvoje.

Asociace krajů má podobný charakter jako SMO ČR a SMS ČR, jedná se o nevládní organizaci s cílem podporovat naplňování zájmů krajů ve vztahu k legislativě a koncepčním dokumentům, které jsou vytvářeny na národní úrovni. Členy Asociace krajů je v současné době všech 13 krajů a hl. m. Praha. K oblastem zájmu Asociace krajů patří podpora setkávání mezi jednotlivými zástupci krajů, mezi kraji a státními institucemi nebo evropskými institucemi, metodická podpora krajům v oblasti strategického řízení a plánování, podpora realizace rozvojových projektů, podpora rozvíjení spolupráce s partnery jak v ČR, tak i v zahraničí, podpora společných problémů např. uzavírání smluv mezi pojišťovnami a nemocnicemi apod. Postavení a role Asociace krajů je odlišné od Svazu měst a obcí ČR i od Sdružení místních samospráv ČR a příčinou je jak pozdější vytvoření krajských samospráv tak i vyšší rozdílnost zájmů a priorit jednotlivých krajů v porovnání s lokální úrovní (Trhlínová, 2014).

Významná a dynamická národní struktura, která je založená a pracuje na bázi partnerství je Národní síť zdravých měst ČR. Je to zájmové sdružení právnických osob. Členy jsou obce, města, dobrovolná sdružení obcí a i kraje, které usilují o aplikaci základních principů udržitelného rozvoje do praxe řízení místního a regionálního rozvoje. Aktivitu, které se realizují v Národní síti zdravých měst České republiky, se uskutečňují v návaznosti na mezinárodní projekt Světové zdravotnické organizace „Zdravá města“. Projekt je zaměřený na posilování angažovanosti místních, popřípadě regionálních vlád ve zvyšování kvality zdraví obyvatel prostřednictvím přijetí politické zodpovědnosti za realizaci rozvojových projektů, které nebudou ohrožovat zdraví obyvatel. Samosprávy, které jsou zapojené do projektu Zdravých měst, by měly iniciovat vybudování institucionálního rámce a kapacity, které umožní rozvoj inovativních projektů na bázi partnerství a dlouhodobého strategického plánování. Cílem národních sítí je hlavně poradenství a konzultace, které se týkají znalostí a informací o možnostech realizace projektů týkajících se agendy Zdravých měst. ČR si

zvolila hlavní metodický nástroj pro dosahování hlavních globálních cílů lokální Agendy 21. Přínosem při aplikaci lokální Agendy 21 je zohlednění sociálních a environmentálních principů v rozvojových procesech v obcích, městech a regionech. Lokální Agenda 21 zvyšuje důraz na využívání metodiky strategického řízení, také zvyšuje efektivitu a kvalitu řízení v místní nebo regionální veřejné správě (Trhlínová, 2014).

2.2.3. Partnerství vytvářené na regionální úrovni

„Regionální, resp. Krajská samospráva, byla v ČR obnovena později než místní samospráva. Zákonem č. 129/2000 Sb., o krajích (krajské zřízení), byla vymezena samostatná i přenesená působnost krajů, které začaly fungovat k prvnímu lednu 2001. Analýza možností a charakteru partnerství v podpoře místního a regionálního rozvoje je realizována zejména s ohledem na výkon kompetencí krajů v samostatné působnosti, mezi které patří zejména koncepční činnosti cílené na podporu regionálního rozvoje.“ Jak tvrdí Trhlínová (2014, s. 153). K hlavní roli krajů v ČR patří především strategický management, respektive dlouhodobé plánování rozvoje svěřeného území.

Kraje mají povinnost vytvářet programy rozvoje územního obvodu kraje. V těchto programech jsou definovány hlavní cíle a oblasti podpory v oblasti ekonomiky a podpory podnikání, v oblasti rozvoje venkova, v rozvoji cestovního ruchu, v rozvoji dopravní obslužnosti, v rozvoji lidských zdrojů, v oblasti ochrany životního prostředí a kulturního dědictví a další otázky s ohledem na specifické potřeby krajů. Tyto strategické dokumenty mají za cíl koordinaci zájmů jednotlivých subjektů i vymezení nástrojů podpory rozvoje území v souladu s principy udržitelnosti.

Při přípravě a schvalování programů rozvoje by kraje měly především spolupracovat s obcemi na svém území, ale i celostátními institucemi ve smyslu koordinace krajských rozvojových programů se strategiemi národními, zejména se strategií regionálního rozvoje a se státním programem regionálního rozvoje. Ve všech krajích je tvorba, prezentace i realizace hlavních rozvojových programů a projektů vytvářena na bázi širšího partnerství, kromě subjektů místní, regionální i ústřední veřejné správy spolupracují kraje zejména se zástupci profesních sdružení, podnikatelských svazů a neziskových organizací. Spolupracovat s kraji mohou i samotní občané, ale ti většinou nejeví o krajskou politiku velký zájem, nebo nemají bližší znalosti o funkcích a pravomocích krajů a jejich možnostech a limitech ovlivňovat rozvoj území, ve kterém žijí, i celkovou kvalitu života na daném území. Nízký zájem o krajskou politiku lze vidět například v nízké účasti u krajských voleb nebo u nízkého zájmu zapojování

občanů do různých typů komisí, pracovních skupin, výborů a dalších forem spolupráce (Trhlínová, 2014).

Posilování informovanosti o působnostech a roli krajů a intenzivnější využívání moderních informačních technologií a možností, které nabízejí, jsou potencionálem pro větší zapojení občanů do aktivit krajů.

Trhlínová (2014), tvrdí, že v současné době se partnerství na úrovni krajů intenzivně rozvíjí především se zástupci občanských sdružení (zejména neziskové organizace) a zástupci podnikatelského sektoru. Spolupráce spočívá v přípravě a připomínkování jednotlivých strategických dokumentů i samotné realizaci jednotlivých rozvojových opatření a to především u projektů, u kterých zapojení neziskového nebo podnikatelského sektoru může přispět k vyšší efektivitě zabezpečování služeb a realizace rozvojových projektů. Kladně je hodnoceno partnerství se zástupci podnikatelského i občanského sektoru a to z důvodu, že zástupci těchto sektorů jsou schopni jasně formulovat a prezentovat potřeby území, potřeby obyvatel, potřeby podnikatelského sektoru i problémy jednotlivých oblastí (např. sociální péče, podpora podnikání ve vybraných odvětvích, péče o kulturní dědictví apod.).

Pro podporu místního a regionálního rozvoje jsou pro kraje významným partnerem školy (zejména střední školy, vysoké školy, popřípadě specializovaná odborná pracoviště). Jedna z priorit všech krajů je spolupráce se školami a zvyšování zájmů studentů o technické a přírodní obory. Spolupráce se rozvíjí v oblasti finanční podpory vybraných projektů nebo v oblasti vytváření kontaktů a vazeb mezi studenty a firmami a medializací významu, možností a motivací pro studium vybraných oborů, které mají vztah k ekonomice jednotlivých krajů. Některé kraje věnují také určitou pozornost prezentaci a public relations vysokých škol a dalších odborných pracovišť směrem k zahraničním partnerům a potenciálním investorům (např. Moravskoslezský kraj, Liberecký kraj, Jihomoravský kraj aj.).

Kraje spolupracují na přípravě rozvojových programů a projektů i s dalšími subjekty. Mezi další subjekty patří především hospodářské komory, úřady práce, zájmová sdružení, zástupci agrárních sdružení a další dotčené subjekty včetně zahraničních partnerů. Intenzita spolupráce s těmito subjekty je v jednotlivých krajích rozdílná s ohledem na potřeby a rozvojové priority jednotlivých krajů a také na schopnost a ochotu jednotlivých aktérů komunikovat a dosahovat konsensu (Trhlínová, 2014).

Nejvýznamnější partner pro tvorbu a realizaci strategických rozvojových dokumentů a projektů krajů jsou obce, města a dobrovolná sdružení obcí a měst působící na území jednotlivých krajů. „Mezi obcemi a kraji existují intenzivní vazby, které jsou dány jednak vybranými rozhodovacími a kontrolními pravomocemi krajů vůči obcím a městům, dále instančními vztahy v rámci správního řízení a jednak působností krajů z hlediska metodické, odborné a informační pomoci vůči obcím a městům (např. v oblasti výkonu přenesené působnosti, v oblasti změn legislativy, v oblasti možností pravidel pro získávání různých typů dotačních titulů apod.).“ Jak tvrdí Trhlínová (2014, s. 156).

2.2.4. Mikroregionální úroveň partnerství

Mikroregionální úroveň partnerství je mezistupeň mezi regionálním partnerstvím a partnerstvím vytvářené na úrovni obcí a měst. Partnerství vytvářené mezi obcemi a městy vycházející z lokálních iniciativ mohou mít širší charakter i význam než lokální. Aktéry tohoto partnerství jsou především obce a města, avšak v současné době se rozvíjí iniciativy i dalších subjektů, hlavně neziskových organizací. K hlavním typům partnerských projektů se základem v lokální politice, ale lokální úroveň přesahují, patří:

- dobrovolná sdružení obcí a měst,
- místní akční skupiny,
- další specifické formy spolupráce.

Dobrovolná sdružení obcí a měst je v dnešní době nejvíce rozšířená spolupráce v podpoře lokálního a regionálního rozvoje. Partnerství vznikají na základě dobrovolnosti a vzájemné dohody. Nejčastější formou této spolupráce jsou mikroregiony a euroregiony. Euroregiony realizují aktivity přeshraničního charakteru s významnou podporou z vnějších (evropských) zdrojů. Důvodem zakládání mikroregionů je například získání dotací na přesně stanovený účel (výstavba nebo rekonstrukce čističky, výstavba cyklostezky, vytvoření dopravního nebo turistického značení apod.). Takovéto mikroregiony mají účelovou spolupráci, tzn., že po skončení příslušného projektu jednotlivé obce a města nepokračují v další spolupráci, avšak některé mikroregiony, které byly založené jen za jasně vymezeným účelem, ocenily přínosy vzájemné spolupráce a jejich fungování neskončilo po dosažení daného cíle. Spolupráce je rozšířena na pravidelnou kontinuální výměnu informací, zkušeností a znalostí, na pravidelné setkávání představitelů obcí, na společné pořádání sportovních i kulturních aktivit i na přípravu dlouhodobých strategických dokumentů, které jsou zaměřené na všestranný rozvoj

zapojených obcí a měst, respektive příslušného regionu vymezeného partnerskými obcemi a městy (Thrlínová, 2014).

Spolupráce v dobrovolných svazcích není pouze o přenosu zkušeností a znalostí ale také o podílení se na nákladech a rizicích jednotlivých investičních projektů. V případě aktivní spolupráce dochází ke snižování nákladů na řízení projektů jednotlivým obcím a také posiluje solidaritu mezi obcemi a pocit sounáležitosti s širším územím nebo regionem. „Úspěšné fungující partnerství mezi obcemi a městy v rámci DSO může být jedním z diferencujících faktorů v rozvoji obcí, měst a regionů ve prospěch těch lokalit, které dokážou řešit své rozvojové problémy na mikroregionální úrovni. Významnou roli v partnerství mezi obcemi hrají lidské zdroje, politická podpora partnerství i schopnost jednotlivých představitelů obcí a měst prezentovat význam a aktivity mikroregionů k veřejnosti (Thrlínová, 2014, s. 160).“

Místní akční skupiny je formálně institucionalizované partnerství mezi zástupci podnikatelů (např. živnostníků, zemědělců), občanské společnosti a veřejné správy (především obcí a měst, popřípadě jejich sdružení). Cílem místních akčních skupin je realizace projektů, které jsou zaměřeny na podporu venkova. Místní akční skupiny musí být registrovány u Ministerstva vnitra ČR a musí mít jasně vymezenou strukturu. Podmínkou pro založení MAS je rovnoprávná postavení partnerů a zástupci veřejné správy mohou tvořit maximálně 50 % členské základny. Základní princip pro zakládání a fungování místních akčních skupin je rozvoj partnerství mezi veřejným, soukromým a občanským sektorem s cílem podpory realizace rozvojových aktivit a dlouhodobého zlepšování kvality života ve venkovských regionech. Problematikou místních akčních skupin se zabývá samostatná kapitola (Thrlínová, 2014).

Na úrovni obcí, měst i větších regionálních celků vznikají i další formy spolupráce mezi různými subjekty s více či méně formální strukturou. Tato partnerství jsou založena na širší základně různých typů spolupracujících subjektů, které spojuje hlavně nějaký definovaný zájem. K dalším formám spolupráce na mikroregionální úrovni patří například Asociace turistických regionů České republiky (ATUR ČR), nebo Národní geoparky. Asociace turistických regionů ČR má za cíl vytvoření institucionálního rámce pro podporu rozvoje cestovního ruchu v jednotlivých turistických regionech ČR. Zájem o ochranu a uchování geologicky a kulturněhistoricky cenných lokalit dávají iniciativu obcím, městům, občanským sdružením i jednotlivcům, aby vznikaly národní geoparky. Jedná se o dobrovolnou spolupráci různých subjektů v daném území geoparku. Spolupráce je často rozšířena i na pravidelné

konzultace a koordinaci aktivit s odbornými pracovišti (např. CHKO, vysoké odborné školy, firmy apod.). Cílem geoparků je ochrana kulturního a přírodního dědictví, ale také osvěta a prezentace specifických hodnot území směrem k širší veřejnosti (Trhlínová, 2014).

2.2.5. Partnerství vytvářené na úrovni obcí a měst

Partnerství vytvářené na lokální úrovni (na úrovni obcí a měst, popřípadě jednotlivých čtvrtí a částí obcí a měst) má nejintenzivnější partnerské vazby. Intenzivní vazby jsou z důvodu, že se jednotlivci i různé typy organizací dobře znají, hlavně ve venkovských obcích a malých městech, a mají tak největší možnosti prosazovat svoje specifické zájmy a potřeby a upozorňovat na ně. Partnerství vytvářené na lokální úrovni může vznikat mezi představiteli a organizačními složkami místní správy (vnitřní partnerství), nebo mezi veřejnou správou a subjekty v území (občané, občanské sdružení, podnikatelský sektor). Mezi samotnými občany, občanskými organizacemi a podnikatelským sektorem také může vznikat partnerství různého charakteru. Jednotlivé partnerské vztahy uzavírané na lokální úrovni mají rozdílné cíle a dopady podle typu subjektů, které tyto vztahy vytváří (Trhlínová, 2014).

Jedním z partnerství vytvářené na úrovni obcí a měst je spolupráce obcí a měst se soukromým sektorem. Rozsah této spolupráce při zajišťování služeb se soukromým sektorem závisí na postojích a na chápání role veřejné správy, popřípadě role obecní samosprávy v ekonomice a společnosti. U některých obcí a měst vychází místní představitelé z předpokladů, že zabezpečování veřejných služeb je určeno především veřejnému sektoru, který odpovídá za dostupnost i jednotnost jednotlivých poskytovaných služeb jako je např. kultura, vzdělávání, zdravotní péče, sociální služby apod. Přestože obce i města přistupují ke spolupráci se soukromým sektorem, strategicky důležité služby zajišťují samy prostřednictvím vlastních organizací (Trhlínová, 2014).

„Podmínkou pro to, aby spolupráce mezi veřejným a soukromým sektorem vedla k lepšímu zabezpečování služeb, je společný konsensus týkající se cílů a vzájemného rozdělení rizik a přínosů projektů mezi oběma sektory a neustálé využívání a nalézání shody mezi zájmy soukromého a veřejného sektoru i širším prostředím, které svými aktivitami ovlivňují“ (Trhlínová, 2014, s. 168). Partnerství mezi veřejným a soukromým sektorem lze chápat jako sdružení veřejných a soukromých prostředků se společným cílem. Cílem tohoto partnerství je kvalitní a hospodárné zajištění nějaké služby a uspokojení potřeb občanů.

Spolupráci se soukromým sektorem mohou občané a občanské společnosti hodnotit negativně, jelikož se mohou obávat z dalšího růstu korupce a nepřiměřeného propojování soukromého a veřejného sektoru. Z tohoto důvodu by spolupráce se soukromým sektorem měla být postavena na transparentnosti a výstupy i výsledky společné spolupráce by měly být pravidelně zveřejňovány veřejnosti. Důležité je také stanovit jasné komunikační strategie vůči podnikatelskému sektoru a veřejnosti.

Další forma spolupráce na úrovni obcí a měst je spolupráce obcí a měst s občany a občanskou společností. Tato spolupráce vzniká v souvislosti s růstem občanské společnosti, která je formovaná různými typy občanských sdružení, a u občanských iniciativ roste i význam a intenzita spolupráce mezi představiteli územních samosprávných celků a občanskými společnostmi a mezi jednotlivými občanskými společnostmi, které spojují společné zájmy a cíle. Vztahy se formují mezi zástupci místních samospráv a nevládními neziskovými organizacemi. Jejich aktivity se mezi jednotlivými obcemi a městy liší podle rozsahu i zaměření, ale v mnoha lokalitách se orientují na řešení závažných sociálních, zdravotních a dalších otázek (Trhlínová, 2014).

2.3. Místní akční skupiny

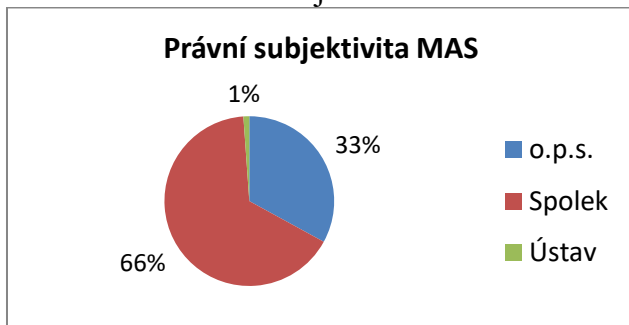
Místní akční skupiny (MAS) jsou nezávislá společenství soukromého a veřejného sektoru. Soukromým sektorem se rozumí občané, neziskové organizace, soukromá podnikatelská sféra a veřejný sektor zastupují obce, svazky obcí a instituce veřejné moci. Veřejný sektor ani žádná z jednotlivých zájmových skupin nesmí představovat více než 49 % hlasovacích práv na rozhodovací úrovni. Toto společenství spolupracuje na rozvoji venkova, zemědělství a získávání finanční podpory z EU a z národních programů, pro svůj region, metodou LEADER. Základní cíl místních akčních skupin je zlepšování kvality života a životního prostředí ve venkovských oblastech.

V souladu s čl. 32 – 35 Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1303/2013 ze dne 17. prosince 2013 o společných ustanoveních o Evropském fondu pro regionální rozvoj (ERDF), Evropském sociálním fondu (ESF), Fondu soudržnosti (CF), Evropském zemědělském fondu pro rozvoj venkova (EAFRD) a Evropském námořním a rybářském fondu (EMFF), o obecných ustanoveních o Evropském fondu pro regionální rozvoj, Evropském sociálním fondu, Fondu soudržnosti a Evropském námořním a rybářském fondu

a o zrušení nařízení Rady (ES) č. 1083/2006, místní akční skupiny navrhují a provádí strategii místního rozvoje.³

Právní subjektivita MAS může být obecně prospěšná společnost nebo občanské sdružení nebo zájmové sdružení právnických osob. Podle národní sítě místních akčních skupin je k 9. 10. 2018 celkem 179 místních akčních skupin. V následujícím obrázku je zobrazeno rozdělení místních akčních skupin podle právní subjektivity.

Obrázek 2.2: Právní subjektivita MAS

Zdroj: vlastní zpracování dle NS MAS [online], dostupné z: <http://nsmas.cz/o-nas/mistni-akcni-skupiny/>

V obrázku si lze povšimnout, že nejvíce využívanou formou je spolek. Počet místních akčních skupin s právní formou spolku je 118 a tvoří 66 % celkového počtu místních akčních skupin. Druhou využívanou formou je obecně prospěšná společnost, která tvoří 33 % a počet MAS je 59. Nejméně využívaná forma je ústav s počtem místních akčních skupin 2 a v celkovém počtu má zastoupení pouze 1 %.

2.3.1. Základní charakteristika Místních akčních skupin

Každá místní akční skupina má vytvořenou svou vlastní organizační strukturu, ve které jsou jasně specifikovány hlavní úkoly všech orgánů. Názvy jednotlivých orgánů je často odlišné, ale důležité je zabezpečení 5 základních funkcí – řídicí, kontrolní, výběrové, monitorovací a výkonné. Nejvyšší orgán je vždy shromáždění všech členů (partnerů) – valná hromada, valné shromáždění členů, členská schůze, plénium apod.

Řídicí orgán je zpravidla Výbor (programový výbor, výbor partnerství, rada sdružení apod.), který především schvaluje integrovanou strategii území, rozhoduje o způsobu výběru projektů atd. Na činnost řídicího orgánu dohlíží kontrolní orgán (kontrolní komise, revizní komise, dozorčí rada apod.), který je zaměřen na každoroční kontrolu hospodaření a dodržování zásad.

³ [https://www.dotaceeu.cz/cs/Ostatni/Dulezite/Slovník-pojmu/M/Mistni-akcni-skupina-\(MAS\)](https://www.dotaceeu.cz/cs/Ostatni/Dulezite/Slovník-pojmu/M/Mistni-akcni-skupina-(MAS))

Výběrová funkce je důležitá z programového hlediska, jelikož výběrová komise hodnotí předložené projekty podle předem stanovených kritérií a sestavuje jejich pořadí podle kvality a potřeby. Monitorovací komise zastupuje monitorovací funkci a sleduje naplňování strategie jako celku a průběh realizace jednotlivých projektů, naplňování monitorovacích indikátorů a udržitelnost výstupů projektů.

Zpravidla tyto orgány působí bezplatně, popřípadě je členům poskytnuta symbolická kompenzace nákladů na tuto činnost. Řídící a kontrolní funkce musí být odděleny, v ostatních případech zákaz duplicitního členství většinou neplatí. Výkonnou pozici má tzv. sekretariát, který řídí manažer MAS, ten má případně k dispozici další spolupracovníky.

Většina místních akčních skupin také zřizuje kromě výše uvedených orgánů pracovní skupiny. Pracovní skupiny jsou zpravidla zaměřené na různorodé oblasti jako např. mládež, památky, školství, životní prostředí, cestovní ruch apod.

Místní akční skupiny musí mít geograficky homogenní území, počet obyvatel na území MAS je od 10 000 do 100 000 a hustota obyvatel má být do 150 obyv./km². Města s počtem obyvatel větším než 25 000 nemohou být členy místních akčních skupin. Zároveň členové MAS musí mít v daném území bydliště, sídlo, nebo v něm musí působit.

Podle základních principů MAS musí mít místní akční skupiny stanoven statut, stanovy, organizační řád, strukturu a být registrována u Ministerstva vnitra ČR. MAS také musí projednat a schválit strategii pro území dané MAS a fungovat podle metody LEADER.

2.3.2. Metoda LEADER

Metoda LEADER vznikla v roce 1991 s hlavním cílem intenzivně podporovat rozvoj venkova prostřednictvím místních obyvatel. Jedná se o iniciativu Evropské unie. Pojem LEADER je zkratkou „Liaison Entr Actions de Développement de l'Économie Rurale“ neboli Propojení aktivit rozvíjejících venkovskou ekonomiku.

Metoda LEADER je řízena podle sedmi hlavních principů. Mezi tyto principy patří:

- strategie místního rozvoje podle jednotlivých oblastí,
- přístup „zdola-nahoru“
- partnerství veřejného a soukromého sektoru: místní akční skupiny (MAS),
- usnadnění inovací,
- integrované a víceodvětvové akce,

- vytváření sítí,
- spolupráce.

Všechny místní akční skupiny se řídí těmito principy. Jednotlivé země pak podle svých národních specifik rozšiřují své Strategické plány o určité principy národní či lokální.

Metoda klade důraz na zapojení a spolupráci místních aktérů, jelikož pouze oni znají silné a slabé stránky dané oblasti, její potenciál, a jsou také schopni společně řešit společné problémy. Proto je metoda LEADER iniciováno zdola (bottom–up princip).

Zpočátku byla metoda LEADER v rámci EU realizována jako iniciativa, ale od roku 2007 se metoda stala plnohodnotnou součástí Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova jako průřezová IV. Osa. Uplatnění metody v rámci všech podpůrných fondů EU se počítá pro víceleté finanční období 2014 – 2020.

2.3.3. Národní síť Místních akčních skupin

Právní forma Národní sítě Místních akčních skupin České republiky je spolek (z. s.). NS MAS je společenstvím, které sdružuje organizačně samostatné právnické osoby (MAS), které pracují formou komunitně vedeného místního rozvoje, podle metody LEADER ve prospěch venkova na území České republiky.

NS MAS má především za úkol sdružovat místní akční skupiny, které pracují podle základních kritérií vydaných pro fungování MAS. Národní síť místních akčních skupin také rozvíjí spolupráci s dalšími aktéry, kteří působí ve prospěch venkova a jeho obyvatel.

Spolek reprezentuje a zastupuje členské MAS v jednáních na národní a mezinárodní úrovni, výměně zkušeností a příkladů dobré praxe. Také propaguje a popularizuje úlohu MAS v komunitně vedeném místním rozvoji. Za tím účelem pořádá a organizuje přednášky, školení a instruktáže k vyšší účinnosti práce pro venkov. Mezi poslední hlavní poslání NS MAS patří podílení se na pořádání národních a mezinárodních konferencí, výstav, exkurzí, soutěží, slavností, společenských a kulturních akcích podporujících udržitelnost a fungování venkova.

2.3.4. Organizační struktura NS MAS

Nejvyšší orgán NS MAS je valná hromada. Na valnou hromadu je každá členská MAS oprávněna vyslat své zástupce, z nichž má vždy jeden právo disponovat rozhodujícím hlasem vysílající MAS. Úkolem valné hromady je schvalování zpráv o činnosti a hospodaření spolku, výsledku hospodaření a účetní uzávěrce. Dále je v jejích kompetencích změna stanov,

koncepce činnosti a úkoly pro nastávající období, výše členských příspěvků a další. Valná hromada také volí členy kontrolní komise.

Další orgán národní sítě MAS je výbor, který organizuje a řídí činnost spolku podle usnesení valné hromady a v souladu se stanovami. Výbor hospodaří s finančními prostředky dle schváleného rozpočtu při dodržování obecně platných závazných předpisů. Za svou činnost odpovídá valné hromadě. Má nejméně třináct členů včetně předsedy a místopředsedy. Členové výboru jsou ze zástupců krajských sítí MAS, kdy krajské síť nominují svého zástupce a ten ze svých řad volí předsedu a tři místopředsedy.

Kontrolní komise je pětičlenná a zajišťuje kontrolu, aby byly dodržovány stanovy a vnitřní předpisy NS MAS, a také zajišťuje kontrolu, zda spolek účelně hospodaří a dodržuje rozpočtovou kázeň organizace. Podle potřeby avšak nejméně dvakrát za rok kontrolní komise provádí kontrolu hospodaření a činnosti spolku a řeší sporné záležitosti mezi spolkem a jeho členy. Členové kontrolní komise nemohou být členy v jiné volené funkci v orgánech NS MAS.

Výbor jmenuje výkonného ředitele, analytika a administrátora finančního a provozního managementu, kteří jsou zaměstnanci NS MAS. Výkonný ředitel je výkonným orgánem a analytik s administrátorem tvoří správní složku NS MAS. Pracovní náplň výkonného ředitele je hlavně profesionální zajištění činnosti národní sítě místních akčních skupin a jejich orgánů. Analytik a administrátor mají za úkol zajistit administrativní provoz NS MAS a jejich orgánů. Výbor NS MAS schvaluje písemné vyhotovení, které upravuje náplň práce, rozsah práv a povinnosti výkonného ředitele, analytika a administrátora.

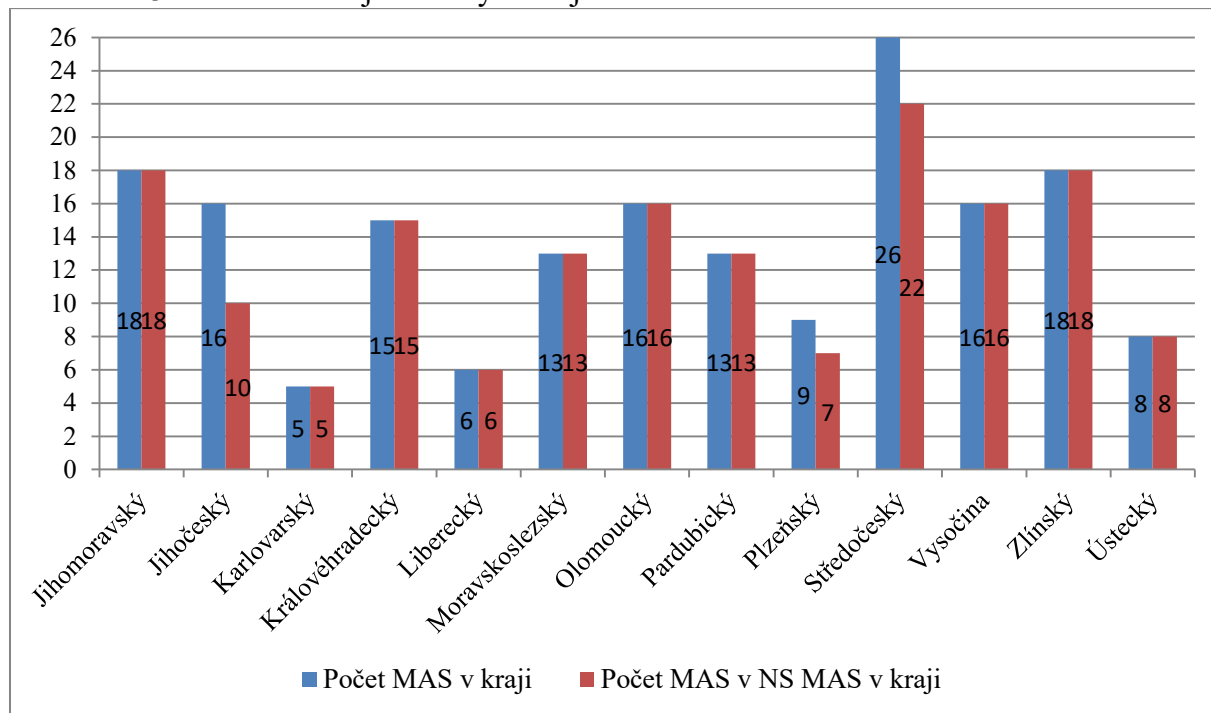
Pro splnění úkolů nebo pro zajištění dlouhodobé specializované činnosti výboru zřizuje výbor pracovní skupiny (PS), které jsou složené z členů výboru, členů organizace popřípadě externích odborníků. Pracovní skupiny se zaměřují na plnění cílů a hlavních úkolů NS MAS.

2.3.5. Místní akční skupiny v krajích ČR

Dohodne-li se nadpoloviční většina MAS, které jsou členy NS MAS, daného kraje, mohou zřídit krajské síť nebo také krajská sdružení MAS (KS MAS). Krajské síť nebo krajské sdružení MAS jsou podobné jako národní síť místních akčních skupin. Spolupracují se všemi MAS na území kraje, podporují principy LEADER v území u členů i nečlenů NS MAS.

K 9. 10. 2018 je počet všech místních akčních skupin na území ČR 179, z toho jich je 167 členem NS MAS. Následující obrázek zobrazuje počet všech místních akčních skupin v jednotlivých krajích a počet místních akčních skupin v NS MAS v jednotlivých krajích.

Obrázek 2.3: Počet MAS v jednotlivých krajích

Zdroj: vlastní zpracování dle NS MAS [online], dostupné z: <http://nsmas.cz/o-nas/mistni-akcni-skupiny/>

V obrázku lze vidět, že u většiny krajů jsou místní akční skupiny zároveň i členem národní sítě místních akčních skupin. Výjimku tvoří Jihočeský, Plzeňský a Středočeský kraj. V Jihočeském kraji je celkem 16 MAS, ale pouze 10 z nich je členem NS MAS. Plzeňský kraj má 9 místních akčních skupin a z toho jich je 7 v národní síti MAS. Středočeský kraj má nejvíce místních akčních skupin, celkem 26 a 22 je členem NS MAS.

Nejméně místních akčních skupin je v Karlovarském kraji, který má pouze 5 MAS, v Libereckém kraji je 6 MAS, v Ústeckém kraji 8 a v již zmiňovaném Plzeňském kraji je 9 místních akčních skupin. V ostatních krajích je počet místních akčních skupin mezi 13 až 18, kromě Středočeského kraje, který má 26 MAS.

Mezi místní akční skupiny, které nejsou členy NS MAS, patří z Jihočeského kraje – MAS Lužnice, z.s., MAS VLTAVA, z.s., MAS Krajina srdce, z.s., Místní akční skupina Blanský les – Netolicko o.p.s., MAS Šumavsko, z.s., MAS Rozkvět, z.s. Z Plzeňského kraje nejsou členy národní sítě místních akčních skupin MAS Český les, z.s. a Ekoregion Úhlava, z.s. Středočeský kraj má celkem 26 místních akčních skupin a členy NS MAS není MAS rozvoj

Kladenska a Prahy – západ, z.s., MAS Brdy, z.ú., MAS Blaník, z.s. a MAS Karlštejsko, z.ú.
Podle právní formy není v NS MAS 9 místních akčních skupin s právní formou spolek,
2 místní akční skupiny s právní formou ústav a pouze jedna místní akční skupina s právní
formou o.p.s.

3. CHARAKTERISTIKA A ANALÝZA HOSPODAŘENÍ VYBRANÝCH MÍSTNÍCH AKČNÍCH SKUPIN

V České republice je 13 krajů a Hlavní město Praha. Ve všech třinácti krajích působí místní akční skupiny. Vzhledem k tomu, že vybrané místní akční skupiny (MAS Šumperský venkov, MAS Horní Pomoraví a MAS Vincenze Priessnitz pro Jesenícko) se nachází v Olomouckém kraji, je tento kraj stručně popsán a jsou uvedené základní statistické údaje všech místních akčních skupin, které se nachází v Olomouckém kraji

Tato kapitola je zaměřená na popis vybraných místních akčních skupin. V následujících podkapitolách je provedena charakteristika třech vybraných MAS, následuje horizontální analýza hospodaření a závěr kapitoly je zaměřen na vertikální analýzu operačních programů vybraných místních akčních skupin. Vybrané místní akční skupiny se nachází v severní části Olomouckého kraje a těmito místními akčními skupinami jsou MAS Šumperský venkov, MAS Horní Pomoraví a MAS Vincenze Priessnitz pro Jesenícko.

Charakteristika vybraných místních akčních skupin je zaměřená na statistické údaje, kterými jsou rozloha, počet obyvatel, hustota zalidnění, podíl nezaměstnaných a rozdělení veřejného a soukromého sektoru podle počtu členů i s procentuálním vyjádřením. Analýza se zaměřuje na hospodaření vybraných MAS. Analýza místních akčních skupin je za období 2012 – 2017, kdy lze podle určitých metod sledovat rozdíly mezi místními akčními skupinami. Analýza financování operačních programů zobrazuje rozdělení financí na opatření/fiche jednotlivých operačních programů.

3.1. Použitá metodika

V práci jsou použity základní početní metody součet, podíl, průměr, procentuální podíl a dále je využita metoda horizontální a vertikální analýzy a metoda procentní změny, která se vztahuje k horizontální analýze.

Podkapitola zaměřená na místní akční skupiny v Olomouckém kraji obsahuje podíl při výpočtu hustoty zalidnění, kdy se výsledná hodnota zjistí vydělením počtu obyvatel s celkovou rozlohou. Podkapitola obsahuje také metodu procentuálního podílu, kdy ze zjištěného počtu zástupců veřejného a soukromého sektoru u jednotlivých místních akčních skupin je vypočítáno procentuální vyjádření počtu zástupců veřejného a soukromého sektoru.

Procentuální podíl se spočítá vydělením počtu daného sektoru celkovým počtem členům a vynásobí stem.

Podkapitola, která je zaměřená na charakteristiku vybraných místních akčních skupin obsahuje procentuální podíl při zjištění procentuálního vyjádření lesních pozemků a zjištění procentuálních podílů zástupců veřejného a soukromého sektoru, podkapitola obsahuje i výpočet podílu při výpočtu hustoty zalidnění. V podkapitole je využitý součet na výpočet celkové rozlohy, rozlohy lesních pozemků a celkového počtu obyvatel místních akčních skupin, z celkového pohledu je spočítaný průměr pro zjištění celkového podílu nezaměstnaných.

Analýza hospodaření vybraných místních akčních skupin obsahuje horizontální analýzu s výpočtem procentních změn. Horizontální analýza zobrazuje vývoj jednotlivých položek v čase. Horizontální analýza je zaměřena na celkové náklady, výnosy a výsledek hospodaření. U nákladů a výnosů je použitý výpočet na procentní změnu. Procentní změna se spočítá podílem absolutní změny a ukazatele_{t-1} a vynásobí stem. Absolutní změna je rozdíl mezi ukazatelem_t a ukazatelem_{t-1}. Ukazatel_t je rok, pro který se zjišťuje procentní změna a ukazatel_{t-1} je předchozí rok. Závěr podkapitoly obsahuje výpočet průměrných hodnot zjištěných procentních změn.

Závěrečná podkapitola se zaměřením na analýzu akčního plánu vybraných MAS na období 2014 – 2020 obsahuje vertikální analýzu a podíl vynaložených finančních prostředků poskytnutých veřejnému a soukromému sektoru. Podíl je vypočítán z celkových výdajů vynásobený procentuálním zastoupením veřejného sektoru a soukromého sektoru. Podíl zobrazuje předpokládané finanční prostředky poskytnuté pro veřejný a soukromý sektor u jednotlivých opatření/fichí operačních programů. Vertikální analýza je z pohledu sledování celkových výdajů na jednotlivé opatření/fiche jednotlivých operačních programů.

3.2. Olomoucký kraj

Olomoucký kraj má rozlohu 5 267 km² a tvoří pouze 6,7 % z celkové rozlohy ČR a tudíž se řadí k menším krajům. Nachází se ve střední části Moravy a zasahuje také do její severní části. Na severu má Olomoucký kraj mezistátní hranici s Polskem dlouhou 104 km. Na východě Olomoucký kraj sousedí s Moravskoslezským krajem, na jihu se Zlínským a Jihomoravským krajem a na západě s Pardubickým krajem.

Olomoucký kraj tvoří 5 okresů – Jeseník, Olomouc, Prostějov, Přerov a Šumperk. V Olomouckém kraji je 13 správních obvodů obcí s rozšířenou působností a 20 správních obvodů obcí s pověřeným obecním úřadem. Celkový počet obcí v Olomouckém kraji je 402, 30 z nich mají přiznaný statut města a 12 statut městysu. Statutární města jsou krajské město Olomouc, město Přerov a město Prostějov.

V Olomouckém kraji žije (k 31. 12. 2018) 632 492 obyvatel a Olomoucký kraj je šestý nejlidnatější kraj (6,1 % obyvatel z celkového počtu České republiky). Počet obyvatel žijících ve městech je 56,4 % z celkového počtu osob v Olomouckém kraji, v městysu bydlí pouze 2,6 % obyvatel. Průměrná hustota zalidnění je 121 obyvatel/km² a řadí se k průměrně lidnatým krajům ČR, ale v jednotlivých okresech je hustota značně odlišná. V okrese Jeseník je průměrná hustota 56 obyvatel/km², okres Šumperk má průměr 94 obyvatel/km², na Prostějovsku je průměr 142 obyvatel/km², Olomoucko má průměr 143 obyvatel/km² a nejvyšší hustota osídlení je v okrese Přerov, kde je průměr 157 obyvatel/km².

Podle geografického hlediska je kraj členěn na severní hornatou část, kde se nachází pohoří Jeseníky s nejvyšší horou Praděd (1 492 m. n. m.), a jižní část je tvořena rovinatou Hanou. Nejnižší položený bod je 190 m. n. m. v okrese Přerov. Krajem protéká řeka Morava s pramenem na Králickém Sněžníku.

3.2.1. Místní akční skupiny v Olomouckém kraji

V Olomouckém kraji je celkem 16 místních akčních skupin a všechny místní akční skupiny jsou rovněž i členem národní sítě místních akčních skupin. Podle právní formy je 8 místních akčních skupin spolek a 8 místních akčních skupin má právní formu o.p.s.

Spolek má právní úpravu v zákoně č. 89/2012 Sb., občanský zákoník (Spolek § 214 - § 302). Obecně prospěšná společnost se řídí zákonem č. 248/1995 Sb., o obecně prospěšných společnostech v případě, že nedošlo k transformaci na ústav.

Spolek vzniká dnem zápisu do veřejného rejstříku. Návrh na zápis do veřejného rejstříku podávají zakladatelé nebo osoba určená ustavující schůzí. Stanovy musí obsahovat název a sídlo spolku, účel spolku, práva a povinnosti členů a určení statutárních orgánů. Minimálně tři osoby vedené společným zájmem mohou založit k jeho naplňování spolek. Spolek může mít hlavní činnost i hospodářskou činnost. Hlavní činností spolku může být pouze uspokojování a ochrana zájmů, kvůli kterým je spolek založen. Hospodářskou činnost nebo jinou výdělečnou činnost může spolek vyvíjet pouze, je-li její účel v podpoře hlavní činnosti

nebo v hospodárném využití spolkového majetku a zisk lze použít pouze pro spolkovou činnost včetně správy spolku (Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník).

Povinný orgán spolku je statutární orgán, který může být kolektivní (výbor) nebo individuální (předseda), a nejvyšší orgán (členská schůze). Členskou schůzi svolává k zasedání statutární orgán spolku nejméně jedenkrát do roka. Nepovinné orgány spolku jsou kontrolní komise, rozhodčí komise či jiné orgány. Soud může zrušit spolek s likvidací na návrh osoby, která na tom má oprávněný zájem, nebo i bez návrhu (přestože byl spolek na to soudem upozorněn) v případě, že spolek vyvíjí zakázanou činnost, vyvíjí činnost v rozporu s účelem spolku nebo porušuje práva členů. Při zrušení spolku s likvidací likvidátor naloží s likvidačním zůstatkem podle stanov. Pokud tak nelze učinit, nabídne likvidátor likvidační zůstatek spolku s obdobným účelem v případě, že to není možné, nabídne likvidátor likvidační zůstatek obci, na jejímž území má spolek sídlo, ale pokud obec nepřijme nabídku do dvou měsíců, nabývá likvidační zůstatek kraj, na jehož území má spolek sídlo. Pokud získá likvidační zůstatek obec nebo kraj, mohou jej použít pouze k veřejně prospěšnému cíli (Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník).

Obecně prospěšná společnost vzniká dnem zápisu do rejstříku obecně prospěšných společností, který vede rejstříkový soud. Obecně prospěšná společnost se zakládá zakládací smlouvou podepsanou všemi zakladateli a pravost podpisů musí být úředně ověřena. Zakládací smlouva obsahuje název, sídlo, identifikační číslo osoby zakladatele v případě, že se jedná o právnickou osobu, dále obsahuje název a sídlo obecně prospěšné společnosti, druh služeb, které má o.p.s. poskytovat, podmínky poskytování jednotlivých druhů obecně prospěšných služeb, možnost odměňování a způsob stanovení výše odměny členů správní rady, členů dozorčí rady a ředitele, hodnotu a označení majetkových vkladů jednotlivých zakladatelů pokud jsou vkládány, u nepeněžitého vkladu určení jeho předmětu a ocenění odborným odhadcem. Obecně prospěšné společnosti mohou kromě obecně prospěšných služeb vykonávat i doplňkovou činnost, ale nesmí se účastnit na podnikání jiných osob, nemohou zřizovat organizační složky mimo území ČR (Zákon č. 248/1995 Sb., o obecně prospěšných společnostech).

Mezi orgány obecně prospěšných společností patří správní rada jako statutární orgán, ředitel, dozorčí rada (kontrolní orgán), který přezkoumává účetní závěrku a výroční zprávu, řediteli a správní radě podává minimálně jedenkrát ročně zprávu o výsledcích své kontrolní činnosti. Obecně prospěšná společnost zaniká dnem výmazu z rejstříku a zániku předchází zrušení

s likvidací nebo bez likvidace. Ke zrušení obecně prospěšné společnosti dochází uplynutím doby, na kterou byla založena, dosažením účelu, pro který byla založena, vnitrostátní fúzí s jinou o.p.s. nebo rozdělením, prohlášením konkursu nebo dnem rozhodnutí správní rady. V případě zrušení s likvidací likvidační zůstatek přechází na ČR (je-li zakladatelem) na kraj (pokud je zakladatelem) nebo obec, v níž má obecně prospěšná společnost sídlo. Pokud obec likvidační zůstatek odmítne, přechází likvidační zůstatek na Českou republiku a likvidátor zajistí předání na Úřad pro zastupování státu ve věcech majetkových, ČR likvidační zůstatek použije k poskytování obecně prospěšných služeb. Po skončení likvidace má likvidátor 30 dnů na podání návrhu rejstříkovému soudu na výmaz obecně prospěšné společnosti z rejstříku (Zákon č. 248/1995 Sb., o obecně prospěšných společnostech).

Podle zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví může spolek vést jednoduché účetnictví, pokud není plátcem daně z přidané hodnoty, celkové příjmy za poslední uzavřené účetní období nepřesáhnou 3 000 000 Kč a hodnota majetku nepřesáhne 3 000 000 Kč. Pokud spolku vznikne povinnost auditu, má povinnost vyhotovit výroční zprávu. Obecně prospěšné společnosti musí mít audit, v případě že jsou příjemcem dotací nebo jiných příjmů ze státního rozpočtu, rozpočtu obce, případně z rozpočtu jiného územního orgánu nebo od státního fondu (výše dotace je vyšší než 1 mil. Kč), anebo musí mít o.p.s. audit, když je výše čistého obrátu vyšší než 10 mil. Kč. V účetnictví o.p.s. musí být odděleny náklady a výnosy spojené s obecně prospěšnými službami, s doplňkovými činnostmi a se správou. Výroční zpráva musí obsahovat náklady na mzdu ředitele, náklady na odměny členů správní rady a členů dozorčí rady. Podle §9 odstavce 4 zákona o účetnictví může spolek i obecně prospěšná společnost vést účetnictví ve zjednodušeném rozsahu.

V následující tabulce jsou základní informace o jednotlivých místních akčních skupinách v olomouckém kraji. Je uvedena jejich rozloha, počet obyvatel na daném území, počet členů místní akční skupiny rozdělené na veřejný a soukromý sektor i procentuálně vyjádřené.

Tabulka 3.1: MAS v Olomouckém kraji

Název MAS	Rozloha (ha)	Počet obyvatel	Hustota zalidnění (obyvatelé na km ²)	Podíl nezaměstnaných (%)	Počet členů MAS			
					Veřejný sektor	Veřejný sektor (%)	Soukromý sektor	Soukromý sektor (%)
Bystřička, o.p.s.	20 593	20 847	101	3,8	15	45,5	18	54,5
MAS – Partnerství Moštěnka, o.p.s.	33 711	42 584	126	3,9	40	39,6	61	60,4
MAS Hanácké Království, z.s.	14 366	17 423	121	4,2	17	31,5	37	68,5
MAS Hanácký venkov, z.s.	16 131	17 721	110	2,9	30	36,1	53	63,9
MAS Horní Pomoraví, o.p.s.	67 201	49 196	73	5,3	34	39,1	53	60,9
MAS Hranicko, z.s.	32 539	34 286	105	3,3	12	23,1	40	76,9
MAS Mohelnicko, z.s.	18 835	18 305	97	4,5	14	38,9	22	61,1
MAS MORAVSKÁ BRÁNA, z.s.	19 011	21 783	115	5,2	30	36,6	52	63,4
MAS Moravská cesta, z.s.	28 294	31 864	113	3,2	25	46,3	29	53,7
MAS Uničovsko, o.p.s.	20 136	22 231	110	4,5	10	32,3	21	67,7
MAS Vincenze Priessnitz pro Jeseníčko, o.p.s.	71 900	38 659	54	9,0	25	41,0	36	59,0
MAS Šternbersko, o.p.s.	26 124	29 351	112	4,1	22	28,6	55	71,4
MAS Šumperský venkov, z.s.	42 259	26 604	63	4,5	16	34,8	30	65,2
Prostějov venkov, o.p.s.	18 140	19 514	108	2,3	27	48,2	29	51,8
Region HANÁ, z.s.	42 635	40 215	94	2,7	48	39,3	74	60,7
Střední Haná, o.p.s.	14 109	15 656	111	6,4	13	39,4	20	60,6

Zdroj: vlastní zpracování dle ČSÚ [online], dostupné z: https://www.czso.cz/csu/czso/data_pro_mistni_akcni_skupiny_mas

Rozloha i počet obyvatel na km² jsou zaokrouhleny na celá čísla. Počet členů místních akčních skupin v procentuálním vyjádření je zaokrouhlený na jedno desetinné místo.

MAS – Partnerství Moštěnka, MAS Hanácký venkov a Střední Haná mají své území i v dalším kraji než jen v Olomouckém. MAS – Partnerství Moštěnka se rozkládá v Olomouckém a Zlínském kraji, celková rozloha této MAS je 33 711 ha s počtem obyvatel 42 584, na území Olomouckého kraje má zmíněná MAS rozlohu pouze 11 009 ha a počet obyvatel je 10 904, přestože většina území je ve Zlínském kraji, MAS – Partnerství Moštěnka je vedena v Olomouckém kraji. Místní akční skupina Hanácký venkov (rozloha 16 131 ha, počet obyvatel 17 721) je na území Olomouckého a Jihomoravského kraje. Většina území je

v Olomouckém kraji – rozloha 13 004 ha a počet obyvatel 14 474. MAS Střední Haná zasahuje do Zlínského kraje, ale i u této místní akční skupiny je většina území v Olomouckém kraji. Celková rozloha je 14 109 ha (v Olomouckém kraji 13 303) a celkový počet obyvatel je 15 656 (v Olomouckém kraji 14 968).

Z tabulky vyplývá, že největší rozlohu má MAS Vincenze Priessnitze pro Jesenicko se 71 903 ha, následuje MAS Horní Pomoraví, která má rozlohu 67 203 ha. Nejmenší rozloha je u MAS Střední Haná 14 109 ha a MAS Hanácké království 14 366 ha. Čtyři další MAS mají rozlohu menší jak 20 000 ha, čtyři MAS mají rozlohu pod 30 000 ha, dvě místní akční skupiny mají území menší než 40 000 ha a poslední dvě MAS mají rozlohu 42 254 ha a 42 635 ha.

Nejvíce obyvatel má MAS Horní Pomoraví, MAS – Partnerství Moštěnka a MAS Region Haná, u všech třech místních akčních skupin je počet obyvatel vyšší jak 40 000. Naopak nejméně obyvatel má MAS Střední Haná, MAS Hanácký venkov, MAS Hanácké Království, MAS Mohelnicko a MAS Prostějov venkov (počet obyvatel pod 20 000).

Hustota obyvatel je největší u MAS – Partnerství Moštěnka, kde žije 126 obyvatel na km², a MAS Hanácké království s hustotou obyvatel 121 obyvatel na km². Nejnižší hustota obyvatel je u místní akční skupiny Vincenze Priessnitze pro Jesenicko (54 obyvatel/km²), dále MAS Šumperský venkov s hustotou 63 obyvatel na km² a MAS Horní Pomoraví (73 obyvatel/km²). Ostatní MAS mají hustotu v rozmezí 94 – 115 obyvatel na km².

Nejvyšší podíl nezaměstnaných 9,0 % je v MAS Vincenze Priessnitze pro Jesenicko, následuje Střední Haná s podílem 6,4 %, MAS Horní Pomoraví (podíl 5,3 %) a MAS MORAVSKÁ BRÁNA, která má podíl nezaměstnaných 5,2 %. Nejnižší podíl nezaměstnaných je u MAS Prostějov venkov (2,3 %), Region HANÁ (2,7 %) a MAS Hanácký venkov (2,9 %). Ostatní MAS mají podíl nezaměstnaných od 3 % do 5 %.

Počet členů jednotlivých MAS je rozdílný, ale lze sledovat rozložení veřejného a soukromého sektoru. Soukromý sektor musí mít členskou základnu větší než 50 % a v tabulce je viditelné, že všechny místní akční skupiny tuto podmínku splňují. Nejnižší rozdíl v zastoupení veřejného a soukromého sektoru má MAS Prostějov venkov s celkovým počtem členů 56 je 27 členů veřejným sektorem (48,2 %) a 29 členů zastupuje soukromý sektor (51,8 %). Největší rozdíl v poměru veřejného a soukromého sektoru je u MAS Hranicko. Celkem má 52 členů a pouze 12 členů zastupuje veřejný sektor, což je 23,1 %, 40 členů zastupující soukromý sektor zaujímá 76,9 % z celkového počtu.

3.3. Charakteristika vybraných místních akčních skupin

Podkapitola obsahuje popis a charakteristiku vybraných místních akčních skupin. Popis místních akčních skupin obsahuje základní informace, kterými jsou právní forma, sídlo, datum založení a hlavní cíle vybraných MAS. Následuje stručný popis území, ve kterém místní akční skupiny působí.

Charakteristika místních akčních skupin obsahuje charakteristiku obcí, které jsou na území daných místních akčních skupin a základní charakteristiku vybraných MAS. Obce jsou charakterizovány podle jejich celkové rozlohy, rozlohy lesních pozemků (jelikož na území místních akčních skupin je vysoké procento lesních pozemků), další charakteristika obcí je podle počtu obyvatel, hustoty zalidnění a podílu nezaměstnaných. Závěr této charakteristiky obsahuje celkové hodnoty sledovaných údajů.

Charakteristika místních akčních skupin je zaměřena na celkovou rozlohu, počet obyvatel, hustotu zalidnění, podíl nezaměstnaných a rozložení počtu zástupců veřejného a soukromého sektoru. Charakteristika je provedena v období 2012 – 2017, aby bylo možné sledovat vývoj místních akčních skupin, především z pohledu počtu zástupců veřejného a soukromého sektoru.

Údaje o rozloze jsou zaokrouhleny na celé číslo a uvedeny v jednotkách ha. Údaje o hustotě zalidnění jsou uvedeny v přepočtu na obyvatele na km² se zaokrouhleny na celé číslo. Procentuální vyjádření, kterými jsou podíl lesních pozemků, podíl nezaměstnaných a procentuální vyjádření zástupců veřejného a soukromého sektoru jsou zaokrouhleny na jedno desetinné místo.

3.3.1. MAS Šumperský venkov

Místní akční skupina Šumperský venkov s právní formou občanské sdružení, se sídlem Nový Malín 240, IČ: 270 25 675, byla dne 27. 3. 2006 zaregistrována na Ministerstvu vnitra ČR. Hlavním cílem MAS Šumperský venkov je především podpora rozvoje venkovského prostoru daného území a zejména činnostmi ve prospěch obcí, neziskových organizací, drobných podnikatelů, malých a středních podniků a dalších subjektů, které působí na daném území, ale s ohledem na ochranu přírody a krajiny. V roce 2015 kvůli nové legislativě došlo ke změně právní formy a MAS přešla z občanského sdružení na zapsaný spolek (z. s.). Vytvoření

a následné naplnění rozvojové koncepce a strategie a rozvíjení mezisektorové spolupráce je nejdůležitější úkol spolku.

Území MAS Šumperský venkov se rozkládá na území 16 obcí (příloha č. 3). Z velké části leží v Šumperské kotlině, zasahuje do kopců Hraběšické hornatiny, do podhůří Nizkého Jeseníku, do Úsovské vrchoviny a do Hanušovické vrchoviny. Nejvyšší bod je Mravenečník, který má 1 350 m. n. m. a průměrná nadmořská výška v daném území je 425 m. n. m. Více jak polovinu území tvoří lesní porosty, které v sobě skrývají velký potenciál v oblasti rozvíjení cestovního ruchu. Na území je velké množství turistických tras a cyklostezek, které vedou k mnoha historickým a přírodním krásám tohoto kraje a je tak spousta možností k aktivnímu trávení volného času v letním i zimním období. Potenciál v oblasti MAS Šumperský venkov je také rozvíjející se lázeňství v obcích Bludov a Velké Losiny.

Stručná charakteristika obcí (rozloha, počet obyvatel, hustota zalidnění a podíl nezaměstnaných), které leží na území MAS Šumperský venkov, jsou uvedeny v tabulce.

Tabulka 3.2: Územní působnost MAS Šumperský venkov

	Rozloha			Počet obyvatel	Hustota zalidnění (obyvatelé na km ²)	Podíl nezaměstnaných (%)
	Celkem (ha)	Lesní pozemky (ha)	Lesní pozemky (%)			
Bludov	1 668	393	23,6	3 041	182	3,8
Dlouhomilov	1 044	430	41,2	474	45	5,2
Dolní Studénky	853	326	38,2	1 357	159	3,3
Hraběšice	823	595	72,3	167	20	3,2
Hrabišín	1 385	318	23,0	852	62	4,1
Libina	2 729	487	17,9	3 335	122	4,6
Loučná nad Desnou	9 434	8 411	89,2	1 601	17	4,1
Nový Malín	2 733	976	35,7	3 514	129	3,6
Oskava	5 948	4 639	78,0	1 284	22	5,0
Petrov nad Desnou	1 209	580	48,0	1 196	99	5,2
Rapotín	1 404	480	34,2	3 263	232	4,8
Rejchartice	680	296	43,5	179	26	4,7
Sobotín	3 194	2 108	66,0	1 149	36	5,9
Velké Losiny	4 650	2 105	45,3	2 623	56	4,3
Vernířovice	3 330	2 954	88,7	209	6	7,9
Vikýřovice	1 175	476	40,5	2 360	201	2,9
Celkem	42 259	25 574	60,5	26 604	63	4,5

Zdroj: vlastní zpracování dle ČSÚ [online], dostupné z: https://www.czso.cz/csu/czso/data_pro_mistni_akcni_skupiny_mas

V územní působnosti MAS Šumperský venkov je 16 obcí s celkovou rozlohou 42 259 ha a počtem obyvatel 26 604, hustota zalidnění je 63 obyvatel/km² a průměrný podíl

nezaměstnaných je 4,5 %. Z tabulky vyplývá, že lesní pozemky mají rozlohu 25 574 ha a tvoří 60,5 % z celkové rozlohy.

Obec s největší rozlohou je Loučná nad Desnou (9 434 ha), ale 89,2 % rozlohy tvoří lesy, což je i největší procentuální rozloha lesů mezi obcemi, které jsou v MAS Šumperský venkov. Druhá obec s největší rozlohou je Oskava, ale ovšem i zde značnou část rozlohy tvoří lesní pozemky (78,0 %). Třetí obec s větší rozlohou nežli ostatní jsou Velké Losiny (4 650 ha) a zde je oproti předchozím obcím podíl lesních pozemků nižší jak 50 % z celkové rozlohy. Nejmenší rozlohu má obec Rejchartice pouze 680 ha, následuje obec Hraběšice s rozlohou 823 ha a Dolní Studénky (853 ha).

Průměrný podíl nezaměstnaných ze všech obcí v území MAS Šumperský venkov je 4,5 %. Nejnižší podíl nezaměstnaných má obec Víkřovice, která jako jediná má tento podíl nižší jak 3 %. Oproti tomu v obci Vernířovice se podíl nezaměstnaných blíží k 8 %. V ostatních obcích je podíl nezaměstnaných mezi 3 – 6 %.

Následující tabulka obsahuje charakteristiku MAS Šumperský venkov od roku 2012 do roku 2017. Charakteristika obsahuje počet členů veřejného a soukromého sektoru, celkovou rozlohu, počet obyvatel, hustotu zalidnění a průměrný podíl nezaměstnanosti.

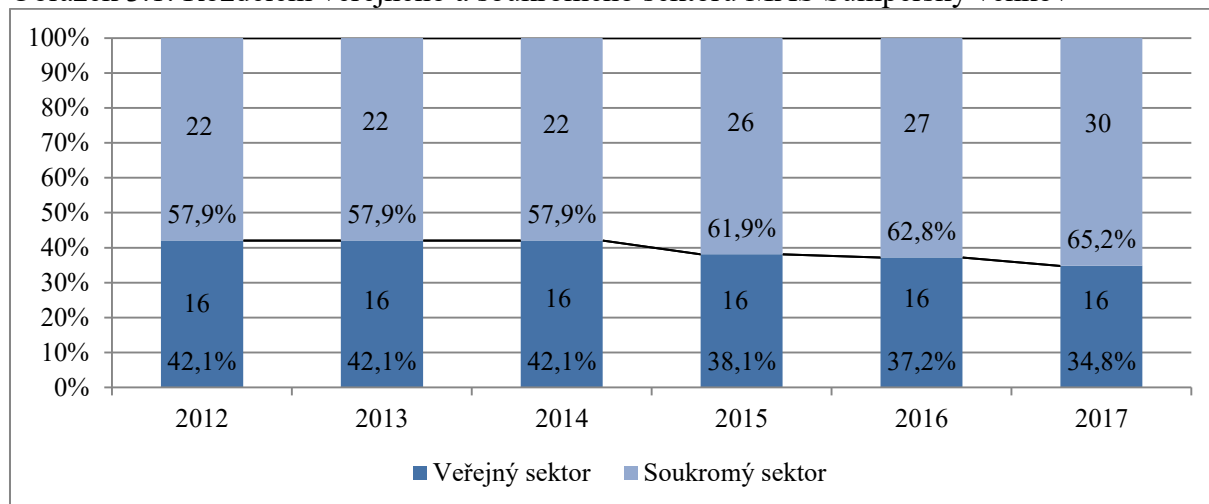
Tabulka 3.3: Základní údaje MAS Šumperský venkov

	Rozloha (ha)	Počet obyvatel	Hustota zalidnění (obyvatelé na km ²)	Podíl nezaměstnaných (%)	Počet členů MAS			
					Veřejný sektor	Veřejný sektor (%)	Soukromý sektor	Soukromý sektor (%)
2012	42 244	26 821	63	-	16	42,1	22	57,9
2013	42 247	26 761	63	11,3	16	42,1	22	57,9
2014	42 248	26 663	63	9,8	16	42,1	22	57,9
2015	42 251	26 658	63	8,1	16	38,1	26	61,9
2016	42 254	26 666	63	6,8	16	37,2	27	62,8
2017	42 259	26 604	63	4,5	16	34,8	30	65,2

Zdroj: vlastní zpracování podle: Výročních zpráv MAS Šumperský venkov, dle ČSÚ [online], dostupné z: https://www.czso.cz/csu/czso/data_pro_mistni_akcni_skupiny_mas

Rozloha, počet obyvatel je ve sledovaném období pouze s velmi nízkou odchylkou odlišné. Hustota zalidnění je vždy na úrovni 63 obyvatel na km². Výrazný rozdíl je u podílu nezaměstnanosti, v roce 2012 není údaj dostupný, ale v následujících letech tento podíl výrazně klesá a od roku 2013, kdy byl podíl nezaměstnaných 11,3 %, do roku 2017 klesl na 4,5 %.

Obrázek 3.1: Rozdělení veřejného a soukromého sektoru MAS Šumperský venkov

Zdroj: vlastní zpracování

V obrázku lze vidět, jak je ve sledovaném období rozložené zastoupení veřejného a soukromého sektoru. Obrázek zobrazuje procentuální podíl i počet členů obou sektorů. Počet členů veřejného sektoru je ve sledovaném období stejný, ale procentuální vyjádření se liší, jelikož počet členů soukromého sektoru roste. V letech 2012 – 2014 bylo zastoupení soukromého sektoru nezměněné, ale v roce 2015 zastoupení vzrostlo z 22 na 26 a z toho důvodu procentuální vyjádření vzrostlo z 57,9 % na 61,9 % a u veřejného sektoru pokleslo ze 42,1 % na 38,1 %. Také v následujících letech počet členů vzrostl, což vedlo ke stejné situaci jako v roce 2015 – nárůst procentuálního podílu u soukromého sektoru a pokles u veřejného sektoru. V roce 2017 je zaznamenán nárůst soukromého sektoru o 3 členy a procentuální zastoupení veřejného sektoru tak klesá pod 35 %. Spojnice řad v obrázku zachycuje pokles procentuálního podílu veřejného sektoru.

3.3.2. MAS Horní Pomoraví

Dne 4. září 2006 byla místní akční skupina Horní Pomoraví zapsána v rejstříku obecně prospěšných společností, vedeného Krajským soudem v Ostravě, oddíl O, vložka 230. Tímto dnem MAS Horní Pomoraví o.p.s. také vznikla. Sídlo je v obci Hanušovice na ulici Hlavní 137, IČ: 277 77 146. Účel pro založení společnosti byl rozvoj území místní akční skupiny, který je v souladu s principem trvale udržitelného rozvoje. Rozvoj se opírá o efektivní využívání místních zdrojů. Pro realizaci rozvojových projektů využívá společnost krajské, národní a evropské dotace. Budování partnerských sítí subjektů ziskové i neziskové sféry a veřejného sektoru je posláním MAS Horní Pomoraví. Poslání je prováděné sdružením fyzických i právnických osob za účelem spolupráce v oblasti rozvoje venkova.

MAS Horní Pomoraví působí v katastru 42 obcí a 4 měst – Hanušovice, Staré Město, Štíty a Zábřeh (území MAS viz příloha č. 4). Tabulka 3.4 obsahuje jejich stručný popis. Území MAS zahrnuje 2 mikroregiony – Svazek obcí Regionu Ruda a Svazek obcí mikroregionu Zábřežsko. MAS Horní Pomoraví je situováno v severovýchodní části ČR, v severní části Olomouckého kraje a obce MAS tvoří západní část okresu Šumperk. Na severu má hranici s Polskem.

Tabulka 3.4: Územní působnost MAS Horní Pomoraví

	Rozloha			Počet obyvatel	Hustota zalidnění (obyvatelé na km ²)	Podíl nezaměstnaných (%)
	Celkem (ha)	Lesní pozemky (ha)	Lesní pozemky (%)			
Bohdíkov	2 622	1 753	66,9	1 334	51	5,0
Bohuslavice	397	10	2,6	524	132	3,1
Branná	1 456	711	48,8	269	18	13,0
Bratrušov	1 154	570	49,4	627	54	3,8
Brníčko	849	369	43,5	652	77	4,7
Bušín	860	416	48,4	395	46	1,5
Drozdov	1 369	903	66,0	351	26	5,5
Dubicko	784	71	9,0	1 058	135	3,0
Hanušovice	3 681	1 584	43,0	3 159	86	9,9
Horní Studénky	724	163	22,5	340	47	2,7
Hoštejn	183	52	28,3	436	239	6,2
Hrabová	811	401	49,5	635	78	4,6
Hynčina	2 546	1 836	72,1	187	7	6,3
Chroměč	549	22	4,1	567	103	5,0
Jakubovice	790	375	47,4	206	26	9,0
Janoušov	307	103	33,5	48	16	4,0
Jedlí	993	217	21,9	680	69	2,3
Jestřebí	869	308	35,4	619	71	6,8
Jindřichov	5 170	3 164	61,2	1 209	23	9,4
Kamenná	512	341	66,6	520	102	5,1
Kolšov	376	193	51,2	733	195	3,6
Kopřivná	1 185	527	44,5	271	23	11,6
Kosov	547	211	38,6	318	58	7,6
Lesnice	733	329	44,9	654	89	3,3
Leština	524	6	1,2	1 275	243	3,4
Lukavice	1 121	294	26,2	859	77	2,8
Malá Morava	6 828	3965	58,1	513	8	12,8
Nemile	553	255	46,2	646	117	5,2
Olšany	651	287	44,2	1 065	164	3,0
Písařov	1 891	754	39,9	724	38	3,5
Postřelmov	955	9	0,9	3 070	322	3,0
Postřelmůvek	401	111	27,8	307	77	3,4
Rájec	491	107	21,7	492	100	2,2
Rohle	1 856	860	46,3	672	36	4,5
Rovensko	743	132	17,8	825	111	4,5
Ruda nad Moravou	2 498	1 002	40,1	2 553	102	4,3

Staré Město	8 627	5 123	59,4	1 726	20	10,1
Sudkov	490	136	27,9	1 130	231	4,3
Svébohov	614	206	33,6	420	68	3,2
Šléglov	717	221	30,9	42	6	6,9
Štítý	2 993	1 044	34,9	2 021	68	2,19
Vikantice	1 004	333	33,2	79	8	14,00
Vyšehoří	347	126	36,3	242	70	3,27
Zábřeh	3 459	1 043	30,2	13 666	395	4,00
Zborov	315	76	24,1	221	70	4,93
Zvole	656	134	20,3	856	130	2,43
Celkem	67 201	30 853	45,9	49 196	73	5,3

Zdroj: vlastní zpracování dle ČSÚ [online], dostupné z: https://www.czso.cz/csu/czso/data_pro_mistni_akcni_skupiny_mas

Celková rozloha území MAS Horní Pomoraví je 67 201 ha s počtem obyvatel 49 196 a hustota zalidnění je 73 obyvatel na km². Průměrný podíl nezaměstnaných je 5,3 %.

Obec s největší rozlohou je Staré Město (8 627 ha), následuje Malá Morava (6 828 ha) a Jindřichov (5 170 ha). Všechny tři obce mají s odchylkou ± 2 % celkovou rozlohu pokrytou z 60 % lesními pozemky. Kromě města Hanušovice a Zábřeh, které mají rozlohu 3 550 ha ± 150 ha, mají všechny ostatní obce rozlohu menší jak 3 000 ha. Z toho 29 obcí má rozlohu pod 1 000 ha, 8 obcí má rozlohu v rozmezí 1 000 – 2 000 ha a pouze 4 obce mají rozlohu mezi 2 000 – 3 000 ha. Obec s nejmenší rozlohou je Hoštejn, který má rozlohu 183 ha.

Hustota zalidnění je nejvyšší ve městě Zábřeh (395 obyvatel na km²) a v obci Postřelmov (322 obyvatel na km²), 3 obce mají hustotu zalidnění vyšší jak 200 obyvatel/km², 11 obcí má hustotu zalidnění mezi 100 – 200 obyvatel na km² a 30 obcí má méně jak 100 obyvatel na km².

Podíl nezaměstnaných je nejnižší v obci Bušín – pouze 1,5 %. V 5 obcích je vyšší jak 10 %, ve 29 obcích je podíl nezaměstnaných mezi 2 – 5 % a 11 obcí má podíl nezaměstnaných v rozmezí 5 – 10 %.

Podle ukazatelů lze soudit, že místní akční skupina Horní Pomoraví má ve svém území především menší obce a v případě větších obcí velkou část rozlohy dané obce zaujímají lesní pozemky, výjimku tvoří město Zábřeh.

Následující tabulka zobrazuje stručnou charakteristiku MAS Horní Pomoraví v období 2012 – 2017. Tabulka obsahuje rozložení veřejného a soukromého sektoru MAS Horní Pomoraví, rozlohu, počet obyvatel, hustotu zalidnění a podíl nezaměstnaných. Údaje jsou zaokrouhleny na celá čísla, kromě procentuálních vyjádření, které jsou zaokrouhlené na jedno desetinné místo.

Tabulka 3.5: Základní údaje MAS Horní Pomoraví

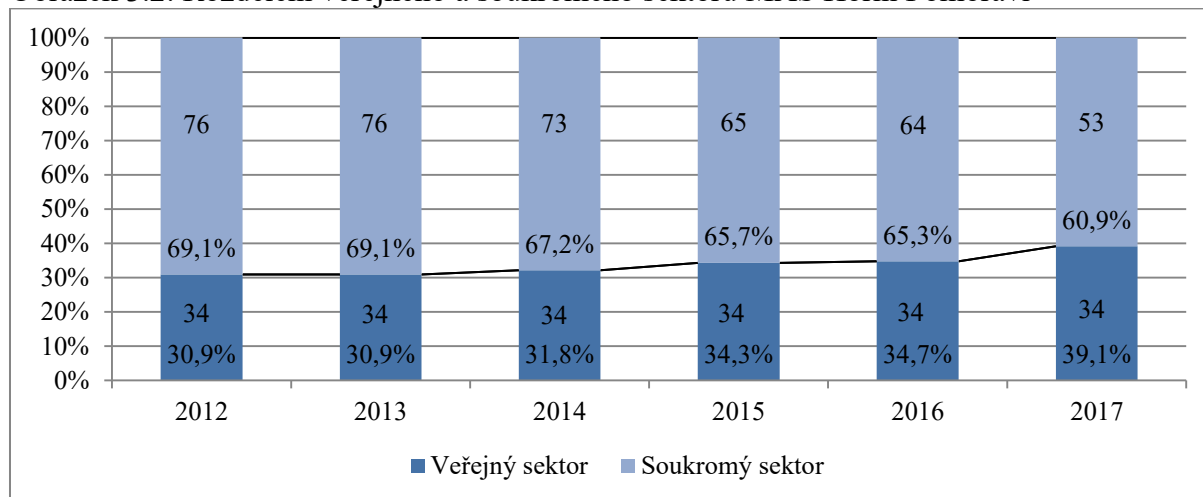
	Rozloha (ha)	Počet obyvatel	Hustota zalidnění (obyvatelé na km ²)	Podíl nezaměstnaných (%)	Počet členů MAS			
					Veřejný sektor	Veřejný sektor (%)	Soukromý sektor	Soukromý sektor (%)
2012	67 196	50 026	74	-	34	30,9	76	69,1
2013	67 201	49 804	74	11,1	34	30,9	76	69,1
2014	67 199	49 369	73	9,1	34	31,8	73	68,2
2015	67 201	49 502	74	7,2	34	34,3	65	65,7
2016	67 203	49 230	73	6,5	34	34,7	64	65,3
2017	67 201	49 196	73	5,3	34	39,1	53	60,9

Zdroj: vlastní zpracování podle: Výročních zpráv MAS Horní Pomoraví, dle ČSÚ [online], dostupné z: https://www.czso.cz/csu/czso/data_pro_mistni_akcni_skupiny_mas

Rozloha ve sledovaném období pouze nepatrně kolísá okolo 67 200 ha. Počet obyvatel od roku 2012 do roku 2017 klesl o necelých 1 000 obyvatel, pouze v roce 2012 byl počet obyvatel vyšší jak 50 000. Hustota zalidnění je v letech 2012, 2013 a 2015 74 obyvatel na km², ve zbylých letech je hustota zalidnění 73 obyvatel na km². Podíl nezaměstnaných od roku 2013 (rok 2012 nejsou dostupné data) klesá, do roku 2017 podíl nezaměstnaných klesl téměř o 6 % (pokles o 5,8 %).

Následující obrázek obsahuje rozdělení veřejného a soukromého sektoru. Rozdělení je vyjádřené podle procentuálního rozdílu a je uveden i počet členů u každého sektoru v daném roce.

Obrázek 3.2: Rozdělení veřejného a soukromého sektoru MAS Horní Pomoraví

Zdroj: vlastní zpracování

Zastoupení veřejného sektoru ve sledovaném období je početně stejné – 34 členů veřejného sektoru. Zastoupení soukromého sektoru se v letech 2012 a 2013 nezměnilo, ale v roce 2014 pokleslo ze 76 na 73 a došlo tím ke zvýšení procentuálního podílu veřejného sektoru. V roce

2015 opět roste podíl veřejného sektoru, jelikož pokles členů soukromého sektoru je o 9 členů, v roce 2016 pouze o jednoho člena a tak je nárůst procentuálního podílu veřejného sektoru nepatrný pouze o 0,4 %. V roce 2017 byl pokles největší, kdy z 64 členů soukromého sektoru byl pokles na 53 členů a dochází k největší změně v procentuálním vyjádření zastoupení veřejného sektoru. Procentuální vyjádření u veřejného sektoru ve sledovaném období roste, od roku 2012, kdy bylo procentuální zastoupení veřejného sektoru 30,9 %, vzrostlo do roku 2017 na 39,1 %. V obrázku je zakreslena spojnice řad, která zobrazuje růst procentuálního podílu veřejného sektoru.

3.3.3. MAS Vincenze Priessnitze pro Jesenicko

Místní akční skupina Vincenze Priessnitze pro Jesenicko vznikla dnem zápisu do rejstříku obecně prospěšných společností, vedeného Krajským soudem v Ostravě, oddíl O, vložka 1134, dne 12. prosince 2012. Sídlo společnosti je v obci Lipová-lázně 396, IČ: 294 57 891. MAS je založena za účelem poskytování obecně prospěšných služeb s cílem rozvoje regionu, který je založen na efektivním využívání místních zdrojů a pro realizaci projektů využívání krajských, národních i evropských dotací.

Území MAS Vincenze Priessnitze pro Jesenicko zahrnuje území 19 obcí a 5 měst (Javorník, Jeseník, Vidnava, Zlaté Hory, Žulová). Území představuje 4 mikroregiony – Javornicko, Jesenicko, Zlatohorsko a Žulovsko (viz příloha č. 5). V tabulce 3.6 je charakteristika obcí a měst, které jsou na území MAS.

Z pohledu geografického hlediska je území MAS obklopeno pohořím Hrubého Jeseníku, Rychlebských hor, Zlatohorské vrchoviny, hřebeny i širokými sedly (Červenohorské, Ramzovské a Videlské). Severní i severozápadní část MAS hraničí s Polskem, v severní části se nachází Vidnavská nížina a Žulovská pahorkatina. Na severovýchodě území má MAS hranici s Moravskoslezským krajem. Jižní část území lemuje pohoří Hrubého Jeseníku a zasahuje až k Hanušovické vrchovině. Více než 50 % území MAS Vincenze Priessnitze pro Jesenicko tvoří lesy.

Tabulka 3.6: Územní působnost MAS Vincenze Priessnitze pro Jesenicko

	Rozloha			Počet obyvatel	Hustota zalidnění (obyvatelé na km ²)	Podíl nezaměstnaných (%)
	Celkem (ha)	Lesní pozemky (ha)	Lesní pozemky (%)			
Bělá pod Pradědem	9 223	7 355	79,8	1 802	20	6,2
Bernartice	2 855	161	5,7	910	32	11,8
Bílá Voda	1 499	960	64,0	314	21	19,1
Černá Voda	997	356	35,7	545	55	9,6
Česká Ves	2 451	1 663	67,9	2 429	99	4,1
Hradec-Nová Ves	449	104	23,1	400	89	4,6
Javorník	7 748	4 783	61,7	2 775	36	9,3
Jeseník	3 823	2 368	62,0	11 271	295	5,1
Kobylá nad Vidnavkou	1 080	350	32,4	382	35	12,3
Lipová-lázně	4 437	3 355	75,6	2 187	49	5,1
Mikulovice	3 330	1 513	45,4	2 560	77	6,2
Ostružná	2 508	2 047	81,6	165	7	5,1
Písečná	844	237	28,1	976	116	5,1
Skorošice	4 647	2 951	63,5	734	16	10,8
Stará Červená Voda	3 662	2 127	58,1	624	17	10,1
Supíkovice	929	426	45,9	679	73	8,0
Uhelná	2 249	1 039	46,2	473	21	15,2
Vápenná	3 679	2 870	78,0	1 329	36	6,6
Velká Kraš	2 148	649	30,2	742	35	9,7
Velké Kunčice	983	228	23,2	562	57	11,9
Vidnava	427	91	21,2	1 291	302	11,1
Vlčice	1 864	582	31,2	403	22	11,3
Zlaté Hory	8 592	6 160	71,7	3 858	45	6,4
Žulová	1 476	525	35,6	1 248	85	11,4
Celkem	71 900	42 901	59,7	38 659	54	9,0

Zdroj: vlastní zpracování dle ČSÚ [online], dostupné z: https://www.czso.cz/csu/czso/data_pro_mistni_akcni_skupiny_mas

Celková rozloha je 71 900 ha, ale skoro 60 % tvoří lesní pozemky (42 901 ha). Počet obyvatel je 38 659 ha, hustota zalidnění je 54 obyvatel na km² a průměrný podíl nezaměstnaných je 9,0 %.

Obec s největší rozlohou je Bělá pod Pradědem (9 223 ha), následuje město Zlaté Hory s rozlohou 8 592 ha a město Javorník, který má rozlohu 7 748 ha, ale u všech značnou část území pokrývají lesní pozemky – obec Bělá pod Pradědem má lesní pozemky na 79,8 % svého území, město Zlaté Hory na 71,7 % a rozlohu města Javorník tvoří z 61,7 % lesní pozemky. Nejvíce zalesněné území má obec Ostružná, kdy z celkové rozlohy 2 508 ha jsou lesní pozemky 2 047 ha a v procentuálním vyjádření je to 81,6 %. Obec s nejmenší rozlohou je Vidnava, která má pouze 427 ha a na 21,2 % jsou lesní pozemky (91 ha), následuje obec Hradec – Nová Ves s rozlohou 449 ha. Obec s nejmenším procentuálním vyjádřením lesních

pozemků je obec Bernartice, kde jsou lesní pozemky pouze na 5,7 % - celková rozloha 2 855 ha, rozloha lesních pozemků 161 ha.

Jednoznačně nejvíce obyvatel žije ve městě Jeseník – 11 271 obyvatel a hustota zalidnění je druhá nejvyšší 295 obyvatel na km². Dále s počtem obyvatel vyniká město Zlaté Hory, kde žije 3 858 obyvatel. Ve třech obcích žije ± 2 500 obyvatel, ve čtyřech mezi 1 000 – 2 000 obyvatel, ve zbylých 13 obcích je počet obyvatel pod 1 000. Nejméně obyvatel žije v obci Ostružná, pouze 165 obyvatel, a je to také obec s nejmenší hustotou zalidnění – 7 obyvatel na km². Nejvyšší hodnota o hustotě zalidnění je zaznamenána u města Vidnava, kde hodnota přesahuje 300 obyvatel na km². Ostatní obce až na dvě výjimky (město Jeseník a obec Písečná) mají hustotu pod 100 obyvatel na km².

Podíl nezaměstnaných je u deseti obcí vyšší jak 10 %, nejvyšší podíl je v obci Bílá Voda, která má podíl nezaměstnaných 19,1 %. Naopak deset obcí má podíl nezaměstnaných pod 7 % a nejméně je zaznamenáno u obce Česká Ves 4,1 %. Zbylé čtyři obce mají podíl nezaměstnaných s odchylkou ± 1 % stejný jako průměr, který je 9,0 %.

Tabulka 3.7: Základní údaje MAS Vincenze Priessnitze pro Jesenícko

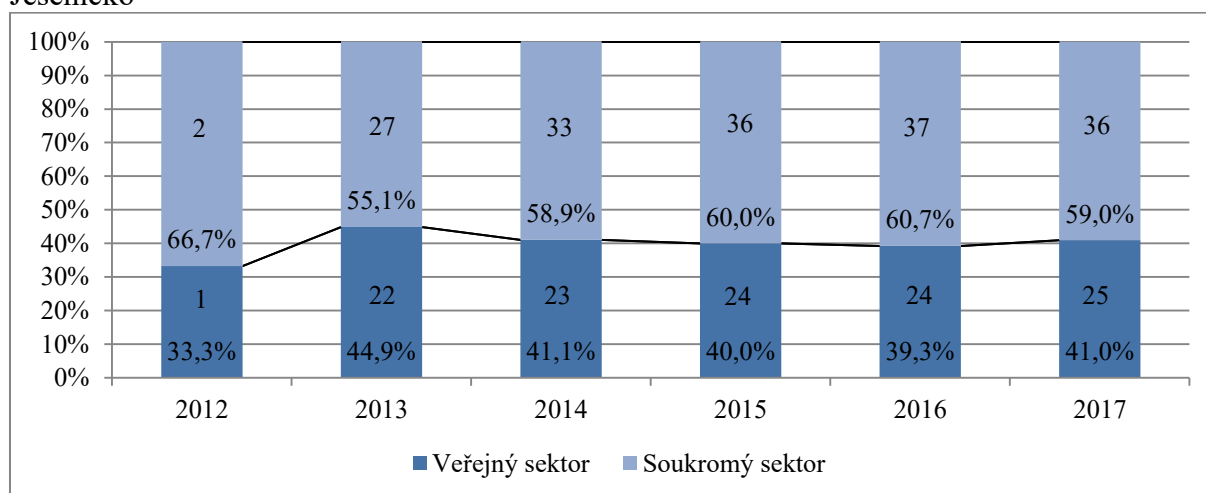
	Rozloha (ha)	Počet obyvatel	Hustota zalidnění (obyvatelé na km ²)	Podíl nezaměstnaných (%)	Počet členů MAS			
					Veřejný sektor	Veřejný sektor (%)	Soukromý sektor	Soukromý sektor (%)
2012	71 889	40 189	56	-	1	33,3	2	66,7
2013	71 892	39 910	56	15,9	22	44,9	27	55,1
2014	71 903	39 584	55	12,8	23	41,1	33	58,9
2015	71 907	39 261	55	11,6	24	40,0	36	60,0
2016	71 903	38 957	54	10,2	24	39,3	37	60,7
2017	71 900	38 659	54	9,0	25	41,0	36	59,0

Zdroj: vlastní zpracování podle: Výročních zpráv MAS Vincenze Priessnitze pro Jesenícko, dle ČSÚ [online], dostupné z: https://www.czso.cz/csu/czso/data_pro_mistni_akcni_skupiny_mas

Rozloha kolísá ve sledovaném období okolo 71 900 ha s odchylkou ± 11 ha. Počet obyvatel od roku 2012 do roku 2017 poklesl o více jak 1 500 obyvatel a v důsledku toho klesá i hustota zalidnění, kdy v roce 2012 a 2013 je hustota zalidnění 56 obyvatel na km², od roku 2016 již 54 obyvatel na km². Kladně lze hodnotit, že ukazatel podíl nezaměstnaných ve sledovaných letech klesá, do roku 2017 klesl téměř o 7 %.

Následující obrázek obsahuje rozdělení veřejného a soukromého sektoru MAS Vincenze Priessnitze pro Jesenícko za období 2012 – 2017. V obrázku je zachycen počet veřejného i soukromého sektoru a jejich procentuální podíl.

Obrázek 3.3: Rozdělení veřejného a soukromého sektoru MAS Vincenze Priessnitze pro Jesenicko

Zdroj: vlastní zpracování

Vzhledem k tomu, že MAS Vincenze Priessnitze pro Jesenicko vznikla ke konci roku 2012, členové jsou zároveň i zakladatelé a proto je počet členů tak nízký. V následujícím roce vzrostl nejen počet členů na straně veřejného i soukromého sektoru, ale i procentuální podíl veřejného sektoru. V roce 2014 opět počet členů vzrostl v zastoupení obou sektorů, ale v soukromém sektoru byl nárůst vyšší, proto je procentuální podíl veřejného sektoru nižší. V letech 2015 a 2016 je počet členů veřejného sektoru o 1 člena vyšší než v roce 2014, ale procentuální vyjádření veřejného sektoru klesá, jelikož je nárůst členů zastupující soukromý sektor vyšší. Naopak v roce 2017 se přidal 1 člen k veřejnému sektoru, naopak soukromý sektor 1 člen opustil a dochází tak k navýšení procentuálního podílu veřejného sektoru. V obrázku lze vidět kolísání procentuálního podílu veřejného sektoru za pomoci spojnice řad.

3.4. Analýza hospodaření vybraných místních akčních skupin

Podkapitola je zaměřena na hospodaření vybraných místních akčních skupin. Hospodaření je sledováno v období 2012 – 2017. Analýza hospodaření je horizontální a sleduje vývoj nákladů, výnosů i výsledku hospodaření v daném časovém období 2012 – 2017. Horizontální analýza zobrazuje u nákladů a výnosů procentní změnu, které zachycuje změnu nákladů či výnosů v čase.

Analýza hospodaření je zaměřena na srovnání hospodaření vybraných místních akčních skupin. Toto porovnání je rozdělené do tří tabulek. V první tabulce je srovnání celkových nákladů a nákladů na obyvatele, druhá tabulka srovnává celkové výnosy a výnosy na obyvatele, třetí tabulka je zaměřena na srovnání výsledku hospodaření a výsledku

hospodaření na obyvatele. Náklady, výnosy i výsledek hospodaření obsahuje procentní změnu ve sledovaném období.

Závěr podkapitoly je zaměřen na zhodnocení horizontální analýzy podle procentní změny nákladů a výnosů ve sledovaném období vybraných místních akčních skupin. Procentní změna by obecně měla být vyšší u výnosů než u nákladů. Zhodnocení zobrazuje i průměrnou procentní změnu nákladů a výnosů ve sledovaném období.

Finanční hodnoty nákladů, výnosů a výsledku hospodaření jsou zaokrouhleny na celé tisíce Kč, přepočet na obyvatele je vyjádřen v korunách a zaokrouhlen na jedno desetinné místo. Procentní změny jsou zaokrouhleny na dvě desetinná místa.

3.4.1. Analýza nákladů vybraných MAS

Mezi náklady vybraných místních akčních skupin patří spotřebované nákupy a nakupované zboží, změny stavu zásob vlastní činnosti a aktivace, osobní náklady, daně a poplatky, ostatní náklady, odpisy, prodaný majetek, tvorba a použití rezerv a opravných položek, poskytnuté příspěvky a daň z příjmů.

Analýza nákladů vybraných místních akčních skupin je ve sledovaném období 2012 – 2017. V podkapitole je provedena analýza celkových nákladů i nákladů v přepočtu na obyvatele. Ve sledovaném období je u každé místní akční skupiny zaznamenána procentní změna v jednotlivých letech.

Tabulka 3.8: Srovnání nákladů vybraných MAS

		2012	2013	2014	2015	2016	2017
MAS Šumperský venkov	Náklady (tis. Kč)	2 153	1 921	2 914	1 774	2 789	3 950
	Procentní změna	-	-10,78	51,69	-39,12	57,22	41,63
	Náklady na obyvatele (Kč)	80,3	71,8	109,3	66,5	104,6	148,5
MAS Horní Pomoraví	Náklady (tis. Kč)	3 894	2 689	4 649	2 715	5 638	5 709
	Procentní změna	-	-30,95	72,89	-41,60	107,66	1,26
	Náklady na obyvatele (Kč)	77,8	54,0	94,2	54,8	114,5	116,0
MAS Vincenze Priessnitz pro Jesenicko	Náklady (tis. Kč)	0	393	930	753	844	1 220
	Procentní změna	0	-	136,64	-19,03	12,08	44,55
	Náklady na obyvatele (Kč)	0	9,8	23,5	19,2	21,7	31,6

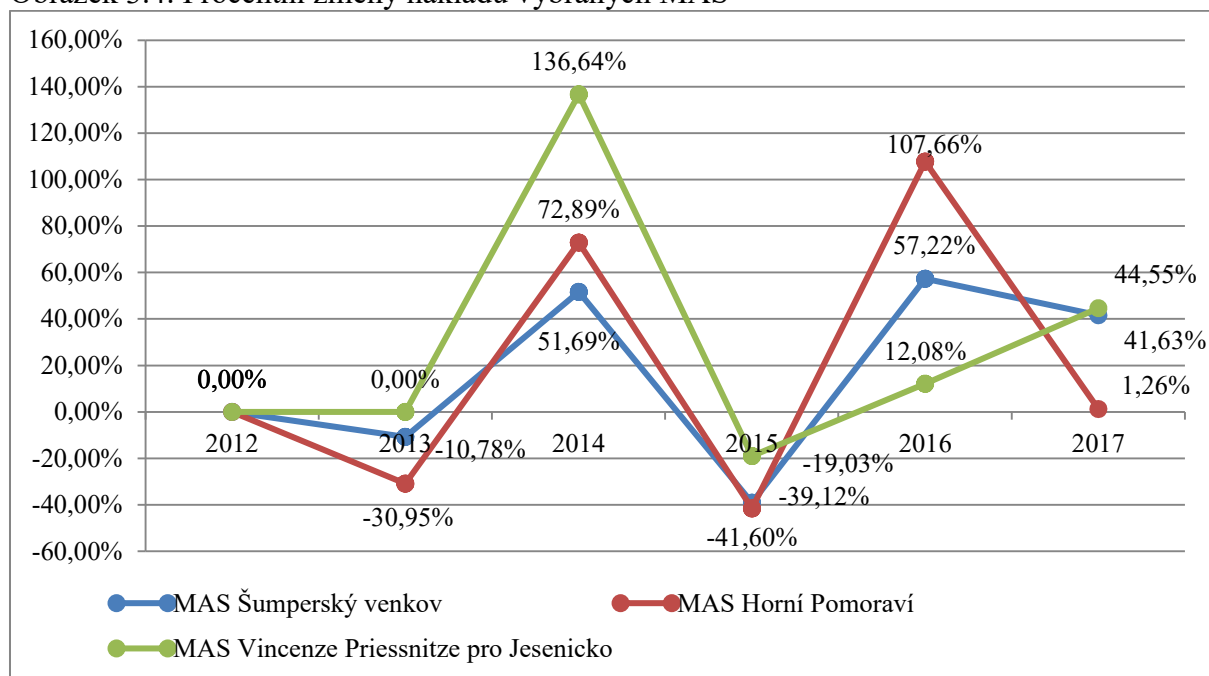
Zdroj: vlastní zpracování

Z pohledu celkových nákladů lze ve srovnání konstatovat, že nejvyšší náklady ve všech sledovaných letech jsou u MAS Horní Pomoraví a nejnižší u MAS Vincenze Priessnitze pro Jesenicko. Vzhledem k tomu, že MAS Vincenze Priessnitze pro Jesenicko je relativně nová MAS nedosahují její náklady takové výše jako zbylé dvě místní akční skupiny.

Přestože MAS Horní Pomoraví má nejvyšší náklady, náklady na obyvatele jsou ve všech letech kromě roku 2016 vyšší u MAS Šumperský venkov. Z tohoto pohledu lze říci, že MAS Šumperský venkov hospodaří s nejvyššími náklady.

Následující obrázek znázorňuje procentní změny ve sledovaném období 2012 – 2017 u vybraných místních akčních skupin.

Obrázek 3.4: Procentní změny nákladů vybraných MAS

Zdroj: vlastní zpracování

Z obrázku vyplývá, že u všech místních akčních skupin procentní změna nákladů ve sledovaném čase kolísá stejně, jedinou výjimka je u MAS Vincenze Priessnitze pro Jesenicko, kdy od roku 2015 procentní změna roste a v roce 2013 je procentní změna rovna nule, jelikož v roce 2012 nejsou žádné náklady. Rok 2012 je nulový, jelikož nelze sledovat procentní změnu z předchozího roku. V letech 2013 a 2015 jsou procentní změny záporné.

3.4.2. Analýza výnosů vybraných MAS

Výnosy místních akčních skupin jsou provozní dotace, přijaté příspěvky, tržby za vlastní výkony a za zboží, ostatní výnosy a tržby z prodeje majetku. Analýza je provedena z pohledu

celkových výnosů v období 2012 – 2017. Analýza obsahuje také výnosy v přepočtu na obyvatele a procentní změnu výnosů v jednotlivých letech.

Tabulka 3.9: Srovnání výnosů vybraných MAS

		2012	2013	2014	2015	2016	2017
MAS Šumperský venkov	Výnosy (tis. Kč)	2 299	1 868	3 495	1 775	2 681	4 582
	Procentní změna	-	-18,75	87,10	-49,21	51,04	70,91
	Výnosy na obyvatele (Kč)	85,7	69,8	131,1	66,6	100,5	172,2
MAS Horní Pomoraví	Výnosy (tis. Kč)	4 267	3 404	3 288	4 783	5 706	6 098
	Procentní změna	-	-20,22	-3,41	45,47	19,30	6,87
	Výnosy na obyvatele (Kč)	85,3	68,3	66,6	96,6	115,9	124,0
MAS Vincenze Priessnitze pro Jesenicko	Výnosy celkem (tis. Kč)	0	83	918	1 199	1 103	1 523
	Procentní změna	0	-	1 006,02	30,61	-8,01	38,08
	Výnosy na obyvatele (Kč)	0	2,1	23,2	30,5	28,3	39,4

Zdroj: vlastní zpracování

Výnosy ve sledovaném období jsou nejnižší u MAS Vincenze Priessnitze pro Jesenicko a nejvyšší u MAS Horní Pomoraví s výjimkou roku 2014, kdy má MAS Šumperský venkov nejvyšší výnosy.

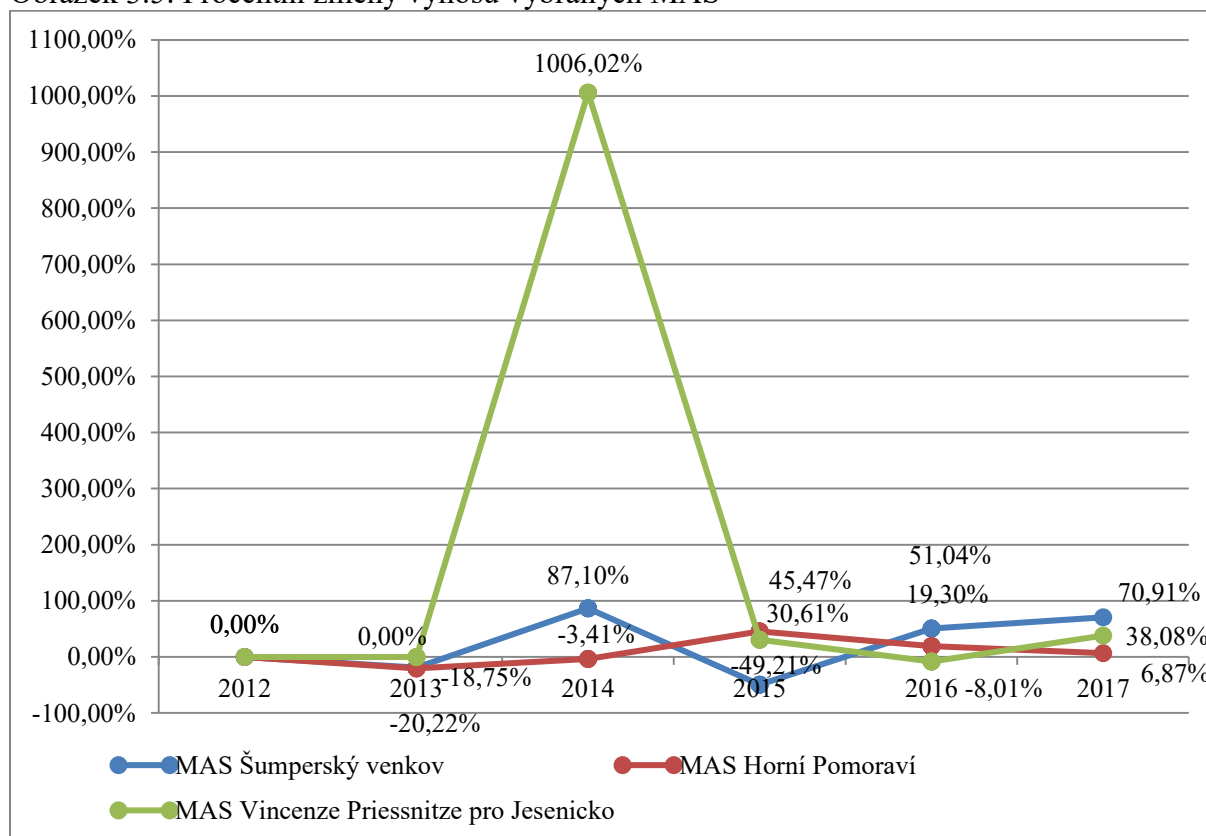
Výnosy na obyvatele jsou díky nízkým celkovým výnosům nejnižší u MAS Vincenze Priessnitze pro Jesenicko. MAS Šumperský venkov má nejvyšší výnosy na obyvatele v letech 2012 – 2014 a v roce 2017. Za povšimnutí stojí rok 2012 a 2013. V roce 2012 jsou výnosy u MAS Šumperský venkov 2 299 tis. Kč a u MAS Horní Pomoraví 4 267 tis. Kč (téměř dvojnásobný výnosy oproti MAS Šumperský venkov), ale v přepočtu na obyvatele jsou výnosy vyšší u MAS Šumperský venkov. Výnosy na obyvatele v roce 2012 má MAS Šumperský venkov 85,7 Kč a MAS Horní Pomoraví 85,3 Kč. Rok 2013 je v podobném stylu jako předchozí rok s rozdílem jiných hodnot. V roce 2014 jsou celkové výnosy i výnosy na obyvatele nejvyšší u MAS Šumperský venkov (výnosy 3 495 tis. Kč, výnosy na obyvatele 131,1 Kč) rozdíl mezi MAS Horní Pomoraví je 207 tis. Kč a rozdíl na obyvatele je 64,5 Kč.

Srovnání výnosů v přepočtu na obyvatele je zajímavé i v roce 2015 a 2016. MAS Horní Pomoraví má v těchto letech vyšší celkové výnosy i výnosy na obyvatele. V roce 2015 jsou celkové výnosy (4 783 tis. Kč) téměř třikrát větší jak ve srovnání s MAS Šumperský venkov (1 775 tis. Kč), ale výnosy na obyvatele nejsou ani dvojnásobně vyšší (MAS Horní Pomoraví

96,6 Kč na obyvatele, MAS Šumperský venkov 66,6 Kč na obyvatele). Podobná situace je i v roce 2016, ale zde jsou výnosy MAS Horní Pomoraví (5 706 tis. Kč) více jak dvojnásobně vyšší oproti výnosům MAS Šumperský venkov (2 681 tis. Kč), ale výnosy na obyvatele jsou vyšší pouze o 15,4 Kč na obyvatele (Výnosy na obyvatele MAS Horní Pomoraví 115,9 Kč, MAS Šumperský venkov 100,5 Kč).

V následujícím obrázku jsou graficky znázorněné procentní změny výnosů v období 2012 – 2017 vybraných místních akčních skupin.

Obrázek 3.5: Procentní změny výnosů vybraných MAS

Zdroj: vlastní zpracování

Z grafického znázornění si lze povšimnout, že ve sledovaném období jsou procentní změny v rozmezí – 50 % až + 90 %, jedinou výjimku opět tvoří MAS Vincenze Priessnitze pro Jesenicko, kdy v roce 2014 je procentní změna + 1 006,02 %. Rok 2012 je nulový u všech místních akčních skupin a u MAS Vincenze Priessnitze pro Jesenicko je také roku 2013 roven nule, vzhledem k tomu, že procentní změna nelze zjistit bez předchozích údajů, nebo když jsou výnosy nulové.

Procentní změna MAS Šumperský venkov do roku 2016 kolísá a v letech 2013 a 2015 je procentní změna záporná. Od roku 2016 procentní změna roste. U místní akční skupina Horní

Pomoraví ve sledovaném roce procentní změna v roce 2013 má pokles, následně do roku 2015 procentní změna narůstá, ale od roku 2015 do roku 2017 je pokles. Procentní změna MAS Vincenze Priessnitze pro Jesenicko zaznamenává v roce 2014 vysoký nárůst, ale následně je do roku 2016 pokles, v dalším roce procentní změna roste.

3.4.3. Analýza výsledku hospodaření vybraných MAS

Výsledek hospodaření může být ziskový nebo ztrátový. Výsledek hospodaření je počítán rozdílem mezi výnosy a náklady. Analýza obsahuje výsledek hospodaření a výsledek hospodaření přepočítán na obyvatele ve sledovaném období 2012 – 2017.

Tabulka 3.10: Srovnání výsledku hospodaření vybraných MAS

		2012	2013	2014	2015	2016	2017
MAS Šumperský venkov	Výsledek hospodaření (tis. Kč)	146	-53	581	1	-108	632
	Výsledek hospodaření na obyvatele (Kč)	5,4	-2,0	21,8	0,1	-4,1	23,7
MAS Horní Pomoraví	Výsledek hospodaření (tis. Kč)	373	715	-1 361	2 068	67	389
	Výsledek hospodaření na obyvatele (Kč)	7,5	14,3	-27,6	41,8	1,4	8,0
MAS Vincenze Priessnitze pro Jesenicko	Výsledek hospodaření (tis. Kč)	0	-310	-12	446	259	303
	Výsledek hospodaření na obyvatele (Kč)	0	-7,7	-0,3	11,3	6,6	7,8

Zdroj: vlastní zpracování

Výsledky hospodaření jsou v každé místní akční skupině velmi rozdílné. Ale lze říci, že nejvyšší i nejnižší hodnoty ve sledovaném období je u MAS Horní Pomoraví. Nejvyšší výsledek hospodaření tato MAS dosáhla roku 2015, kdy se výsledek hospodaření rovnal 2 068 tis. Kč. Nejnižší výsledek hospodaření vznikl v roce 2014 s hodnotou -1 361 tis. Kč.

Výsledky hospodaření na obyvatele jsou také značně rozdílné. Ale z tabulky lze vyčíst rozdílnost mezi celkovými výsledky hospodaření a výsledky hospodaření na obyvatele v roce 2012. V tomto roce hospodařily pouze MAS Šumperský venkov (VH 146 tis Kč.) a MAS Horní Pomoraví (VH 373 tis. Kč). Celkový výsledek hospodaření je u MAS Horní Pomoraví dvakrát větší, ale výsledek hospodaření na obyvatele je vyšší pouze 2,1 Kč (VH na obyvatele MAS Horní Pomoraví 7,5 Kč, MAS Šumperský venkov 5,1 Kč).

3.4.4. Procentní změny vybraných MAS

Podkapitola je zaměřena na porovnání procentních změn nákladů a výnosů u vybraných místních akčních skupin ve sledovaném období 2012 – 2017. Vzhledem k tomu, že v roce 2012 nelze zaznamenat procentní změnu, je tento rok vynechám. Srovnání procentních změn je doplněno celkovým průměrem za sledované období.

Tabulka 3.11: Procentní změny vybraných MAS

		2013	2014	2015	2016	2017	Průměr
MAS Šumperský venkov	Procentní změna nákladů	-10,78	51,69	-39,12	57,22	41,63	20,13
	Procentní změna výnosů	-18,75	87,10	-49,21	51,04	70,91	28,22
MAS Horní Pomoraví	Procentní změna nákladů	-30,95	72,89	-41,60	107,66	1,26	21,85
	Procentní změna výnosů	-20,22	-3,41	45,47	19,30	6,87	9,60
MAS Vincenze Priessnitze pro Jesenicko	Procentní změna nákladů	-	136,64	-19,03	12,08	44,55	59,56
	Procentní změna výnosů	-	1 006,02	30,61	-8,01	38,08	266,68

Zdroj: vlastní zpracování

Z tabulky vyplývá, že procentní změny nákladů i výnosů u MAS Šumperský venkov jsou v podobné výsledné hodnotě – v případě, kdy je procentní změna nákladů například záporná, je záporná také procentní změna výnosů. Takovéto srovnání je viditelné pouze u MAS Šumperský venkov. Procentní změna nákladů u MAS Horní Pomoraví je ve sledovaném období vyšší v letech 2014, 2016 a také i z pohledu průměru. Vyšší průměrnou hodnotu u procentní změny nákladů způsobuje především vysoké procentní změny v roce 2014 a 2016.

Místní akční skupina Vincenze Priessnitze pro Jesenicko má naopak vysokou průměrnou procentní změnu výnosů a to z důvodu velmi vysoké procentní změny v roce 2014. V tomto roce je také vysoká procentní změna nákladů. Vysoké hodnoty procentních změn v roce 2014 jsou především z toho důvodu, že v roce 2013 MAS Vincenze Priessnitze pro Jesenicko vykazovala náklady a výnosy prvním rokem. V případě, že by se tyto vysoké hodnoty nepočítaly do průměru, výsledek průměrné hodnoty procentní změny nákladů by byl roven 12,53 % a průměr procentní změny výnosů by se rovnal 20,23 %.

3.5. Analýza akčního plánu vybraných MAS na období 2014 - 2020

V rámci strategie komunitně vedeného místního rozvoje 2014 – 2020+ mají místní akční skupiny akční plán, který zobrazuje priority a cíle MAS. Priorit a cílů mohou místní akční skupiny dosáhnout čerpáním finančních prostředků (dotace, vlastní zdroje). Místní akční skupiny vytvořily na každý relevantní operační program (z Evropských strukturálních a investičních fondů) jednotlivé programové rámce, které jsou v souladu s operačními programy dotačního období 2014 – 2020. Místní akční skupina Šumperský venkov i MAS Vincenze Priessnitze pro Jesenicko mají možnost čerpat ze čtyř operačních programů (Integrovaný regionální operační program – IROP, Operační program Zaměstnanost – OPZ, Operační program Životní prostředí – OPŽP a Program rozvoje venkova – PRV) a MAS Horní Pomoraví může čerpat ze tří operačních programů (IROP, OPZ a PRV).

Každá místní akční skupina si může zvolit, jaké má priority a jakých cílů chce v daném období dosáhnout a podle toho zvolí opatření (IROP, OPZ a OPŽP) nebo fiche (PRV). Priority a cíle plynou ze zjištěných potřeb na území dané MAS.

Následující tabulky obsahují financování vybraných MAS podle jednotlivých operačních programů a jejich opatření popřípadě fichí. Tabulky obsahují informace o možném příjemci (veřejný sektor nebo soukromý sektor), pokud je možný příjemce pouze jeden, připadají celkové výdaje na daný sektor, pokud je příjemcem veřejný i soukromý sektor, je rozdělení výdajů podle počtu zástupců daného sektoru k poslednímu zjištěnému roku. Místní akční skupina má tedy zastoupení veřejného sektoru 16 s procentuálním vyjádřením 34,8 % a soukromý sektor má 30 členů a procentuální podíl tvoří 65,2 %. Místní akční skupina Horní Pomoraví má celkem 87 členů a veřejný sektor má 34 členů, což tvoří 39,1 % a soukromý sektor tvoří 53 členů s procentuálním podílem 60,9 %. Místní akční skupina Vincenze Priessnitze pro Jesenicko má zastoupení veřejného sektoru 25 členů (41,0 %) a zastoupení soukromého sektoru je rovno 36 členům v procentuálním vyjádření 59,0 %.

Finanční údaje jsou vyjádřeny v tis. Kč a zaokrouhleny na dvě desetinná místa. V následující tabulce jsou znázorněny opatření IROP vybraných místních akčních skupin.

Tabulka 3.12: Financování opatření IROP vybraných MAS v tis. Kč

	Název opatření IROP	Celkové výdaje	Možný příjemce		Předpokládané výdaje na příjemce podle počtu zástupců v MAS	
			Veřejný sektor	Soukromý sektor	Veřejný sektor	Soukromý sektor
MAS Šumperský venkov	Dopravní obslužnost	11 187,69	Ano	Ano	3 893,32	7 294,37
	Vzdělávání	2 780,42	Ano	Ano	967,59	1 812,83
	Cestovní ruch a NKP	1 549,66	Ano	Ano	539,28	1 010,38
	Integrovaný záchranný systém	13 809,37	Ano	Ne	13 809,37	-
	Sociální služby a dostupné bydlení	8 241,90	Ano	Ano	2 868,18	5 373,72
MAS Horní Pomoraví	Doprava	22 200,08	Ano	Ne	22 200,08	-
	Jednotky požární ochrany	6 500,00	Ano	Ne	6 500,00	-
	Zázemí pro sociální inkluzi	9 650,00	Ano	Ano	2 541,50	7 108,50
	Zázemí pro sociální podnikání	5 300,00	Ano	Ano	2 072,30	3 227,70
	Školství	26 500,00	Ano	Ano	10 361,50	16 138,50
MAS Vincenze Priessnitz pro Jesenícko	Bezpečnost dopravy	18 947,35	Ano	Ne	18 947,35	-
	IZS – řízení rizik	7 368,41	Ano	Ne	7 368,41	-
	Zázemí sociální inkluze	3 157,89	Ano	Ano	1 294,73	1 863,16
	Rozvoj sociálního podnikání	3 578,94	Ano	Ano	1 467,37	2 111,57
	Investice do vzdělávání	23 157,89	Ano	Ano	9 494,73	13 663,16

Zdroj: vlastní zpracování podle: SCLLD vybraných MAS

Místní akční skupiny mají podobné opatření zaměřené na dopravu, vzdělávání, integrovaný záchranný systém (popřípadě jednotky požární ochrany) a sociální služby. Místní akční skupina Šumperský venkov má navíc opatření na cestovní ruch a národní kulturní památky (NKP).

V oblasti dopravy a integrovaného záchranného systému nebo jednotky požární ochrany jsou možnými příjemci pouze zástupci veřejného sektoru, výjimka je u MAS Šumperský venkov, kdy u opatření dopravní obslužnosti může být příjemce také soukromý sektor, ale to z důvodu, že příjemcem mohou být i provozovatelé dráhy nebo drážní dopravy podle zákona č. 266/1994 Sb., o drahách.

Tabulka 3.13: Financování opatření OPZ vybraných MAS v tis. Kč

	Název opatření OPZ	Celkové výdaje	Možný příjemce		Předpokládané výdaje na příjemce podle počtu zástupců v MAS	
			Veřejný sektor	Soukromý sektor	Veřejný sektor	Soukromý sektor
MAS Šumperský venkov	Zaměstnanost	6 360,00	Ano	Ano	2 213,28	4 146,72
	Sociální služby	4 400,00	Ano	Ano	1 531,20	2 868,80
	Prorodinná opatření	1 590,00	Ano	Ano	553,32	1 036,68
MAS Horní Pomoraví	Sociální inkluze	6 200,00	Ano	Ano	2 424,20	3 775,80
	Sociální podnikání	5 200,00	Ano	Ano	2 033,20	3 166,80
	Prorodinná opatření	4 350,00	Ano	Ano	1 700,85	2 649,15
MAS Vincenze Priessnitze pro Jesenicko	Podpora zaměstnanosti	3 140,00	Ano	Ano	1 287,40	1 852,60
	Sociální podnikání	10 000,00	Ano	Ano	4 100,00	5 900,00
	Prorodinná opatření	3 000,00	Ano	Ano	1 230,00	1 770,00

Zdroj: vlastní zpracování podle: SCLLD vybraných MAS

Finance z operačního programu Zaměstnanost mohou přijmout ve všech opatřeních zástupci veřejného i soukromého sektoru. Ve všech místních akčních skupinách jsou priority a cíle zaměřeny na prorodinná opatření a sociální služby. Místní akční skupina Šumperský venkov a MAS Vincenze Priessnitze pro Jesenicko mají opatření zaměřené i na podporu zaměstnanosti.

Tabulka 3.14: Financování opatření OPŽP vybraných MAS

	Název opatření OPŽP	Celkové výdaje	Možný příjemce		Předpokládané výdaje na příjemce podle počtu zástupců v MAS	
			Veřejný sektor	Soukromý sektor	Veřejný sektor	Soukromý sektor
MAS Šumperský venkov	Posílení biodiverzity	1 024,45	Ano	Ano	356,51	667,94
MAS Vincenze Priessnitze pro Jesenicko	Posílení biodiverzity	2 284,45	Ano	Ano	936,62	1 347,83
	Posílení přirozené funkce krajiny	3 092,04	Ano	Ano	1 267,74	1 824,30

Zdroj: vlastní zpracování podle: SCLLD vybraných MAS

Operační program Životní prostředí je pouze u MAS Šumperský venkov a MAS Vincenze Priessnitze pro Jesenicko. Místní akční skupina Šumperský venkov má pouze jedno opatření – Posílení biodiverzity a možnými příjemci dotace může být veřejný i soukromý sektor. Místní akční skupina Vincenze Priessnitze pro Jesenicko má dvě opatření – Posílení biodiverzity

jako MAS Šumperský venkov a navíc má opatření Posílení přirozené funkce krajiny. O dotace u obou opatření může žádat veřejný i soukromý sektor.

Tabulka 3.15: Financování fichí PRV vybraných MAS

MAS	Název fichí PRV	Celkové výdaje	Možný příjemce		Předpokládané výdaje na příjemce podle počtu zástupců v MAS	
			Veřejný sektor	Soukromý sektor	Veřejný sektor	Soukromý sektor
MAS Šumperský venkov	Investice do zemědělských podniků	1 797,10	Ne	Ano	-	1 797,10
	Zemědělská infrastruktura	3 801,50	Ano	Ano	1 322,92	2 478,58
	Investice do nezemědělských činností	40 802,90	Ne	Ano	-	40 802,90
	Neproduktivní investice v lesích	5 377,00	Ano	Ano	1 871,20	3 505,80
	Lesní technologie, zpracování lesních produktů a jejich uvádění na trh	2 077,90	Ano	Ano	723,11	1 354,79
	Sdílení zařízení a zdrojů	2 600,00	Ne	Ano	-	2 600,00
	Spolupráce mezi účastníky krátkých dodavatelských řetězců a místních trhů	318,01	Ano	Ano	110,67	207,34
	Projekty spolupráce	1 376,00	-	-	-	-
MAS Horní Pomoraví	Zemědělská prvovýroba	16 000,00	Ne	Ano	-	16 000,00
	Potravinářství	12 000,00	Ne	Ano	-	12 000,00
	Rozvoj nezemědělského podnikání	31 518,01	Ne	Ano	-	31 518,01
	Lesnictví	9 000,00	Ano	Ano	3 519,00	5 481,00
	Relax v lese	2 838,36	Ano	Ano	1 109,80	1 728,56
	Projekty spolupráce MAS	2 064,86	-	-	-	-
MAS Vincenze Priessnitz pro Jesenicko	Zemědělská produkce	7 280,00	Ne	Ano	-	7 280,00
	Investice do nezemědělské činnosti	45 864,00	Ne	Ano	-	45 864,00
	Investice do zemědělských podniků	14 560,00	Ne	Ano	-	14 560,00
	Rekreace v lesích	4 004,00	Ano	Ano	1 641,64	2 362,36
	Spolupráce MAS	2 085,36	-	-	-	-

Zdroj: vlastní zpracování podle: SCLLD vybraných MAS

Z tabulky vyplývá, že priority a cíle na rozvoj venkova jsou ve vybraných MAS podobné. Všechny MAS se zaměřují na zemědělskou produkci, nezemědělské činnosti a neproduktivní investice v lesích (relax v lese, rekreace v lesích), což znamená, že budou poskytnuty investice ke zvyšování environmentálních a společenských funkcí lesa. Místní akční skupina Šumperský venkov a MAS Horní Pomoraví mají navíc další podobnou prioritu Lesnictví. Místní akční skupina Šumperský venkov má další priority a cíle zaměřené na spolupráci a MAS Horní Pomoraví na Potravinářství.

Fiche zaměřené na Projekty spolupráce popřípadě Spolupráce MAS jsou finance vyčleněny pro místní akční skupiny. U většiny fichí je možným příjemcem pouze soukromý sektor. Místní akční skupina Šumperský venkov z celkového počtu 8 fichí včetně Projektů spolupráce dává možnost veřejnému sektoru čerpat ze tří fichí. Místní akční skupina Horní Pomoraví má celkem 6 fichí a z toho jedna je zaměřená na Projekty spolupráce MAS a pouze u dvou fichí mohou žádat o dotaci zástupci veřejného sektoru. Místní akční skupina Vincenze Priessnitze pro Jesenicko poskytuje dotace ze 4 fichí a jedna z nich umožňuje čerpat dotace i veřejnému sektoru (pátá fiche je na spolupráci MAS).

Celkový počet opatření a fichí u MAS Šumperský venkov je 17 (5 opatření IROP, 3 Opatření OPZ, 1 opatření OPŽP a 8 fichí PRV). Z celkového počtu je u 13 opatření a fichí možným příjemce veřejný sektor – 5 opatření IROP, 3 opatření OPZ, 1 opatření OPŽP a 4 fiche. O dotace z 15 opatření a fichí mohou žádat zástupci soukromého sektoru (4 opatření IROP, 3 opatření OPZ, 1 opatření OPŽP a 7 fichí).

Místní akční skupina Horní Pomoraví má celkem 14 opatření a fichí – 5 opatření IROP, 3 opatření OPZ a 6 fichí. Zástupci veřejného sektoru mohou žádat o dotaci celkem z 10 opatření a fichí (5 opatření IROP, 3 opatření OPZ a 2 fiche) oproti tomu zástupci soukromého sektoru mají možnost získat dotace z 11 opatření a fichí, kterými jsou 3 opatření IROP, 3 opatření OPZ a 5 fichí.

Opatření a fiche u místní akční skupina Vincenze Priessnitze pro Jesenicko jsou v poměru 5 opatření IROP, 3 opatření OPZ, 2 opatření OPŽP a 5 fichí, celkem tedy 15 opatření a fichí. Veřejný sektor má možnost čerpat dotace celkem ze všech 10 opatření a z 1 fiche. O dotace pro soukromý sektor lze žádat celkem z 12 opatření a fichí – 3 opatření IROP, 3 opatření OPZ, 2 opatření OPŽP a 4 fiche.

4. ZHODNOCENÍ VYNAKLÁDANÝCH FINANČNÍCH PROSTŘEDKŮ NA ROZVOJ VENKOVA PROSTŘEDNICTVÍM MAS

Místní akční skupiny rozdělují finanční prostředky mezi své členy prostřednictvím dotací na různé projekty, které spadají do podporovaných oblastí. V rámci programového období jsou vypsány výzvy, ve kterých je vymezeno o jaké dotace mohou členové místní akční skupiny žádat. Každá výzva obsahuje podporu nějakého opatření/fichí jednotlivých operačních programů. V případě, že má člen veřejného či soukromého sektoru zájem o dotaci, vypracuje projekt, který podá k dané výzvě a k danému opatření/fichí a po ukončení výzvy jsou všechny projekty hodnoceny a podle bodového hodnocení vybrány, popřípadě vybrány jako náhradní projekt nebo nedosáhnou dostatečného hodnocení k tomu, aby mohly obdržet dotaci. Každá výzva má určitou alokaci, kolik financí bude rozděleno v rámci výzvy a alokace je také na dané opatření a fiche.

V rámci kapitoly jsou zhodnoceny vynaložené finanční prostředky vybraných místních akčních skupin z pohledu podpory, vlastních zdrojů příjemce a z celkového pohledu. Závěr podkapitoly obsahuje zhodnocení vynaložených finančních prostředků na rozvoj venkova. Zhodnocení vynaložených finančních prostředků vybraných místních akčních skupin z pohledu podpory a vlastních zdrojů příjemce obsahuje zhodnocení jednotlivých místních akčních skupin se zaměřením na financování jednotlivých operačních programů. Zhodnocení vynaložených finančních prostředků vybraných MAS z celkového pohledu je zaměřené na součet podpory a vlastních zdrojů příjemce, kdy tento součet tvoří celkové výdaje na jednotlivé operační programy a závěr podkapitoly obsahuje srovnání vybraných místních akčních skupin. Závěrečná podkapitola zobrazuje zhodnocení financování operačních programů podle analýzy akčního plánu vybraných MAS za období 2014 – 2020 a zhodnocení plánovaných a obdržených finančních prostředků na rozvoj venkova podle jednotlivých fichí s procentuálním podílem na zástupce veřejného a soukromého sektoru.

4.1. Zhodnocení vynaložených finančních prostředků vybraných MAS z pohledu podpory

Podporou se rozumí dotace z příspěvku Unie a národní veřejné zdroje (národní spolufinancování), kterými jsou dotace ze státního rozpočtu a ze státních fondů. Příspěvek Unie je poskytnut z Evropských strukturálních a investičních fondů (ESI fondy, ESIF). Mezi fondy Evropské unie, které jsou určené k realizaci Společného strategického rámce, patří:

- Evropský fond pro regionální rozvoj (EFRR),
- Evropský sociální fond (ESF),
- Fond soudržnosti (FS),
- Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova (EZFRV),
- Evropský námořní a rybářský fond (ENRF),
- Evropská územní spolupráce (EÚS).

Zmíněné fondy EU jsou zaměřeny na určité operační programy, vybrané místní akční skupiny čerpají dotace na IROP, OPZ, OPŽP a PRV. Integrovaný regionální operační program může čerpat dotace z fondu EFRR, Operační program Zaměstnanost má možnost dotací z fondu ESF a YEI (Iniciativa na podporu zaměstnanosti mládeže). Z Fondu soudržnosti a z Evropského fondu pro regionální rozvoj jsou poskytovány dotace na Operační program Životní prostředí. Dotace na Program rozvoje venkova jsou z fondu EZFRV.

Podkapitola je zaměřena na zhodnocení financování podle jednotlivých operačních programů z pohledu příspěvku EU, národních veřejných zdrojů a z pohledu celkové dotace (podpory) vybraných místních akčních skupin.

Finanční ukazatele příspěvek Unie, národní veřejné zdroje, celkové dotace a dotace v přepočtu na obyvatele jsou uvedeny v tis. Kč a zaokrouhleny na dvě desetinná místa a také procentuální vyjádření jsou zaokrouhleny na dvě desetinná místa.

4.1.1. MAS Šumperský venkov

Podkapitola je zaměřena na analýzu vynaložených finančních prostředků místní akční skupiny Šumperský venkov z pohledu podpory, mezi kterou se řadí příspěvek Unie a národní spolufinancování, což jsou národní veřejné zdroje poskytnuté ze státního rozpočtu (SR) a státních fondů (SF).

V následující tabulce je přehled příspěvku Unie, národních veřejných zdrojů a celkových dotací (podpory) podle jednotlivých operačních programů IROP, OPZ, OPŽP, PRV a celkového součtu u MAS Šumperský venkov.

Tabulka 4.1: Financování MAS Šumperský venkov z pohledu podpory

	Příspěvek Unie (tis. Kč)	Podíl OP (%)	Podíl dotace (%)	Národní veřejné zdroje (SR, SF) (tis. Kč)	Podíl OP (%)	Podíl dotace (%)	Dotace celkem (tis. Kč)	Podíl OP (%)	Dotace na obyvatele (tis. Kč)
IROP	35 690,57	57,76	100	0,00	0	0	35 690,57	50,10	1,34
OPZ	10 497,50	16,99	89,47	1 235,00	13,07	10,53	11 732,50	16,47	0,44
OPŽP	999,00	1,62	100	0,00	0	0	999,00	1,40	0,04
PRV	14 604,83	23,63	64,00	8 215,28	86,93	36,00	22 820,11	32,03	0,86
Celkem	61 791,90	100	86,74	9 450,28	100	13,26	71 242,15	100	2,68

Zdroj: vlastní zpracování podle: SCLLD MAS Šumperský venkov

Více než polovinu z celkového příspěvku Unie je na financování IROP, kde procentuální podíl OP tvoří 57,76 %. Zbýlých 42,24 % je přerozděleno na zbývající tři operační programy. Nejméně z příspěvku Unie je na OPŽP s hodnotou 999,00 tis. Kč, což je v přepočtu na procentuální podíl pouze 1,62 %.

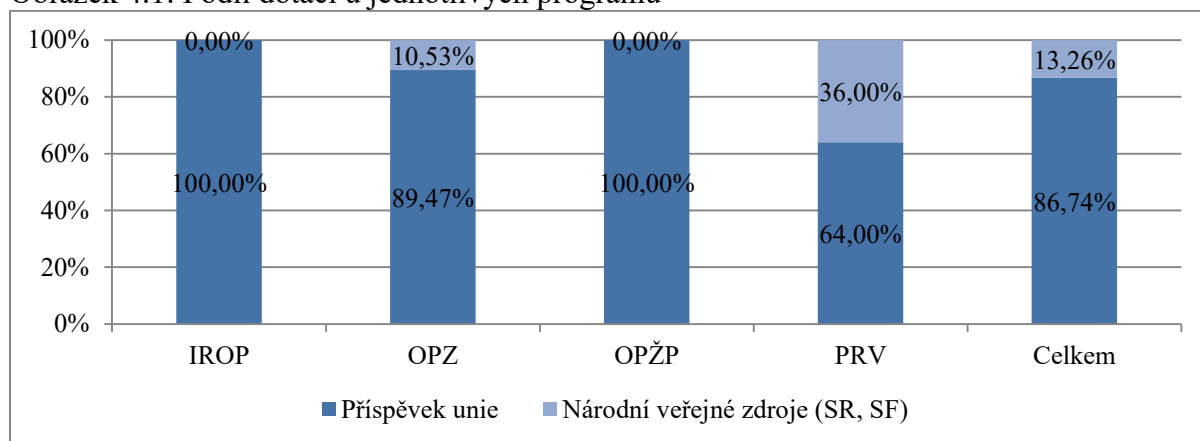
Národní veřejné zdroje jsou poskytnuty pouze na operační program OPZ a PRV. Z celkového počtu 9 450,28 tis. Kč je 8 215,28 ti. Kč na PRV, což tvoří 86,93 % z celkového počtu. Na OPZ je pouze 1 235,00 tis Kč (13,07 %).

Celkové dotace tvoří 71 242,15 tis. Kč. Z celkových dotací je 50,10 % výdajů na program IROP a 49,90 % tvoří OPZ, OPŽP a PRV. Nejmenší finance jsou na OPŽP, kdy procentuální podíl je 1,40 %. Pro srovnání příspěvků Unie a národních veřejných zdrojů stojí za povšimnutí, že dotace na IROP jsou pouze z příspěvku Unie a přesto z celkových dotací mají nejvyšší hodnotu.

Přepočet na obyvatele je ve stejném poměru jako celkové dotace – nejvíce financí v přepočtu na obyvatele tvoří IROP, následuje PRV, OPZ a nejméně OPŽP. Celkový počet na obyvatele je 2,68 tis. Kč.

Poměry podle podílu dotací jsou vysvětleny v následujícím obrázku. Jedná se o poměr příspěvku Unie a Národních veřejných zdrojů.

Obrázek 4.1: Podíl dotací u jednotlivých programů

Zdroj: vlastní zpracování

Z grafu je patrné, že IROP a OPŽP jsou tvořeny pouze z příspěvku unie. Poměr podílu příspěvku Unie a národních veřejných zdrojů na OPZ je 89,47 % a 10,53 %. Největší podíl národních veřejných zdrojů má PRV (36 %). Celkové dotace jsou složeny z 86,74 % z příspěvku Unie a z 13,26 % z národních veřejných zdrojů.

4.1.2. MAS Horní Pomoraví

Zaměření podkapitoly je na financování MAS Horní Pomoraví z pohledu dotací, které tvoří příspěvek Unie, národní veřejné zdroje, které jsou ze státního rozpočtu a státních fondů. Místní akční skupina Horní Pomoraví z celkové alokace rozděljuje finance na IROP, OPZ a PRV. V následující tabulce je zobrazeno rozdělení financí i s celkovými součty. Celkové dotace jsou vyjádřeny i na obyvatele.

Tabulka 4.2: Financování MAS Horní Pomoraví z pohledu podpory

	Příspěvek Unie (tis. Kč)	Podíl OP (%)	Podíl dotace (%)	Národní veřejné zdroje (SR, SF) (tis. Kč)	Podíl OP (%)	Podíl dotace (%)	Dotace celkem (tis. Kč)	Podíl OP (%)	Dotace na obyvatele (tis. Kč)
IROP	66 642,58	61,50	100	0	0	0	66 642,58	56,02	1,35
OPZ	13 387,50	12,35	92,15	1 140,00	10,77	7,85	14 527,50	12,21	0,30
PRV	28 339,47	26,15	75,00	9 444,82	89,23	25,00	37 784,29	31,77	0,77
Celkem	108 369,55	100	91,10	10 584,82	100	8,90	118 954,37	100	2,42

Zdroj: vlastní zpracování podle: SCLLD MAS Horní Pomoraví

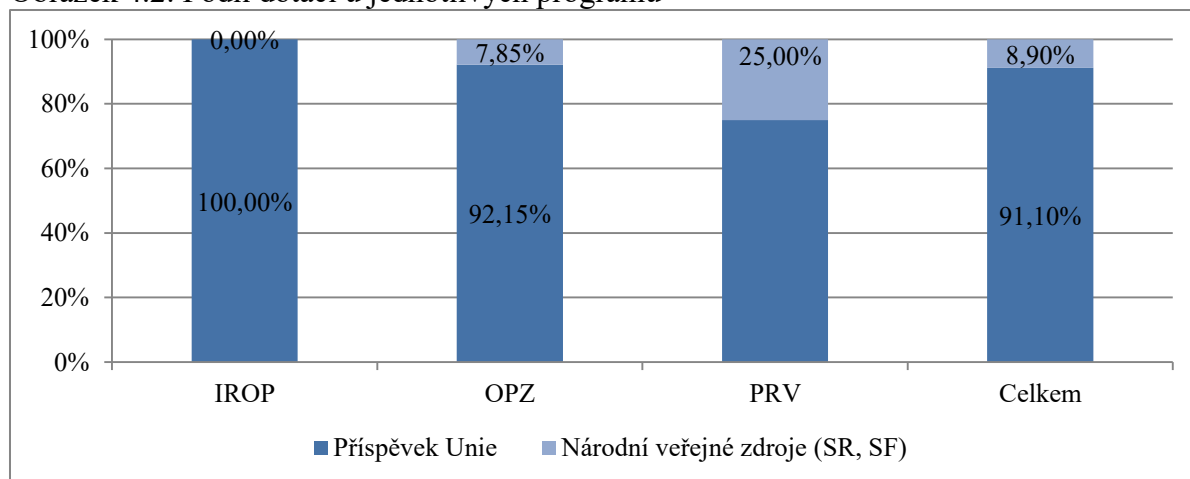
Z tabulky vyplývá, že převážná část příspěvku Unie připadá na IROP 66 642,58 tis. Kč, které tvoří procentuální podíl 61,50 %, více jak čtvrtina výdajů tvoří PRV (28 339,47 tis. Kč, 26,15 %).

Součet příspěvku Unie a národních veřejných zdrojů dává dohromady celkové dotace s hodnotou 118 954,37 tis. Kč. Přestože dotace na IROP jsou poskytnuty pouze z příspěvku Unie, jsou natolik vysoké, že z celkových dotací tvoří 56,02 %.

Celkové dotace na obyvatele se rovnají 2,42 tis. Kč. Z pohledu operačních programů na obyvatele připadá nejvíce na program IROP 1,35 tis. Kč na obyvatele. Další dva operační programy mají hodnotu dotace na obyvatele nižší jak 1,00 tis. Kč, u operačního programu PRV se dotace na obyvatele rovnají 0,77 tis. Kč a u operačního programu OPZ pouze 0,30 tis. Kč na obyvatele.

Rozdělení financí podle podpory (příspěvek Unie a národní veřejné zdroje) je znázorněno v následujícím obrázku.

Obrázek 4.2: Podíl dotací u jednotlivých programů

Zdroj: vlastní zpracování

Obrázek znázorňuje procentuální rozdělení dotací podle příspěvku Unie a národních veřejných zdrojů. Lze si povšimnout, že operační program IROP má dotace pouze z příspěvku Unie. Malou část dotací u operačního programu OPZ tvoří národní veřejné zdroje (7,85 %). Příspěvek Unie u PRV tvoří tři čtvrtinu celkových dotací na PRV a národní veřejné zdroje tvoří zbývající jednu čtvrtinu. Z celkových dotací je příspěvek Unie roven 91,10 % a národní veřejné zdroje zaujímají 8,90 %.

4.1.3. MAS Vincenze Priessnitze pro Jesenicko

Podkapitola sleduje financování místní akční skupiny Vincenze Priessnitze pro Jesenicko z pohledu příspěvku Unie a národních veřejných zdrojů, které dohromady tvoří dotace (podporu). Dotace jsou rozděleny na čtyři operační programy – IROP, OPZ, OPŽP a PRV.

Tabulka znázorňuje rozdělení zmíněných dotací podle jednotlivých operačních programů i s celkovým součtem a také jsou dotace přepočteny na obyvatele.

Tabulka 4.3: Financování MAS Vincenze Priessnitz pro Jesenícko z pohledu podpory

	Příspěvek Unie (tis. Kč)	Podíl OP (%)	Podíl dotace (%)	Národní veřejné zdroje (SR, SF) (tis. Kč)	Podíl OP (%)	Podíl dotace (%)	Dotace celkem (tis. Kč)	Podíl OP (%)	Dotace na obyvatele (tis. Kč)
IROP	53 400,00	53,19	100	0	0	0	53 400,00	48,30	1,38
OPZ	13 719,00	13,66	95,72	614,00	6,05	4,28	14 333,00	12,97	0,37
OPŽP	4 675,08	4,66	100	0	0	0	4 675,08	4,23	0,12
PRV	28 603,35	28,49	75	9 534,45	93,95	25	38 137,80	34,50	0,99
Celkem	100 397,58	100	90,82	10 148,45	100	9,18	110 545,88	100	2,86

Zdroj: vlastní zpracování podle: SCLLD MAS Vincenze Priessnitz pro Jesenícko

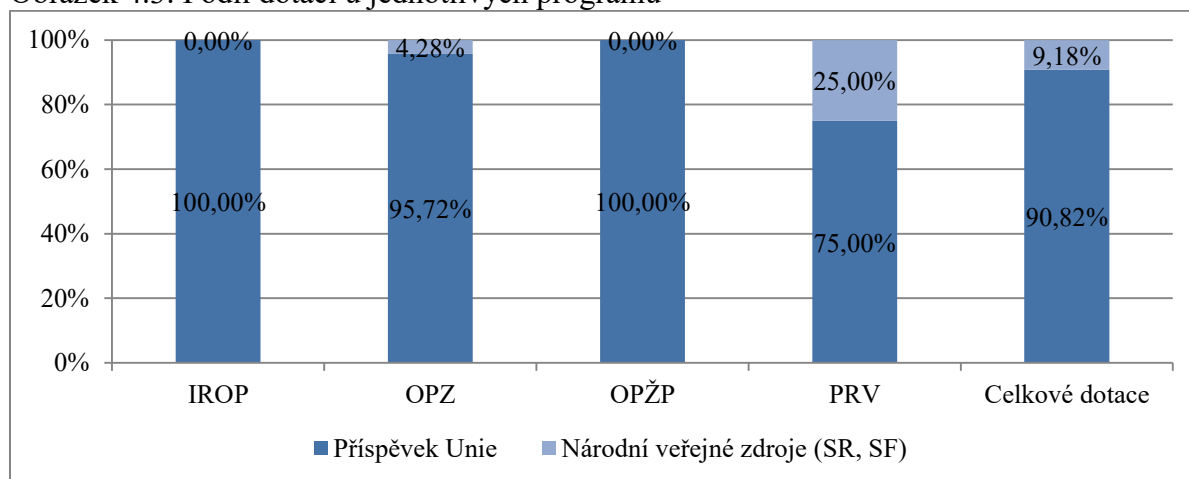
Celkový příspěvek Unie je roven 100 397,58 tis. Kč, z toho 53, 19 % tvoří operační program IROP s hodnotou 53 400,00 tis. Kč. Program PRV má procentuální podíl vyšší jak jednu čtvrtinu (28,49 %) a z pohledu financí je příspěvek Unie na program PRV 28 603,35 tis. Kč. Nejnižší příspěvek Unie je na program OPŽP, kdy hodnota nepřesahuje 5 000 tis. Kč a procentuální podíl tvoří 4,66 %.

Dotace tvoří celkem 110 545,88 tis. Kč a téměř polovina z nich je na operační program IROP (53 400,00 tis. Kč, 48,30 %). Druhá větší část připadá na PRV, kde je hodnota celkových dotací 38 137,80 s procentuálním podílem 34,50 %. Na operační program OPZ jsou dotace 14 333,00 tis. Kč a procentuální podíl je 12,97 %. Nejmenší hodnotu má program OPŽP 4 675,08 tis. Kč, v přepočtu na procenta je to rovno 4,23 %.

Dotace na obyvatele jsou 2,86 tis. Kč. Nejvyšší hodnota z jednotlivých operačních programů je u operačního programu IROP, kdy hodnota převyšuje 1 000 Kč na obyvatele, celkem tedy 1,38 tis. Kč. Na operační program PRV připadá 0,99 tis. Kč, u zbylých dvou operačních programů jsou dotace na obyvatele pod 0,5 tis. Kč.

Obrázek 4.3 zobrazuje rozdělení dotací podle podpory. Podporou se rozumí příspěvek Unie a národní veřejné zdroje (SR, SF).

Obrázek 4.3: Podíl dotací u jednotlivých programů

Zdroj: vlastní zpracování

Z grafu vyplývá, že příspěvek Unie má stoprocentní podíl u operačních programů IROP a OPŽP. Operační program OPZ je z 95,72 % tvořen příspěvkem Unie a pouze ze 7,85 % národními veřejnými zdroji. Podpora na PRV je ze $\frac{3}{4}$ z příspěvku Unie a $\frac{1}{4}$ tvoří národní veřejné zdroje. Celkové dotace jsou především z příspěvku Unie (90,82 %) a 9,18 % tvoří národní veřejné zdroje.

4.2. Zhodnocení vynaložených finančních prostředků vybraných MAS z pohledu vlastních zdrojů příjemce

Vlastní zdroje příjemce jsou rozděleny na národní veřejné zdroje a národní soukromé zdroje. Národní veřejné zdroje jsou dotace z krajů, obcí popřípadě jiné veřejné zdroje. Národní soukromé zdroje jsou zdroje dané místní akční skupiny.

Podkapitola je zaměřena na zhodnocení jednotlivých místních akčních skupin z pohledu vlastních zdrojů příjemce, kdy každá místní akční skupina má zvlášť provedené zhodnocení. Zhodnocení obsahuje zvlášť výdaje z národních veřejných zdrojů, národních soukromých zdrojů a celkové vlastní zdroje příjemce. Zhodnocení je provedeno podle operačních programů a každé zhodnocení obsahuje procentuální podíl jednotlivých operačních programů. Závěr každého zhodnocení je zaměřen na přepočet výdajů na obyvatele v dané místní akční skupině. Počet obyvatel je podle posledních zjištěných údajů.

Finanční hodnoty národní veřejné a soukromé zdroje, celkové vlastní zdroj a celkové vlastní zdroje na obyvatele jsou vyjádřeny v tis. Kč a zaokrouhleny na dvě desetinná místa. Procentuální vyjádření podílů jsou zaokrouhleny na dvě desetinná místa.

4.2.1. MAS Šumperský venkov

Podkapitola je zaměřena na zhodnocení finančních prostředků místní akční skupiny Šumperský venkov z pohledu vlastních zdrojů. Zhodnocení je provedeno z pohledu národních veřejných zdrojů, národních soukromých zdrojů a celkových vlastních zdrojů i z pohledu podporovaných operačních programů IROP, OPZ, OPŽP a PRV.

Tabulka 4.4: Financování MAS Šumperský venkov z pohledu vlastních zdrojů

	Národní veřejné zdroje (kraj, obec, jiné) (tis. Kč)	Podíl OP (%)	Podíl vlastních zdrojů (%)	Národní soukromé zdroje (tis. Kč)	Podíl OP (%)	Podíl vlastních zdrojů (%)	Celkové vlastní zdroje (tis. Kč)	Podíl OP (%)	Celkové vlastní zdroje na obyvatele (tis. Kč)
IROP	0	0	0	1 878,47	5,13	100	1 878,47	5,08	0,07
OPZ	308,75	92,38	50	308,75	0,84	50	617,50	1,67	0,02
OPŽP	25,45	7,62	100	0	0	0	25,45	0,07	0,01
PRV	0	0	0	34 430,30	94,03	100	34 430,30	93,18	1,29
Celkem	334,20	100	0,90	36 617,52	100	99,10	36 951,72	100	1,39

Zdroj: vlastní zpracování podle: SCLLD MAS Šumperský venkov

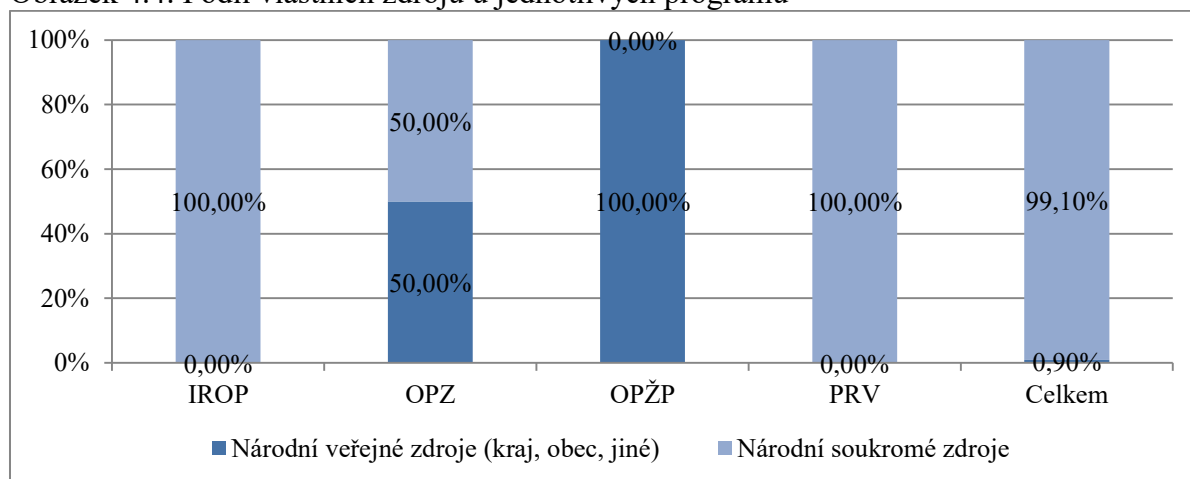
Národní veřejné zdroje jsou vynaloženy pouze u OPZ a OPŽP, celková část těchto zdrojů je 334,20 tis. Kč většina připadá na OPZ (308,75 tis. Kč, což se rovná 92,38 % z celku). Národní soukromé zdroje financují IROP, OPZ a PRV. Z celkových národních soukromých zdrojů (36 617,52 tis. Kč) připadá 94,03 % na PRV, což je z pohledu financí 34 430,30 tis. Kč.

Vlastní zdroje celkem jsou rovny 36 951,72 tis. Kč a 93,18 % tvoří PRV s hodnotou 34 430,30 tis. Kč. Necelých 7 % připadá na operační programy IROP, OPZ a OPŽP. Ze zmíněných třech operačních programů má nejvyšší procentuální podíl IROP, který tvoří 5,08 %.

Celkové vlastní zdroje na obyvatele vykazují velmi malé hodnoty kromě operačního programu PRV. Vlastní zdroje na obyvatele jsou rovny 1,39 tis. Kč a z toho 1,29 tis. Kč jsou vlastní zdroje na obyvatele u PRV, zbylých 0,10 tis. Kč je rozděleno na zbylé tři operační programy následovně – IROP 0,07 tis. Kč na obyvatele, OPZ 0,02 tis. Kč na obyvatele a OPŽP 0,01 tis. Kč na obyvatele.

Vlastní zdroje lze sledovat i z pohledu rozdělení národních veřejných zdrojů a národních soukromých zdrojů. Toto rozdělení, které znázorňuje procentuální podíly národních veřejných zdrojů a národních soukromých zdrojů, je zobrazeno v následujícím obrázku.

Obrázek 4.4: Podíl vlastních zdrojů u jednotlivých programů

Zdroj: vlastní zpracování

Z grafu vyplývá, že značnou část výdajů z vlastních zdrojů tvoří národní soukromé zdroje, pouze v případě OPŽP jsou národní veřejné zdroje 100 % a u OPZ 50 %. V celkovém součtu vlastních zdrojů připadá na národní veřejné zdroje pouze 0,90 %.

4.2.2. MAS Horní Pomoraví

V následující podkapitole je zhodnocení financování místní akční skupiny Horní Pomoraví podle vlastních zdrojů. Zhodnocení je zaměřeno na národní veřejné zdroje, národní soukromé zdroje a celkové vlastní zdroje, které jsou také přepočteny na obyvatele.

Tabulka 4.5: Financování MAS Horní Pomoraví z pohledu vlastních zdrojů

	Národní veřejné zdroje (kraj, obec, jiné) (tis. Kč)	Podíl OP (%)	Podíl vlastních zdrojů (%)	Národní soukromé zdroje (tis. Kč)	Podíl OP (%)	Podíl vlastních zdrojů (%)	Celkové vlastní zdroje (tis. Kč)	Podíl OP (%)	Celkové vlastní zdroje na obyvatele (tis. Kč)
IROP	3 242,50	84,74	92,44	265,00	0,73	7,56	3 507,50	8,69	0,07
OPZ	442,50	11,56	36,20	780,00	2,13	63,80	1 222,50	3,03	0,03
PRV	141,68	3,70	0,40	35 496,26	97,14	99,60	35 637,92	88,28	0,72
Celkem	3 826,68	100	9,48	36 541,26	100	90,52	40 367,94	100	0,82

Zdroj: vlastní zpracování podle: SCLLD MAS Horní Pomoraví

Místní akční skupina Horní Pomoraví má celkové vlastní zdroje rovny 40 367,94 tis. Kč. Tyto zdroje jsou rozděleny na národní veřejné zdroje, které tvoří 9,48 % z celkových zdrojů a procentuální vyjádření je rovno 3 826,68 tis. Kč. Národní soukromé zdroje mají hodnotu 36 541,26 tis Kč.

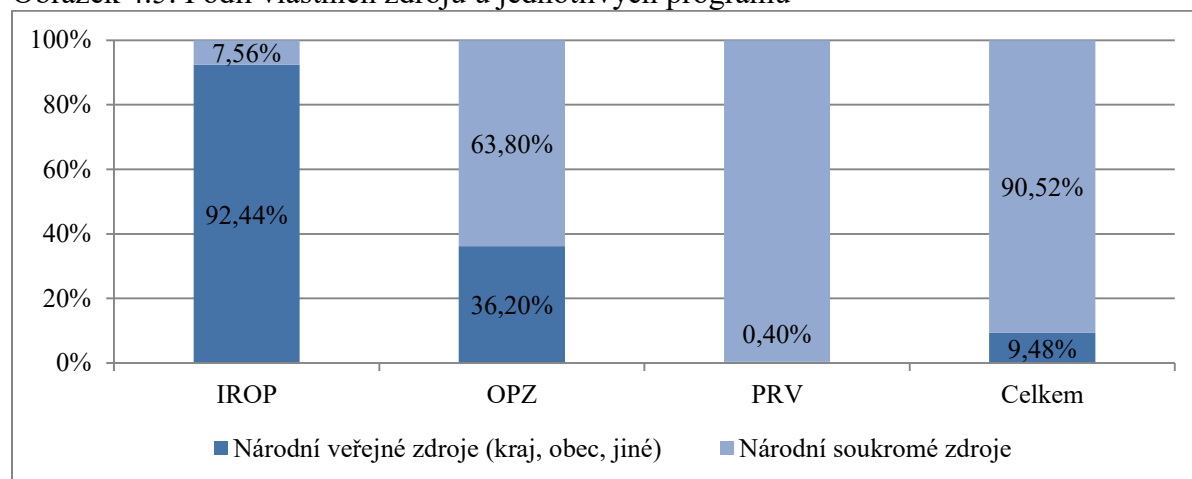
Národní veřejné zdroje i národní soukromé zdroje i z malé části podporují všechny operační programy. Hodnota národních veřejných zdrojů je již zmíněných 3 826,68 tis. Kč a z toho

připadá 3 242,50 tis. Kč na IROP (84,74 %), 442,50 tis. Kč na OPZ (11,56 %) a pouze 141,68 tis. Kč na PRV (3,70 %). Národní soukromé zdroje jsou z 97,14 % poskytnuty na PRV, což je rovno 35 496,26 tis. Kč. Přes 2 % z celkových soukromých zdrojů tvoří OPZ a necelé jedno procento je na IROP.

Vlastní zdroje financují především PRV. V přepočtu na obyvatele nepřesahují 1 000 Kč. Celková hodnota vlastních zdrojů na obyvatele je rovna 0,82 tis. Kč a z toho 0,72 tis. Kč je na program rozvoje venkova.

Procentuální podíly národních veřejných zdrojů a národních soukromých zdrojů zobrazuje následující obrázek.

Obrázek 4.5: Podíl vlastních zdrojů u jednotlivých programů

Zdroj: vlastní zpracování

Nejvyšší výdaje z procentuálního hlediska z národních veřejných zdrojů jsou na IROP 92,44 % (národní soukromé zdroje 7,56 %), na OPZ je procentuální vyjádření národních veřejných zdrojů 36,20 % a národních soukromých zdrojů 63,80 %, na PRV již pouze 0,40 % z národních veřejných zdrojů a z národních soukromých zdrojů 99,60 %. Z celkového pohledu tvoří národní veřejné zdroje 9,48 % a národní soukromé zdroje 90,52 %.

4.2.3. MAS Vincenze Priessnitze pro Jesenicko

Podkapitola řeší financování místní akční skupina Vincenze Priessnitze pro Jesenicko z pohledu vlastních zdrojů, mezi které se řadí národní veřejné zdroje (kraje, obce, jiné) a národní soukromé zdroje. Financování je rozděleno jak z pohledu vlastních zdrojů, tak i z pohledu jednotlivých operačních programů.

Tabulka 4.6: Financování MAS Vincenze Priessnitze pro Jesenicko z pohledu vlastních zdrojů

	Národní veřejné zdroje (kraj, obec, jiné) (tis. Kč)	Podíl OP (%)	Podíl vlastních zdrojů (%)	Národní soukromé zdroje (tis. Kč)	Podíl OP (%)	Podíl vlastních zdrojů (%)	Celkové vlastní zdroje (tis. Kč)	Podíl OP (%)	Celkové vlastní zdroje na obyvatele (tis. Kč)
IROP	2 631,54	71,14	93,63	178,94	0,48	6,37	2 810,48	6,86	0,07
OPZ	184,20	4,98	10,19	1 622,80	4,35	89,81	1 807,00	4,41	0,05
OPŽP	701,41	18,96	100	0	0	0	701,41	1,71	0,02
PRV	182,00	4,92	0,51	35 473,56	95,17	99,49	35 655,56	87,02	0,92
Celkem	3 699,15	100	9,03	37 275,30	100	90,97	40 974,45	100	1,06

Zdroj: vlastní zpracování podle: SCLLD MAS Vincenze Priessnitze pro Jesenicko

Národní veřejné zdroje tvoří z celkových vlastních zdrojů pouze 9,03 % což je z finančního hlediska 3 699,15 tis. Kč. Z těchto zdrojů je nejvíce poskytnutých na IROP celkem 2 631,54 tis. Kč. Další operační programy nepřesahují 800 tis. Kč, dokonce OPZ a PRV je nižší jak 200 tis. Kč.

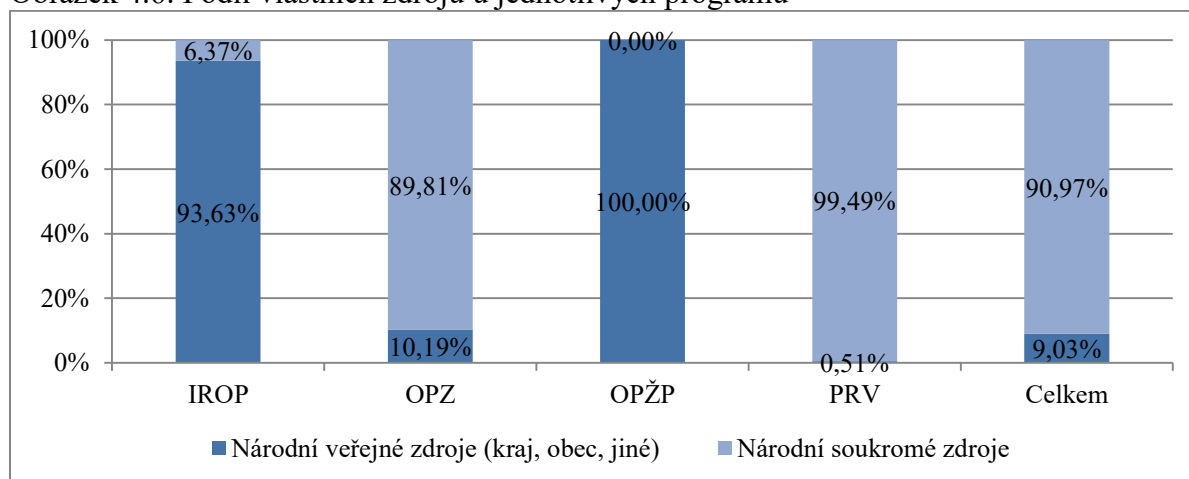
Národní soukromé zdroje jsou 37 275,30 tis. Kč a z 95,17 % jsou tvořeny PRV (35 473,56 tis. Kč). Na OPŽP u národních soukromých zdrojů nic nepřipadá. Nejnížší část je vynaložena na IROP a to 175,94 tis. Kč což je v procentuálním vyjádření 0,48 % z celkových národních soukromých zdrojů.

Vlastní zdroje tvoří 40 974,45 tis. Kč, z čehož 35 655,56 tis. Kč je na PRV. Na ostatní operační programy připadá necelých 6 000 tis. Kč – IROP 2 810,48 tis. Kč, OPZ 1 807,00 tis. Kč a na OPŽP 701,41 tis. Kč.

Vlastní zdroje na obyvatele lehce překračují 1 tis. Kč, celkově tedy 1,06 tis. Kč. V přepočtu na obyvatele vychází na IROP 0,07 tis. Kč, na OPZ 0,05 tis. Kč, na OPŽP 0,02 tis. Kč a nejvíce připadá na PRV 0,92 tis. Kč.

Národní veřejné zdroje a národní soukromé zdroje dohromady tvoří vlastní zdroje příjemce a v následujícím obrázku je zachycen jejich procentuální podíl.

Obrázek 4.6: Podíl vlastních zdrojů u jednotlivých programů

Zdroj: vlastní zpracování

Stoprocentní podíl je z národních veřejných zdrojů u OPŽP. Národní veřejné zdroje mají velké zastoupení u IROP 93,63 %, ale u dalších operačních programů jsou národní veřejné zdroje poměrně nízké – u OPZ 10,19 %, u PRV 0,51 % a z celkového pohledu 9,03 %. Národní soukromé zdroje jsou ve dvou případech větší jak 90 % (PRV 99,49 %, celkem 90,97 %), u OPZ národní soukromé zdroje tvoří 89,81 %.

4.3. Zhodnocení celkových vynaložených finančních prostředků vybraných MAS

Celkovými vynaloženými finančními prostředky vybraných místních akčních skupin se rozumí dotace (podpora) a vlastní zdroje příjemce. Zhodnocení je sledováno z pohledu vybraných místních akčních skupin. Financování je rozdělené podle operačních programů s celkovým součtem.

Podkapitola je zaměřena na zhodnocení vybraných MAS a v závěru je provedeno zhodnocení o srovnání vybraných místních akčních skupin. Srovnání obsahuje srovnání z pohledu podpory, vlastních zdrojů příjemce a celkových výdajů.

Finanční hodnoty jsou uvedeny v tis. Kč a zaokrouhleny na dvě desetinná místa. Procentuální podíly jsou zaokrouhleny na dvě desetinná místa.

4.3.1. MAS Šumperský venkov

Místní akční skupina Šumperský venkov v období 2014 – 2020 rozdělí finance do čtyř operačních programů – IROP, OPZ, OPŽP a PRV. Finance jsou rozděleny na dotace a vlastní

zdroje příjemce. Následující tabulka obsahuje financování MAS Šumperský venkov podle celkových výdajů.

Tabulka 4.7: Financování MAS Šumperský venkov z pohledu celkových výdajů

	Dotace (tis. Kč)	Podíl OP (%)	Podíl celkových výdajů (%)	Vlastní zdroje příjemce (tis. Kč)	Podíl OP (%)	Podíl celkových výdajů (%)	Celkové výdaje (tis. Kč)	Podíl OP (%)	Celkové výdaje na obyvatele (tis. Kč)
IROP	35 690,57	50,10	95,00	1 878,47	5,08	5,00	37 569,04	34,73	1,41
OPZ	11 732,50	16,47	95,00	617,50	1,67	5,00	12 350,00	11,41	0,46
OPŽP	999,00	1,40	97,52	25,45	0,07	2,48	1 024,45	0,95	0,05
PRV	22 820,11	32,03	39,86	34 430,30	93,18	60,14	57 250,41	52,91	2,15
Celkem	71 242,15	100	65,85	36 951,72	100	34,15	108 196,90	100	4,07

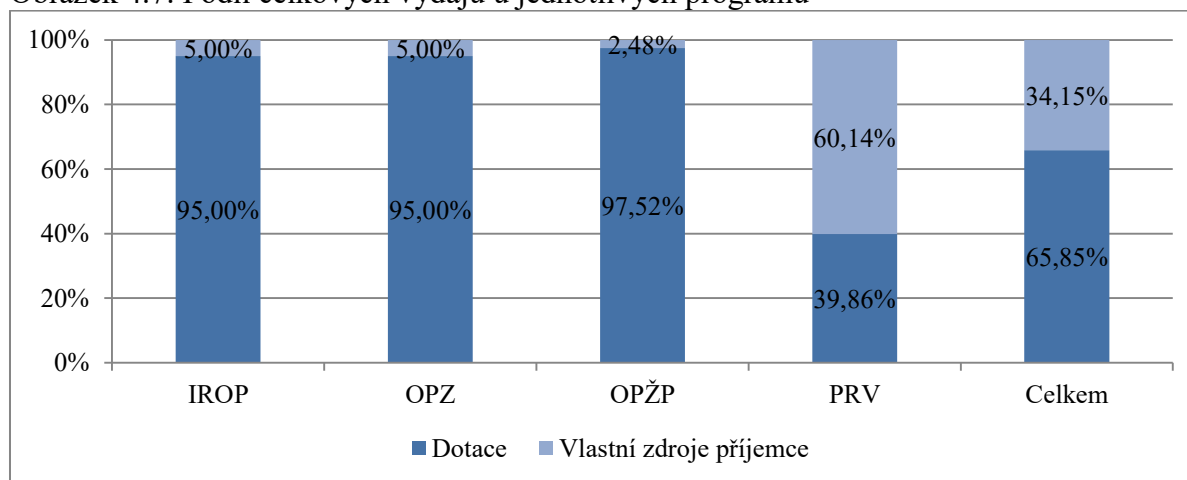
Zdroj: vlastní zpracování podle: SCLLD MAS Šumperský venkov

Dotace jsou 71 242,15 tis. Kč a největší část tvoří IROP 35 690,57 tis. Kč, následuje program rozvoje venkova s 22 820,11 tis. Kč. Vlastní zdroje mají hodnotu 36 951,72 tis. Kč a z 93,18 % je tvoří PRV s 34 430,30 tis. Kč.

Celkové výdaje se rovnají 108 196,90 tis. Kč a výdaje na obyvatele 4,07 tis. Kč, z 52,91 % jsou tvořeny PRV, kdy výdaje jsou 57 250,41 tis. Kč a výdaje na obyvatele 2,15 tis. Kč, druhou velkou část tvoří IROP 37 569,04 tis. Kč, v procentuálním vyjádření 34,73 % a s výdaji na obyvatele 1,41 tis. Kč. Výdaje na OPZ jsou 12 350,00 tis. Kč, na obyvatele 0,46 tis. Kč, u OPŽP jsou celkové výdaje 1 024,45 tis. Kč a v přepočtu na obyvatele pouze 0,05 tis. Kč.

V následujícím obrázku je procentuální rozdělení celkových výdajů podle procentuálních podílů dotací a vlastních zdrojů příjemce.

Obrázek 4.7: Podíl celkových výdajů u jednotlivých programů

Zdroj: vlastní zpracování

Operační programy IROP a OPZ tvoří z 95 % dotace a z 5 % vlastní zdroje příjemce, u OPŽP jsou dotace ještě vyšší a to 97,52 % a vlastní zdroje příjemce pouze 2,48 %. Program rozvoje venkova je jako jediný z větší části tvořen vlastními zdroji příjemce (60,14 %) a z menší části PRV tvoří dotace (39,86 %). Celkové výdaje jsou z 65,85 % tvořeny dotacemi a z 34,15 % je tvoří vlastní zdroje příjemce.

4.3.2. MAS Horní Pomoraví

Místní akční skupina Horní Pomoraví vynaloží finance celkem na tři operační programy, kterými jsou IROP, OPZ a PRV. Finance jsou rozděleny podle financování z dotací a vlastních zdrojů příjemce a tyto finance tvoří celkové výdaje, které jsou popsány v následující tabulce.

Tabulka 4.8: Financování MAS Horní Pomoraví z pohledu celkových výdajů

	Dotace (tis. Kč)	Podíl OP (%)	Podíl celkových výdajů (%)	Vlastní zdroje příjemce (tis. Kč)	Podíl OP (%)	Podíl celkových výdajů (%)	Celkové výdaje (tis. Kč)	Podíl OP (%)	Celkové výdaje na obyvatele (tis. Kč)
IROP	66 642,58	56,02	95,00	3 507,50	8,69	5,00	70 150,08	44,03	1,42
OPZ	14 527,50	12,21	92,24	1 222,50	3,03	7,76	15 750,00	9,89	0,33
PRV	37 784,29	31,77	51,46	35 637,94	88,28	48,54	73 421,23	46,08	1,49
Celkem	118 954,37	100	74,66	40 367,94	100	25,34	159 321,31	100	3,24

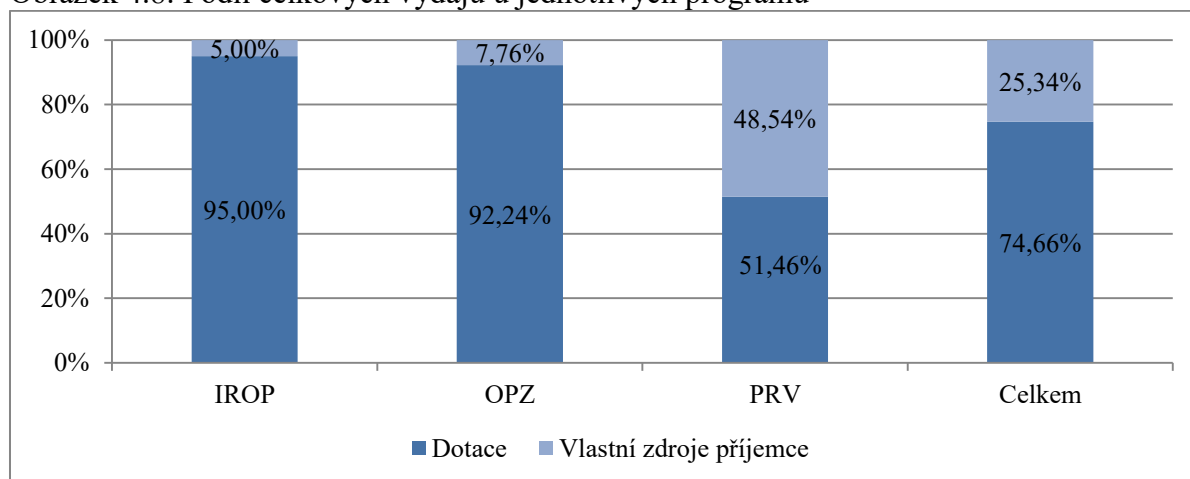
Zdroj: vlastní zpracování podle: SCLLD MAS Horní Pomoraví

Výdaje celkem dosahují 159 321,31 tis. Kč, z toho 118 954,37 tis. Kč tvoří dotace a 40 367,94 tis. Kč vlastní zdroje. Dotace z největší části tvoří IROP s 66 642,58 tis. Kč, následuje PRV, kde jsou výdaje 37 784,29 tis. Kč a nejmenší výdaje jsou na OPZ 14 527,50 tis. Kč. Vlastní zdroje jsou především na PRV s výdaji 35 637,94 tis. Kč, IROP a OPZ netvoří ani 5 000 tis. Kč, na IROP jsou výdaje 3 507,50 tis. Kč a na OPZ 1 222,50 tis. Kč.

Celkové výdaje jsou nejvíce vynaloženy na PRV a IROP, na PRV připadá 73 421,23 tis. Kč z celkových výdajů 159 321,29 tis. Kč, na IROP 70 150,08 tis. Kč. Zbylá část výdajů 15 750,00 tis. Kč je na OPZ, kdy tato část nepřesahuje ani 10 % z celkových výdajů. Výdaje na obyvatele se rovnají 3,24 tis. Kč a jsou ve stejném poměru jako celkové výdaje – na PRV připadá 1,49 tis. Kč na obyvatele, u IROP jsou výdaje na obyvatele 1,42 tis. Kč a u OPZ 0,33 tis. Kč.

Poměr dotací a vlastních zdrojů v jednotlivých programech a z pohledu celkových výdajů znázorňuje následující tabulka.

Obrázek 4.8: Podíl celkových výdajů u jednotlivých programů

Zdroj: vlastní zpracování

U všech programů i z pohledu celkových výdajů tvoří nadpoloviční většinu dotace. Nejvyšší zastoupení dotací je u IROP, kdy dotace tvoří 95 % a vlastní zdroje příjemce 5 % a u OPZ s poměrem 92,24 % dotace a 7,76 % vlastní zdroje příjemce. Nejmenší podíl dotací je u PRV, kdy dotace jsou z celkových 100 % rovny 51,46 % a vlastní zdroje příjemce 48,54 %. Celkové výdaje tvoří 74,66 % dotace a 25,34 % vlastní zdroje příjemce.

4.3.3. MAS Vincenze Priessnitze pro Jesenicko

Celkové výdaje místní akční skupiny Vincenze Priessnitze pro Jesenicko tvoří z pohledu financování dotace a vlastní zdroje příjemce. Z pohledu účelu připadají výdaje na čtyři operační programy – IROP, OPZ, OPŽP a PRV. V následující tabulce jsou zhodnoceny celkové výdaje MAS Vincenze Priessnitze pro Jesenicko.

Tabulka 4.9: Financování MAS Vincenze Priessnitze pro Jesenicko z pohledu celkových výdajů

	Dotace (tis. Kč)	Podíl OP (%)	Podíl celkových výdajů (%)	Vlastní zdroje příjemce (tis. Kč)	Podíl OP (%)	Podíl celkových výdajů (%)	Celkové výdaje (tis. Kč)	Podíl OP (%)	Celkové výdaje na obyvatele (tis. Kč)
IROP	53 400,00	48,30	95,00	2 810,48	6,86	5,00	56 210,48	37,10	1,45
OPZ	14 333,00	12,97	88,80	1 807,00	4,41	11,20	16 140,00	10,65	0,42
OPŽP	4 675,08	4,23	86,95	701,41	1,71	13,05	5 376,49	3,55	0,14
PRV	38 137,80	34,50	51,68	35 655,56	87,02	48,32	73 793,36	48,70	1,91
Celkem	110 545,88	100	72,96	40 974,45	100	27,04	151 520,33	100	3,92

Zdroj: vlastní zpracování podle: SCLLD MAS Vincenze Priessnitze pro Jesenicko

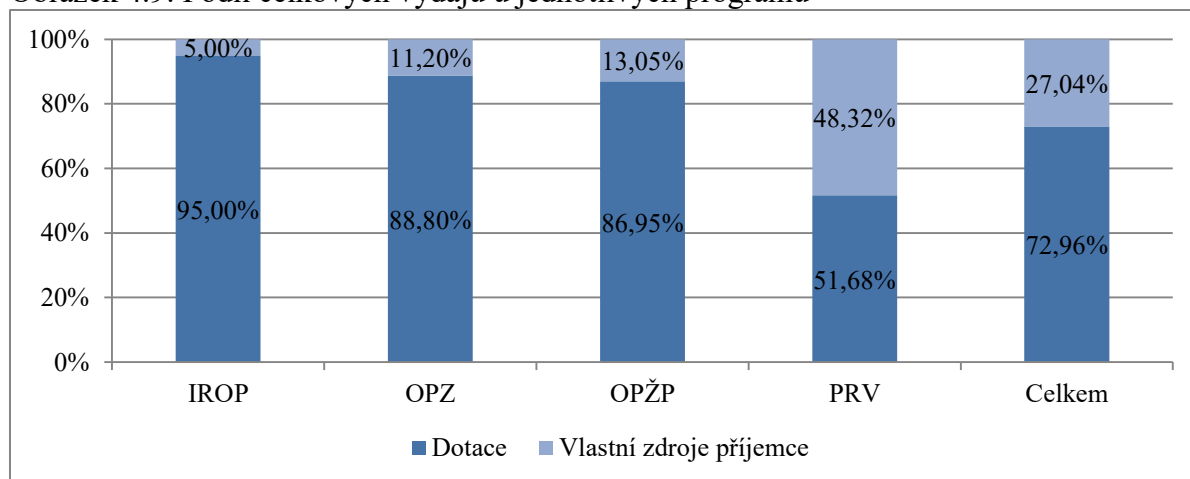
Dotace tvoří 72,96 % (110 545,88 %) z celkových výdajů 151 520,33 tis. Kč a vlastní zdroje příjemce mají procentuální podíl 27,04 %, což je rovno 40 974,45 tis. Kč. Z pohledu dotací jsou největší výdaje na IROP 53 400,00 tis. Kč a nejméně na OPŽP 4 675,08 tis. Kč. Vlastní

zdroje příjemce mají nejvyšší výdaje na PRV 35 655,56 tis. Kč a nejmenší výdaje jsou i zde na OPŽP 701,41 tis. Kč.

Z celkových výdajů 151 520,33 tis. Kč připadá nejvyšší část na PRV (73 793,36 tis. Kč), následuje IROP s 56 210,48 tis. Kč. Na OPZ jsou výdaje 16 140,00 tis. Kč a na OPŽP 5 376,49 tis. Kč. Celkové výdaje na obyvatele jsou 3,92 tis. Kč, z toho 1,91 tis. Kč na obyvatele připadá z programu rozvoje venkova, následně na IROP jsou výdaje na obyvatele 1,45 tis. Kč. Poslední dva operační programy nemají výdaje na obyvatele vyšší 0,5 tis. Kč, u OPZ jsou výdaje na obyvatele 0,42 tis. Kč a u OPŽP 0,14 tis. Kč.

Jednotlivé programy i celkové výdaje tvoří dotace a veřejné zdroje příjemce. Podíl dotací a veřejných zdrojů příjemce znázorňuje následující obrázek.

Obrázek 4.9: Podíl celkových výdajů u jednotlivých programů

Zdroj: vlastní zpracování

Je patrné, že podíl dotací je u všech operačních programů i u celkových výdajů vyšší jak 50 %. U tří operačních programů je podíl dotací vyšší jak 85 %. Celkově nejvyšší podíl dotací dosahuje IROP, kdy dotace tvoří 95 % a vlastní zdroje příjemce 5 %, na OPZ připadá podíl dotací 88,80 % a podíl vlastních zdrojů příjemce 11,20 % a třetím operačním programem s vysokým podílem dotací je OPŽP, kdy dotace jsou 86,95 % a vlastní zdroje příjemce 13,05 %. Nejnižší podíl dotací je u PRV 51,68 % a vlastní zdroje příjemce jsou 48,32 %. Z pohledu celkových výdajů dotace tvoří 72,96 % a vlastní zdroje příjemce 27,04 %.

4.3.4. Srovnání vybraných MAS

Srovnání vybraných místních akčních skupin je zaměřeno na srovnání dotací, vlastních zdrojů příjemce a celkových výdajů, které jsou součtem dotací a vlastních zdrojů příjemce. Dotace jsou tvořeny z příspěvku Unie a národních veřejných zdrojů (SR, SF), jejich procentuální

podíl z celkových dotací je zobrazen v grafu. Vlastní zdroje příjemce tvoří národní veřejné zdroje (kraj, obec, jiné) a národní soukromé zdroje i zde je graficky vyjádřen procentuální podíl z celkových vlastních zdrojů příjemce.

Následující tabulka zobrazuje srovnání vybraných místních akčních skupin podle celkových dotací.

Tabulka 4.10: Srovnání financování vybraných MAS z pohledu dotací

	MAS Šumperský venkov			MAS Horní Pomoraví			MAS Vincenze Priessnitz pro Jesenicko		
	Dotace celkem (tis. Kč)	Podíl OP (%)	Dotace na obyvatele (tis. Kč)	Dotace celkem (tis. Kč)	Podíl OP (%)	Dotace na obyvatele (tis. Kč)	Dotace celkem (tis. Kč)	Podíl OP (%)	Dotace na obyvatele (tis. Kč)
IROP	35 690,57	50,10	1,34	66 642,58	56,02	1,35	53 400,00	48,30	1,38
OPZ	11 732,50	16,47	0,44	14 527,50	12,21	0,30	14 333,00	12,97	0,37
OPŽP	999,00	1,40	0,04	-	-	-	4 675,08	4,23	0,12
PRV	22 820,11	32,03	0,86	37 784,29	31,77	0,77	38 137,80	34,50	0,99
Celkem	71 242,18	100	2,68	118 954,37	100	2,42	110 545,88	100	2,86

Zdroj: vlastní zpracování

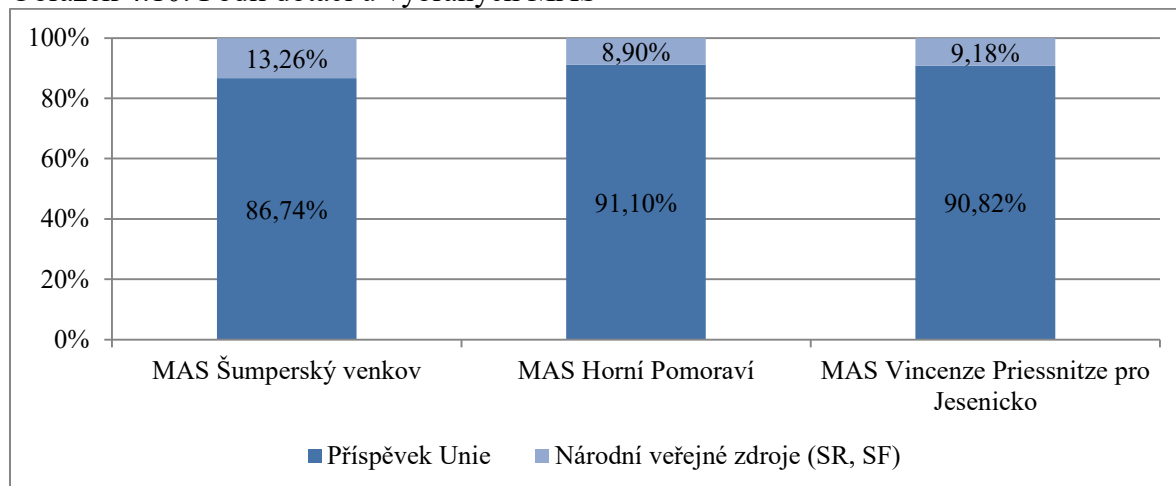
Místní akční skupina Vincenze Priessnitz pro Jesenicko má celkovou podporu nejvyšší u operačních programů OPŽP a PRV ze všech sledovaných hledisek a zároveň má nejvyšší dotace na obyvatele u IROP a z celkového pohledu.

Nejvyšší dotace na IROP (také nejvyšší procentuální podíl OP) a OPZ i z celkového hlediska jsou u MAS Horní Pomoraví, ale u OPZ i PRV má nejnižší procentuální vyjádření operačních programů i přepočtu dotací na obyvatele. Z celkových dotací dosahuje MAS Horní Pomoraví nejnižšího přepočtu na obyvatele.

Z předchozích tvrzení vyplývá, že MAS Šumperský venkov má nejnižší dotace na všechny operační programy. Nejnižších hodnoty má také z pohledu přepočtu na procentuální podíl OP u OPŽP, ale nejvyšší u OPZ. Přepočet na obyvatele je nejnižší u operačních programů IROP, OPŽP a nejvyšší u OPZ.

V následujícím grafu je znázorněn podíl příspěvku Unie a národních veřejných zdrojů z celkového hlediska u vybraných MAS.

Obrázek 4.10: Podíl dotací u vybraných MAS

Zdroj: vlastní zpracování

Príspevek Unie je 91 % u MAS Horní Pomoraví a MAS Vincenze Priessnitze pro Jesenicko s odchylkou $\pm 0,2$ %, z toho na národní veřejné zdroje připadá 9 % s odchylkou $\pm 0,2$ %. Lze tedy říci, že podíl příspěvku Unie a národních veřejných zdrojů v těchto MAS je podobný. Místní akční skupina dosahuje příspěvku Unie z 86,74 % a 13,26 % připadá na národní veřejné zdroje.

Vlastní zdroje vybraných MAS, které tvoří národní veřejné zdroje a národní soukromé zdroje, jsou srovnány v následující tabulce.

Tabulka 4.11: Srovnání financování vybraných MAS z pohledu vlastních zdrojů

	MAS Šumperský venkov			MAS Horní Pomoraví			MAS Vincenze Priessnitze pro Jesenicko		
	Celkové vlastní zdroje (tis. Kč)	Podíl OP (%)	Celkové vlastní zdroje na obyvatele (tis. Kč)	Celkové vlastní zdroje (tis. Kč)	Podíl OP (%)	Celkové vlastní zdroje na obyvatele (tis. Kč)	Celkové vlastní zdroje (tis. Kč)	Podíl OP (%)	Celkové vlastní zdroje na obyvatele (tis. Kč)
IROP	1 878,47	5,08	0,07	3 507,50	8,69	0,07	2 810,48	6,86	0,07
OPZ	617,50	1,67	0,02	1 222,50	3,03	0,03	1 807,00	4,41	0,05
OPŽP	25,45	0,07	0,01	-	-	-	701,41	1,71	0,02
PRV	34 430,30	93,18	1,29	35 637,94	88,28	0,72	35 655,56	87,02	0,92
Celkem	36 951,72	100	1,39	40 367,94	100	0,82	40 974,45	100	1,06

Zdroj: vlastní zpracování

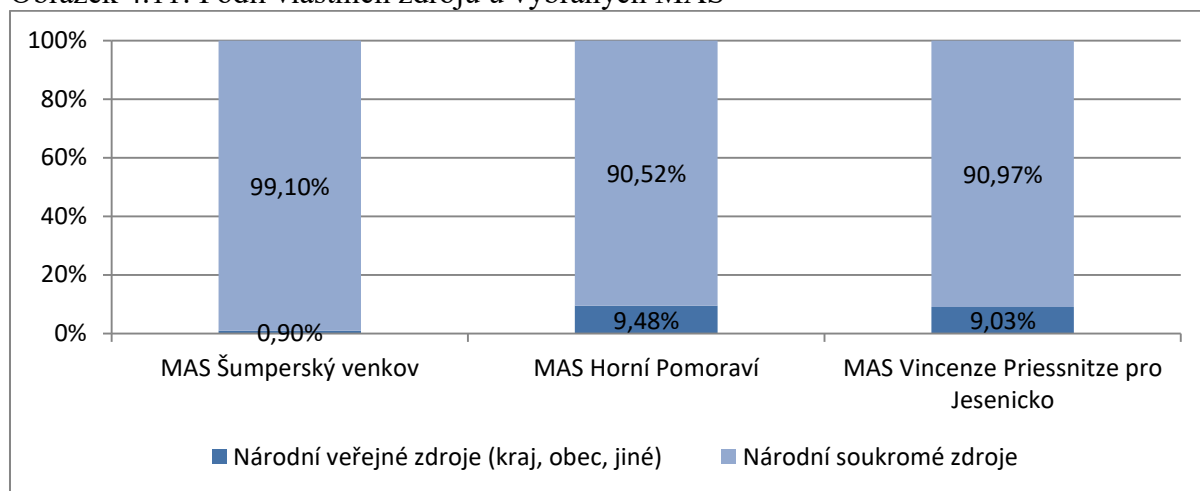
Z tabulky lze vyčíst, že u MAS Šumperský venkov jsou celkové vlastní zdroje nejnižší z finančního hlediska, z podílu OP i z přepočtu na obyvatele s výjimkou PRV kde podíl OP je nejvyšší 93,18 %, vlastní zdroje na obyvatele jsou ze sledovaných MAS také nejvyšší 1,29 tis. Kč na obyvatele a po součtu operačních programů a přepočtu na obyvatele MAS Šumperský venkov dosahuje také nejvyšší hodnoty 1,39 tis. Kč.

Místní akční skupina Horní Pomoraví má nejvyšší výdaje i procentuální podíl OP pouze na IROP. U programu rozvoje venkova má nejnižší přepočet na obyvatele 0,72 tis. Kč. Přepočet na obyvatele má nejnižší také i z celkového hlediska 0,82 tis. Kč.

Nejvyšších hodnot dosahuje MAS Vincenze Priessnitze pro Jesenicko, s výjimkou IROP má v dalších programech i v celkovém součtu nejvyšší výdaje, podíl OP i přepočet na obyvatele je nejvyšší pouze u OPZ (4,41 % a 0,05 tis. Kč na obyvatele) a OPŽP (1,71 % a 0,02 tis. Kč na obyvatele).

Obrázek zobrazuje procentuální podíl národních veřejných zdrojů (kraj, obec, jiné) a národních soukromých zdrojů ve srovnání vybraných MAS.

Obrázek 4.11: Podíl vlastních zdrojů u vybraných MAS

Zdroj: vlastní zpracování

U vybraných místních akčních skupin národní soukromé zdroje přesahují 90 %. Vlastní zdroje u MAS Šumperský zdroje jsou z 99,10 % tvořeny národními soukromými zdroji, pouze 0,90 % tvoří národní veřejné zdroje. Podíl národních veřejných zdrojů a národních soukromých zdrojů u MAS Horní Pomoraví a MAS Vincenze Priessnitze pro Jesenicko jsou téměř podobné v rozmezí $\pm 0,5$ %. MAS Horní Pomoraví má podíl národních veřejných zdrojů 9,48 % a MAS Vincenze Priessnitze pro Jesenicko 9,03 % a podíl národních soukromých zdrojů je 90,52 % u MAS Horní Pomoraví a 90,97 % u MAS Vincenze Priessnitze pro Jesenicko.

Následující tabulka 4.12 obsahuje srovnání vybraných místních akčních skupin podle celkových výdajů.

Tabulka 4.12: Srovnání financování vybraných MAS z pohledu celkových výdajů

	MAS Šumperský venkov			MAS Horní Pomoraví			MAS Vincenze Priessnitz pro Jesenicko		
	Celkové výdaje (tis. Kč)	Podíl OP (%)	Celkové výdaje na obyvatele (tis. Kč)	Celkové výdaje (tis. Kč)	Podíl OP (%)	Celkové výdaje na obyvatele (tis. Kč)	Celkové výdaje (tis. Kč)	Podíl OP (%)	Celkové výdaje na obyvatele (tis. Kč)
IROP	37 569,04	34,73	1,41	70 150,08	44,03	1,42	56 210,48	37,10	1,45
OPZ	12 350,00	11,41	0,46	15 750,00	9,89	0,33	16 140,00	10,65	0,42
OPŽP	1 024,45	0,95	0,05	-	-	-	5 376,49	3,55	0,14
PRV	57 250,41	52,91	2,15	73 421,21	46,08	1,49	73 793,36	48,70	1,91
Celkem	108 196,90	100	4,07	159 321,29	100	3,24	151 520,33	100	3,92

Zdroj: vlastní zpracování

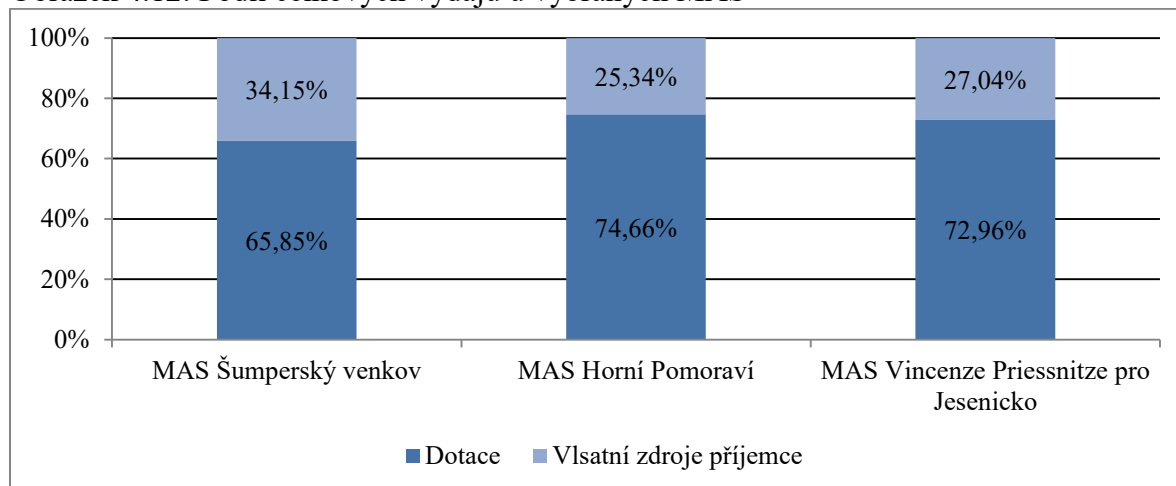
Z tabulky vyplývá, že nejnižší výdaje nemusí znamenat nejvyšší výdaje v přepočtu na obyvatele. Přestože MAS Šumperský venkov dosahuje nejnižších celkových výdajů u všech operačních programů a tudíž i celkově, v přepočtu na obyvatele má nejvyšší hodnoty u OPZ 0,46 tis. Kč na obyvatele, PRV 2,15 tis. Kč na obyvatele a celkem 4,07 tis. Kč na obyvatele. Oproti tomu MAS Horní Pomoraví má nejvyšší výdaje na IROP 70 150,08 tis. Kč, ale na obyvatele dosahuje nejvyšší hodnoty MAS Vincenze Priessnitz pro Jesenicko 1,45 tis. Kč.

Místní akční skupina Horní Pomoraví u OPZ ani u PRV nemá nejvyšší výdaje, ale za to výdaje na obyvatele má nejvyšší (OPZ 0,33 tis. Kč na obyvatele a PRV 1,49 tis. Kč na obyvatele). Celkové výdaje jsou u MAS Horní Pomoraví nejvyšší 159 321,29 tis. Kč, ale v přepočtu na obyvatele nejvyšší 3,24 tis. Kč.

U místní akční skupiny Vincenze Priessnitz pro Jesenicko nejsou žádné nejvyšší hodnoty, naopak u IROP jsou nejvyšší výdaje na obyvatele 1,45 tis. Kč, u OPZ a PRV jsou nejvyšší celkové výdaje. Z pohledu OPŽP jsou všechny ukazatele nejvyšší (5 376,49 tis. Kč, na obyvatele 0,14 tis. Kč), ale zde je ke srovnání pouze MAS Šumperský venkov, které má poměrně nízké výdaje na OPŽP (1 024,45 tis. Kč, na obyvatele 0,05 tis. Kč).

Podíl dotací a vlastních zdrojů příjemce vybraných místních akčních skupin je zobrazen v následujícím obrázku.

Obrázek 4.12: Podíl celkových výdajů u vybraných MAS

Zdroj: vlastní zpracování

Z obrázku vyplývá, že nejnižší podíl dotací připadá na MAS Šumperský venkov 65,85 % a nejvyšší podíl dotací je u MAS Horní Pomoraví 74,66 %. Lze si povšimnout, že u MAS Horní Pomoraví a MAS Vincenze Priessnitze pro Jesenicko podíl dotací přesahuje 70 %.

4.4. Zhodnocení vynaložených finančních prostředků vybraných MAS na rozvoj venkova

Zhodnocení vynaložených finančních prostředků vybraných místních akčních skupin na rozvoj venkova je zaměřeno na zjištění, jakým způsobem místní akční skupiny mají v plánu rozdělit finanční prostředky mezi své členy (veřejný a soukromý sektor). Na začátku kapitoly je zhodnocení všech operačních programů u vybraných MAS. Zhodnocení je předpokládáno na základě provedené analýzy akčního plánu na období 2014 -2020+. Kapitola pokračuje zhodnocením předpokládaných finančních prostředků vynaložených na rozvoj venkova vybraných místních akčních skupin podle jednotlivých fichí a s předpokládaným příjmem pro veřejný a soukromý sektor. Závěr kapitoly je zaměřen na zhodnocení obdržení finančních prostředků na rozvoj venkova v minulém období 2007 – 2013 v porovnání příjmů pro veřejný sektor a soukromý sektor.

Finanční hodnoty ve sledovaném období 2014 - 2020 jsou v tis. Kč a zaokrouhleny na dvě desetinná místa, procentuální vyjádření podílu veřejného a soukromého sektoru jsou zaokrouhleny na jedno desetinné místo. Procentuální vyjádření podílu celkových výdajů na dané fiche jsou zaokrouhleny na celé číslo. V závěru jsou finanční ukazatele v období 2007 – 2013 vyjádřeny v Kč a zaokrouhleny na celé číslo.

Tabulka 4.13: Zhodnocení financování vybraných MAS podle akčního plánu na období 2014 – 2020+

	Název operačního programu	Celkové výdaje (tis. Kč)	Předpokládané výdaje na příjemce podle analýzy akčního plánu			
			Veřejný sektor (tis. Kč)	Veřejný sektor (%)	Soukromý sektor (tis. Kč)	Soukromý sektor (%)
MAS Šumperský venkov	IROP	37 569,04	22 077,74	58,8	15 491,30	41,2
	OPZ	12 350,00	4 297,80	34,8	8 052,20	65,2
	OPŽP	1 024,45	356,51	34,8	667,94	60,9
	PRV	56 774,41	4 027,90	7,1	52 745,51	92,9
	Celkem	107 717,00	30 759,95	28,6	76 957,05	71,4
MAS Horní Pomoraví	IROP	70 150,08	43 675,38	62,3	26 474,70	37,7
	OPZ	15 750,00	6 158,25	39,1	9 591,75	60,9
	PRV	71 356,37	4 628,80	6,5	66 727,57	93,5
	Celkem	157 256,45	54 462,43	34,6	102 794,02	65,4
MAS Vincenze Priessnitz pro Jesenicko	IROP	56 210,48	38 572,59	68,6	17 637,89	31,4
	OPZ	16 140,00	6 617,40	41,0	9 522,60	59,0
	OPŽP	5 376,49	2 204,36	41,0	3 172,13	59,0
	PRV	71 708,00	1 641,64	2,3	70 066,36	97,7
	Celkem	149 434,97	49 035,99	32,8	100 398,98	67,2

Zdroj: vlastní zpracování

Tabulka zaměřená na zjištění celkových předpokládaných výdajů pro veřejný a soukromý sektor podle analýzy akčního plánu znázorňuje i celkové hodnoty operačních programů a následnou výslednou hodnotu pro veřejný a soukromý sektor.

Z tabulky lze vyčíst, že IROP je více zaměřen na veřejný sektor oproti tomu PRV více podporuje soukromý sektor. Operační program Zaměstnanost a Operační program Životní prostředí mají u všech opatření možného příjemce veřejný i soukromý sektor a z toho důvodu jsou finance rozděleny podle posledního zjištěného počtu zástupců veřejného a soukromého sektoru.

Celkový součet operačních programů vyjadřuje, že podíl soukromého sektoru je vyšší jak podíl veřejného sektoru v poměru 30 % veřejný sektor a 70 % soukromý sektor s odchylkou $\pm 5\%$.

4.4.1. Zhodnocení vynaložených finančních prostředků na PRV v období 2014 – 2020

Následující podkapitola je zaměřená na zhodnocení financování veřejného a soukromého sektoru pomocí programu rozvoje venkova v období 2014 – 2020+. Zhodnocení je předpokládané podle procentuálního zastoupení členů dané MAS. Zhodnocení je provedené pro každou místní akční skupinu zvlášť.

Tabulka 4.14: Zhodnocení financování PRV za období 2014 – 2020+, MAS Šumperský venkov

Šump	Celkové výdaje		Výdaje na členy				
	V tis. Kč	V %	Veřejný sektor v tis. Kč	Veřejný sektor v %	Soukromý sektor v tis. Kč	Soukromý sektor v %	Celkem v tis. Kč
1. Investice do zemědělských podniků	1 797,10	3	0	0	1 797,10	100	1 797,10
2. Zemědělská infrastruktura	3 801,50	7	1 322,92	34,8	2 478,58	65,2	3 801,50
3. Investice do nezemědělských podniků	40 802,90	70	0	0	40 802,90	100	40 802,90
4. Neproduktivní investice v lesích	5 377,00	9	1 871,20	34,8	3 505,80	65,2	5 377,00
5. Lesní technologie, zpracování lesních produktů a jejich uvádění na trh	2 077,90	4	723,11	34,8	1 354,79	65,2	2 077,90
6. Sdílení zařízení a zdrojů	2 600,00	4	0	0	2 600,00	100	2 600,00
7. Spolupráce mezi účastníky krátkých dodavatelských řetězců a místních trhů	318,01	1	110,67	34,8	207,34	65,2	318,01
8. Projekty spolupráce	1 376,00	2	-	-	-	-	-
Celkem	58 150,41	100	4 027,90	7,1	52 746,51	92,9	56 774,41

Zdroj: vlastní zpracování podle: SCLLD MAS Šumperský venkov

Z tabulky vyplývá, že program rozvoje venkova je především zaměřen na podporu soukromého sektoru v oblasti zemědělství, nezemědělských činností a spolupráce formou sdílení zařízení a zdrojů. Místní akční skupina Šumperský venkov poskytuje možnost dotací z oblasti zemědělství a spolupráce i veřejnému sektoru. U oblasti lesnictví mohou žádat o dotaci oba dva sektory. V případě, že může o dotaci u dané fiche žádat veřejný i soukromý sektor, je poměr financí přepočítán podle počtu zastoupení veřejného a soukromého sektoru. Místní akční skupina Šumperský venkov k poslednímu zjištěnému datu má 16 zástupců veřejného sektoru (34,8 %) a 30 zástupců soukromého sektoru (65,2 %).

Nejvyšší alokovaná částka je na investice do nezemědělských činností a tato fiche je určena pouze soukromému sektoru. Vzhledem k tomu že fiche Investice do nezemědělských podniků tvoří 70 % z celkových výdajů, je předpoklad, že v celkovém součtu bude mít soukromý sektor vysoké procento pro dosažení možných dotací. Celkový součet možných dotací pro veřejný a soukromý sektor je 56 774,41 tis. Kč a z toho připadá pouze 4 027,90 tis. Kč na veřejný sektor (7,1 %).

Tabulka 4.15: Zhodnocení financování PRV za období 2014 – 2020+, MAS Horní Pomoraví

Hor pom 2014	Celkové výdaje		Výdaje na členy				
	V tis. Kč	V %	Veřejný sektor v tis. Kč	Veřejný sektor v %	Soukromý sektor v tis. Kč	Soukromý sektor v %	Celkem v tis. Kč
1. Zemědělská prvovýroba	16 000,00	22	0	0	16 000,00	100	16 000,00
2. Potravinářství	12 000,00	16	0	0	12 000,00	100	12 000,00
3. Rozvoj nezemědělského podnikání	31 518,01	43	0	0	31 518,01	100	31 518,01
4. Lesnictví	9 000,00	12	3 519,00	39,1	5 481,00	60,9	9 000,00
5. Relax v lese	2 838,36	4	1 109,80	39,1	1 728,56	60,9	2 838,36
6. Projekty spolupráce MAS	2 064,86	3	-	-	-	-	-
Celkem	73 421,23	100	4 628,80	6,5	66 727,57	93,5	71 356,37

Zdroj: vlastní zpracování podle: SCLLD MAS Horní Pomoraví

Místní akční skupina Horní Pomoraví v současném programovém období 2014 – 2020 má 6 fichí z toho u poslední fiche s názvem Projekty spolupráce MAS výdaje nejsou určené pro členy, nýbrž pro místní akční skupinu jako celek.

První tři fiche jsou určeny pro členy soukromého sektoru a pouze u fichí lesnictví a relax v lese jsou fiche pro veřejný i soukromý sektor. Z toho vyplývá, že v případě rovnoměrného rozdělení financí na tyto dvě fiche podle počtu zástupců veřejného a soukromého sektoru, kdy veřejný sektor tvoří 39,1 % a soukromý sektor 60,9 %, by finance měly být rozděleny u fiche lesnictví 3 519,00 tis. Kč pro veřejný sektor a 5 481,00 tis. Kč pro soukromý sektor a u fiche relax v lese 1 109,80 tis. Kč pro veřejný sektor a 1 728,56 tis. Kč pro soukromý sektor. Z celkového součtu vychází, že na veřejný sektor by připadlo pouze 6,5 %, což tvoří 4 628,80 tis. Kč a soukromý sektor by měl dostat dotace v hodnotě 66 727,57 tis. Kč s procentuálním vyjádřením 93,5 %.

Tabulka 4.15: Zhodnocení financování PRV za období 2014 – 2020+, MAS Vincenze Priessnitze pro Jesenicko

JES	Celkové výdaje		Výdaje na členy				
	V tis. Kč	V %	Veřejný sektor v tis. Kč	Veřejný sektor v %	Soukromý sektor v tis. Kč	Soukromý sektor v %	Celkem v tis. Kč
1. Zemědělská produkce	7 280,00	10	0	0	7 280,00	100	7 280,00
2. Investice do nezemědělských činností	45 864,00	62	0	0	45 864,00	100	45 864,00
3. Investice do zemědělských podniků	14 560,00	20	0	0	14 560,00	100	14 560,00
4. Rekreace v lesích	4 004,00	5	1 641,64	41,0	2 362,36	59,0	4 004,00
5. Spolupráce MAS	2 085,36	3	-	-	-	-	-
Celkem	73 793,36	100	1 641,64	2,3	70 066,36	97,7	71 708,00

Zdroj: vlastní zpracování podle: SCLLD MAS Vincenze Priessnitze pro Jesenicko

Místní akční skupina Vincenze Priessnitze pro Jesenicko má na období 2014 – 2020 vypsáné 5 fíčí, z toho jedna fíče je na Spolupráci MAS. Zbylé čtyři fíče jsou především zaměřeny na financování soukromého sektoru a pouze jedna umožňuje čerpat dotace i veřejnému sektoru. Zaměření na soukromý sektor je v oblasti zemědělství a nezemědělské činnosti. Oblast rekreace v lesích je poskytnuta veřejnému i soukromému sektoru. Rozdělení financí u fíče Rekreace v lesích je podle zastoupení členů veřejného a soukromého sektoru v místní akční skupině. Veřejný sektor má 25 členů s procentuálním vyjádřením 41,0 % a soukromý sektor má 36 členů (59,0 %).

Z celkového pohledu připadá na veřejný sektor pouze 2,3 % z celkových výdajů 71 708,00 tis. Kč (výdaje jsou bez výdajů na spolupráci MAS), což je rovno 1 641,64 tis. Kč pro veřejný sektor. Soukromý sektor může čerpat 70 066,36 tis. Kč v procentuálním vyjádření 97,7 %.

4.4.2. Zhodnocení vynaložených finančních prostředků na PRV v období 2007 – 2013

Podkapitola je zaměřena na zhodnocení vynaložených finančních prostředků na program rozvoje venkova v období 2007 – 2013. Jelikož MAS Vincenze Priessnitze pro Jesenicko vznikla v roce 2012, využila dotace pouze na přípravu SCLLD 2014 – 2020 a na rozvoj místní akční skupiny jako celku. Místní akční skupina Šumperský venkov a Horní Pomoraví v období 2007 – 2013 dotace na rozvoj venkova čerpaly a podkapitola je zaměřena na rozdělení dotací pro veřejný a soukromý sektor. Ke každému rozdělení dotací je zpracována tabulka s počtem podaných projektů, kolik jich bylo vybráno a kolik zrealizováno, rozdělení je provedeno i z finančního hlediska.

Zhodnocení financování programu rozvoje venkova je rozděleno podle plánovaných dotací a poskytnutých dotací. Následující tabulky znázorňují rozdíl mezi plánovanými a poskytnutými dotacemi, kdy zeleně zvýrazněná hodnota u poskytnutých dotací znamená, že poskytnuté dotace jsou vyšší jak plánované a červeně zvýrazněná hodnota ukazuje, že poskytnuté dotace jsou nižší než plánové dotace. Srovnání obsahuje také procentuální podíly jednotlivých fíčí a v případě poskytnutých dotací jsou zeleně popřípadě červeně zvýrazněny i procentuální podíly. Druhá část tabulky je zaměřena na rozdělení dotací mezi veřejný a soukromý sektor.

Tabulka 4.16: Zhodnocení financování PRV za období 2007 – 2013, MAS Šumperský venkov

	Plánované dotace		Poskytnuté dotace		Dotace podle členů MAS			
	V Kč	V %	V Kč	V %	Veřejný sektor v Kč	Veřejný sektor v %	Soukromý sektor v Kč	Soukromý sektor v %
1. Vítá Vás vstupní brána Jeseníků 1	4 599 377	21,5	4 265 377	20	0	0	4 265 377	100
2. Vítá Vás vstupní brána Jeseníků 2	782 700	4	482 400	2	0	0	482 400	100
3. Naš region – příjemné místo k životu	4 248 047	20	4 001 544	18,5	4 001 544	100	0	0
4. Lesů ráj	246 941	1	246 941	1	246 941	100	0	0
5. Doklady minulosti	2 691 636	12	2 266 636	10,5	456 073	20	1 810 563	80
6. Podpora podnikání	4 571 360	21	4 226 714	20	0	0	4 226 714	100
7. Živý venkov	4 421 805	20,5	5 887 838	27	1 614 120	27,4	4 273 718	72,6
8. Administrativní výdaje	-	-	-	-	-	-	-	-
Celkem	21 561 866	100	21 377 450	99	6 318 678	29,5	15 058 772	70,5

Zdroj: vlastní zpracování dle MAS Šumperský venkov [online], dostupné z: <http://www.sumperskyvenkov.cz/>

Z tabulky vyplývá, že plánované finance pro jednotlivé fíče nebyly zcela využity, pouze fíče Lesů ráj měla plánovanou dotaci 246 941 Kč a tato hodnota byla i poskytnuta a fíče Živý venkov jako jediná dosáhla vyšších dotací, než bylo plánováno. Z celkového hlediska se dosáhlo na 99 % z celkových plánovaných dotací. Dotace z fíčí 1,2 a 6 čerpal pouze soukromý sektor, fíče 3 a 4 využil veřejný sektor. V případě fíče 5 Doklady minulosti čerpal dotaci veřejný i soukromý sektor, ale z 80 % byly dotace poskytnuty soukromému sektoru, u fíče 7 Živý venkov z celkových poskytnutých dotací 5 887 838 Kč připadlo na veřejný sektor 27,4 % což je rovno 1 614 120 Kč.

Celkové poskytnuté dotace jsou rovny 21 377 450 Kč a rozdělení dotací podle veřejného a soukromého sektoru je 29,5 % pro veřejný sektor (6 318 678 Kč) a 70,5 % pro soukromý sektor (15 058 772 Kč).

Tabulka 4.17: Zhodnocení počtu projektů a dotací za období 2007 – 2013, MAS Šumperský venkov

	Počet projektů			Dotace		
	Podané	Vybrané	Realizované	Podané	Vybrané	Realizované
1. Vítá Vás vstupní brána Jeseníků 1	14	9	1	-	4 265 377	444 000
2. Vítá Vás vstupní brána Jeseníků 2	2	2	1	-	482 400	182 700
3. Náš region – příjemné místo k životu	18	13	11	-	4 001 544	3 577 926
4. Lesů ráj	2	2	2	-	246 941	246 941
5. Doklady minulosti	9	7	5	-	2 266 636	1 614 491
6. Podpora podnikání	31	22	13	-	4 226 714	2 074 388
7. Živý venkov	43	19	18	-	5 887 838	5 652 695
8. Administrativní výdaje	-	-	-	-	-	-
Celkem	119	74	51	-	21 377 450	13 793 141

Zdroj: vlastní zpracování dle MAS Šumperský venkov [online], dostupné z: <http://www.sumperskyvenkov.cz/>

Podaných projektů za období 2007 – 2013 bylo celkem 119, z toho bylo 74 vybraných s nárokem na dotaci, ale pouze 54 jich bylo zrealizovaných (42,9 % z celkového počtu podaných projektů). Největší zájem o dotaci bylo u fiche Živý venkov a u fiche Podpora podnikání. Podaných projektů u fiche Živý venkov bylo 43 a vybraných pouze 19, což je rovno 44,2 %, zrealizovaných jich je 18 (41,9 %). Fiche Podpora podnikání dosáhla celkem 31 podaných projektů a vybraných k podpoře bylo 22 (71,0 %), ale zrealizovaných pouze 13 s procentuálním vyjádřením 41,9 %. Největší rozdíl v počtu vybraných a realizovaných projektů je u fiche Vítá Vás vstupní brána Jeseníků 1, kde počet vybraných projektů je roven 9, ale zrealizovaných pouze jeden projekt.

Z finančního hlediska nejsou dostupné informace o celkové částce žádané dotace u podaných projektů. Srovnání vybraných a zrealizovaných projektů je velmi rozdílné. Nejnižší rozdíl mezi finanční hodnotou vybraných projektů a zrealizovaných projektů je u fiche Lesů ráj, kde jsou hodnoty vybraných a zrealizovaných rovny, fiche Živý venkov má nejvyšší rozdíl mezi vybranými projekty a zrealizovanými. Z celkového pohledu bylo proplaceno pro realizaci projektů 13 793 141 Kč, což tvoří 64,5 % z celkových vybraných projektů, kde celková hodnota je rovna 21 377 450. Pro porovnání mezi počtem projektů a počtem dotací je

procentuální podíl zrealizovaných projektů (51 projektů) z celkových vybraných projektů (74 projektů) roven 68,9 %.

Z pohledu veřejného sektoru nejvíce podaných projektů podala obec Loučná nad Desnou, celkem 6 projektů, ale pouze 3 byly vybrány. Obec Nový Malín podala 4 projekty, z toho tři byly vybrány a obec Libina podala 3 projekty a všechny byly vybrány. Z celkového počtu 16 obcí žádalo o dotaci v období 2007 – 2013 celkem 14 obcí, obce Hrabšíns a Rapotín nepodaly žádný projekt s žádostí o dotaci. Celkem bylo vybráno 25 projektů.

Tabulka 4.18: Zhodnocení financování PRV za období 2007 – 2013, MAS Horní Pomoraví

	Plánované dotace		Poskytnuté dotace		Dotace podle členů MAS			
	V Kč	V %	V Kč	V %	Veřejný sektor v Kč	Veřejný sektor v %	Soukromý sektor v Kč	Soukromý sektor v %
1. Regionální produkce – zdroj rozvoje venkov	7 753 114	12	10 621 789	16	0	0	10 621 789	100
2. Zakládání podniků a jejich rozvoje	5 168 743	8	6 436 963	10	0	0	6 436 963	100
3. Atraktivní venkov	5 168 743	8	5 250 377	8	0	0	5 250 377	100
4. Moderní venkov - kvalitní občanské vybavení a služby	14 214 043	22	21 253 439	33	14 553 264	68,5	6 700 175	31,5
5. Tradiční venkov – zachování kulturního dědictví	11 306 625	17,5	11 051 439	17	2 914 428	26,4	8 137 011	73,6
6. Vzdělávání a informace	969 139	1,5	163 750	0,5	0	0	163 750	100
7. Regionální produkce – zdroj rozvoje regionu	7 753 114	12	3 783 031	6	0	0	3 783 031	100
8. Venkovská turistika	4 522 650	7	1 203 380	2	0	0	1 203 380	100
9. Venkov – místo pro život	7 753 114	12	5 159 959	8	4 784 878	92,8	375 081	7,2
Celkem	64 609 285	100	64 924 127	100,5	22 252 570	34,3	42 671 557	65,7

Zdroj: vlastní zpracování dle MAS Horní Pomoraví [online], dostupné z: <https://mashp.cz/>

Z tabulky vyplývá, že první čtyři fiche přesáhly plánované dotace. Z celkového součtu jsou plánované dotace překročeny o 0,5 %. Z celkového počtu 9 fichí mohl veřejný sektor čerpat dotace ze tří fichí – moderní venkov - kvalitní občanské vybavení a služby, tradiční venkov - zachování kulturního dědictví a venkov – místo pro život. Nejvíce dotací veřejný sektor získal u fiche Moderní venkov, ale z procentuálního hlediska u fiche Venkov – místo pro

život (92,8 % z celkových dotací). Nejméně dotací veřejný sektor obdržel u fice Tradiční venkov a to z finančního i procentuálního pohledu.

Celkové poskytnuté dotace pro veřejný sektor jsou rovny 22 252 570 Kč s procentuálním vyjádřením 34,3 %, soukromý sektor dosáhl dotací 42 671 557 Kč a v procentuálním vyjádření je to rovno 65,7 %.

Tabulka 4.19: Zhodnocení počtu projektů a dotací za období 2007 – 2013, MAS Horní Pomoraví

Fiche hor pom 2007	Počet projektů			Dotace		
	Podané	Vybrané	Realizované	Podané	Vybrané	Realizované
1. Regionální produkce – zdroj rozvoje venkov	37	27	27	12 964 394	10 621 789	10 267 715
2. Zakládání podniků a jejich rozvoje	27	24	20	7 436 963	6 436 963	5 229 698
3. Atraktivní venkov	14	10	8	7 235 788	5 250 377	3 769 899
4. Moderní venkov – kvalitní občanské vybavení a služby	80	40	39	53 818 292	21 253 439	19 727 158
5. Tradiční venkov – zachování kulturního dědictví	30	20	19	18 758 913	11 051 439	9 747 768
6. Vzdělávání a informace	1	1	0	163 750	163 750	0
7. Regionální produkce – zdroj rozvoje regionu	13	13	13	3 783 031	3 783 031	3 286 388
8. Venkovská turistika	2	2	2	1 342 125	1 203 380	1 092 867
9. Venkov – místo pro život	19	13	13	8 573 403	5 159 959	5 018 910
Celkem	223	148	141	114 076 659	64 924 127	58 140 403

Zdroj: vlastní zpracování dle MAS Horní Pomoraví [online], dostupné z: <https://mashp.cz/>

Z tabulky vyplývá, že úspěšnost mezi vybranými a zrealizovanými projekty je vyšší jak u MAS Šumperský venkov, jelikož MAS Horní Pomoraví vybrala celkem k podpoře 148 projektů a z toho 141 jich bylo zrealizovaných. Z finančního hlediska je z vybraných projektů (64 924 127 Kč) zrealizováno 89,6 % (58 140 403 Kč).

Celkem bylo podáno 223 projektů, nejvíce u fice Moderní venkov, celkem 80 a pouze 50 % z nich bylo vybráno. Nejméně projektů bylo podáno i vybráno u fice 6 Vzdělávání a informace a v závěru tento projekt ani nebyl zrealizován. Největší rozdíl mezi vybranými a zrealizovanými projekty je u fice zakládání podniků a jejich rozvoje, kdy vybraných projektů bylo 24 a zrealizováno 20.

Veřejný sektor podal 74 projektů s žádostí o dotaci, vybráno bylo 37 projektů celkem ve 26 obcích (počet projektů v obci jsou nejvíce dva projekty). Celkem o dotaci žádalo 31 obcí. Neúspěšnými žadateli je město Zábřeh, obce Drozdov, Postřelmov, Leština a Kamenná.

5. ZÁVĚR

Rozvoj venkova je důležitý z pohledu snižování disparit mezi jednotlivými regiony. Regionální politika v České republice těsně navazuje na regionalizovanou strukturální politiku Evropské unie, která je založena na dvou stěžejních cílech, kterými jsou podporovat ekonomický a sociální rozvoj, vysokou míru zaměstnanosti a dosažení vyrovnaného a udržitelného rozvoje především prostřednictvím posílení ekonomické a sociální soudržnosti (článek 2 smlouvy o Evropské unii), a druhým cílem je snižování rozdílů na úrovni rozvoje jednotlivých regionů a zaostalých znevýhodněných regionů, včetně venkova. Venkov je charakterizován nízkou hustotou obyvatelstva, poklesem počtu obyvatel a vyšším podílem zaměstnanosti v zemědělství.

Hlavním cílem diplomové práce bylo zhodnocení vynakládaných finančních prostředků na rozvoj venkova prostřednictvím místních akčních skupin. Zhodnocení bylo provedené na základě analýzy akčního plánu místních akčních skupin na období 2014 – 2020. Zhodnocení znázorňuje porovnání rozdělení financování místních akčních skupin podle jednotlivých operačních programů a následuje zjištění plánovaných dotací pro veřejný a soukromý sektor. Z porovnání financování podle operačních programů bylo zjištěné, že MAS Šumperský venkov, MAS Horní Pomoraví i MAS Vincenze Priessnitze pro Jesenicko mají nejvyšší podíl financí určený pro Program rozvoje venkova. U místní akční skupiny Horní Pomoraví je vysoký podíl dotací i u operačního programu IROP. Hlavním cílem bylo zjištění obdržených a plánovaných dotací pro veřejný sektor v oblasti rozvoje venkova. V současném programovém období 2014 – 2020 mohou členové vybraných MAS čerpat dotace z více operačních programů. V předchozím období 2007 – 2013 byly k dispozici pouze dotace na program rozvoje venkova u MAS Šumperský venkov a MAS Horní Pomoraví, MAS Vincenze Priessnitze pro Jesenicko v předchozím období neposkytla dotace veřejnému ani soukromému sektoru, jelikož byla založena 12. 12.2012 a pracovníci MAS se zaměřili na přípravu následujícího programového období. Plánované dotace pro veřejný sektor na rozvoj venkova jsou v porovnání s plánovanými dotacemi pro soukromý sektor velmi nízké. Plánované dotace jsou rozděleny podle možného příjemce – jelikož příjemcem nemusí být veřejný i soukromý sektor, ale pouze jeden a v případě, kdy jsou plánovaným příjemce veřejný i soukromý sektor, je rozdělení částky na danou fici v poměru podle počtu zástupců. V současném období 2014 – 2020 vychází dotace pro veřejný sektor u MAS Šumperský venkov 4 027,90 tis. Kč z celkových výdajů 56 774,41 tis. Kč, u MAS Horní Pomoraví jsou

dotace pro veřejný sektor 4 628,80 tis. Kč z celkových výdajů 71 356,37 tis. Kč a u MAS Vincenze Priessnitze pro Jesenicko dotace pro veřejný sektor dosahují výše 1 641,64 tis Kč z celkových výdajů 71 708,00 tis. Kč. V období 2007 – 2013 byly zjištěné obdržené dotace pro veřejný sektor vyšší – MAS Šumperský venkov poskytla veřejnému sektoru dotace na rozvoj venkova ve výši 6 318 678 Kč, z celkových 21 377 450 Kč a MAS Horní Pomoraví veřejnému sektoru pomohla získat 22 252 570 Kč z celkových dotací 64 924 127 Kč. Hypotézou bylo, že dotace pro veřejný sektor budou tvořit 40 % s odchylkou ± 5 %. Tato hypotéza se nepotvrdila, nejvyšší podíl dotací pro veřejný sektor vznikl u MAS Horní Pomoraví v období 2007 – 2013, kdy je podíl roven 34,3 %, u MAS Šumperský venkov byl podíl dotací pro veřejný sektor 29,5 %. V období 2014 – 2020 podíl dotací pro veřejný sektor nepřesahuje 10 %. Doporučením by bylo více se zaměřit na průběh předchozího období a poskytnout finance především na podobné fiche, u kterých byl největší zájem podle počtu podaných projektů.

Dílčím cílem práce byla analýza akčního plánu vybraných místních akčních skupin v období 2014 – 2020. Analýza byla zaměřena na priority a cíle vybraných místních akčních skupin a priority a cíle jsou definovány pomocí opatření/fichí, které jsou v rámci daných operačních programů. Nejvíce opatření a fichí má MAS Šumperský venkov a z celkového počtu 17 může veřejný sektor žádat o dotaci u 13 opatření a fichí a soukromý sektor u 15, následuje MAS Vincenze Priessnitze pro Jesenicko s celkovým počtem 15 opatření a fichí, veřejný sektor může využít 10 opatření a fichí a soukromý sektor může čerpat dotace z 12 opatření a fichí. Nejméně opatření a fichí je u MAS Horní Pomoraví – celkem 14 a zástupci veřejného sektoru mohou využít 10 opatření a fichí, zástupci soukromého sektoru mohou požádat o dotace z 11 opatření a fichí. Hypotézou bylo, že veřejný sektor bude moci využít dotace z méně opatření a fichí než soukromý sektor a hypotéza je potvrzena.

Druhým dílčím cílem bylo zjištění počtu zástupců veřejného a soukromého sektoru u vybraných místních akčních skupin. Počet zástupců veřejného a soukromého sektoru u vybraných MAS byl zjištěn za období 2012 – 2017. Místní akční skupina Šumperský venkov v roce 2012 měla podíl zástupců veřejného sektoru 42,1 % a ve sledovaném období podíl klesal, přestože počet zástupců veřejného sektoru se neměnil (rostl počet zástupců veřejného sektoru, v roce 2012 – 2014 bylo 22 zástupců veřejné sektoru a v roce 2017 počet stoupl na 30 zástupců soukromého sektoru). V roce 2017 podíl veřejného sektoru klesl na 34,8 %. U místní akční skupiny Horní Pomoraví ve sledovaném období podíl veřejného sektoru naopak rostl, počet zástupců veřejného sektoru byl neměnný, ale počet zástupců

veřejného sektoru klesal, v roce 2012 byl podíl veřejného sektoru 30,9 % a v roce 2017 je podíl veřejného sektoru roven 39,1 %. Místní akční skupina Vincenze Priessnitze pro Jesenicko má podíl veřejného sektoru ve sledovaném období kolísavý, počet zástupců veřejného i soukromého sektoru kolísá, v roce 2012 byl podíl veřejného sektoru 33,3 % a v roce 2017 je podíl veřejného sektoru roven 41,0 %. Hypotézou bylo, že podíl zástupců veřejného sektoru u vybraných MAS bude 40 % s odchylkou ± 5 %. Hypotéza je potvrzena u MAS Horní Pomoraví a MAS Vincenze Priessnitze pro Jesenicko.

V rámci teoretické části práce bylo popsáno partnerství a rozvoj území. Bylo vysvětleno, jak lze chápat partnerství a jaké typy partnerství mohou být. Teoretická část byla zaměřená i na vysvětlení místních akčních skupin, vysvětlení metody Leader, popis a fungování národní sítě místních akčních skupin a její organizační struktura. Závěr teoretické části stručně popisuje místní akční skupiny v Olomouckém kraji. Bylo zjištěno, jaké právní formy místní akční skupiny využívají, kolik místních akčních skupin je celkem a kolik z nich je členem národní sítě MAS.

Praktická část obsahuje popis Olomouckého kraje, ve kterém se nachází všechny vybrané místní akční skupiny, a obsahuje stručnou charakteristiku místních akčních skupin na území Olomouckého kraje. Zaměření praktické části je na charakteristiku a analýzu hospodaření vybraných místních akčních skupin v období 2012 – 2017, charakteristika obsahuje rozlohu území, počet obyvatel, hustotu zalidnění, podíl nezaměstnaných a rozdělení zástupců veřejného a soukromého sektoru. Analýza hospodaření je zaměřená na celkové náklady, výnosy a výsledek hospodaření, u nákladů a výnosů je vypočítána ve sledovaném období procentní změna. Praktická část pokračuje analýzou akčního plánu vybraných MAS, kdy je analýza zaměřena na priority a cíle MAS v období 2014 – 2020. Závěr praktické části se zabývá zhodnocením financování vybraných místních akčních skupin v období 2014 – 2020.

Podklady ke zjištění výsledků analýzy byly výroční zprávy a strategie komunitně vedeného místního rozvoje místních akčních skupin. Dále k vypracování diplomové práce byly především využity odborné knihy, zákony České republiky (především zákon č. 128/2000 Sb., o obcích), internetové stránky MAS, NS MAS, ČSÚ a o dotacích EU.

Hlavním cílem rozvoje venkova je obnova, zachování a zlepšení ekosystémů závislých na zemědělství prostřednictvím agroenvironmentálních opatření, investic pro konkurenceschopnost a inovace zemědělských podniků, podpora vstupu mladých lidí do zemědělství nebo krajinná infrastruktura.

Seznam použité literatury

A) Odborná kniha

1. GALVASOVÁ, Iva, Jan BINEK, Kateřina CHABIČOVSKÁ, Jan HOLEČEK a Dušan HALÁSEK. *Spolupráce obcí jako faktor rozvoje*. 1. vyd. Brno: Georgetown, 2007. 140 s. ISBN 80-251-20-9
2. HEIDEROVÁ, Tereza. *Činnost a hospodaření vybraných místních akčních skupin*. Ostrava 2017. Bakalářská práce. Vysoká škola báňská – Technická univerzita Ostrava, Fakulta ekonomická, Katedra veřejné ekonomiky.
3. KHENDRICHE TRHLÍNOVÁ, Zuzana. *Partnerství v rozvoji, obcí, měst a regionů*. Praha: Auditorium, 2014. 233 s. ISBN 978-80-87284-44-5
4. MAATYOVÁ, A., F. OCHRANA a J. PAVEL. *Veřejné finance v teorii a praxi*. Praha: Grada Publishing, 2015. 208 s. ISBN 978-80-247-5561-8
5. PEKOVÁ, Jitka a Jaroslava KADERÁBKOVÁ. *Územní samospráva - udržitelný rozvoj a finance*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2012. 297 s. ISBN 978-80-7357-910-4
6. SCHNEIDEROVÁ, Ivana. *Rozpočtová skladba v roce 2016*. Praha: Acha obec účtuje, 2016. 251 s. ISBN 978-905420-3-7
7. STIGLITZ, Joseph E. and Jay K. ROSENGARD. *Economics of the public sector..* 4th ed. New York: W. W. Norton & Company, 2015. ISBN 978-0-393-93709-1

B) Legislativa

8. Zákon č. 128 ze dne 12. dubna 2000 o obcích. In: Sbírka zákonů ČR. 2000, částka 38, s. 1737 – 1764. Dostupný také z: <http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/>
9. Zákon č. 129 ze dne 12. dubna 2000 o krajích. In: Sbírka zákonů ČR. 2000, částka 38, s. 1765 – 1782. Dostupný také z: <http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/>

10. Zákon č. 2 ze dne 8. ledna 1969 o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy České republiky. In: Sbírka zákonů ČR 1969, částka 1, s. 16 – 19. Dostupný také z: <http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/>
11. Zákon č. 248 ze dne 28. září 1995 o obecně prospěšných společnostech a o změně a doplnění některých zákon. In: Sbírka zákonů ČR. 1995, částka 65, s. 3554 – 3560. Dostupný také z: <http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/>
12. Zákon č. 266 ze dne 14. prosince 1994 o drahách. In: Sbírka zákonů ČR. 1994, částka 79, s. 3041 – 3054. Dostupný také z: <http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/>
13. Zákon č. 563 ze dne 12. prosince 1991 o účetnictví. In: Sbírka zákonů ČR. 1991, částka 107, s. 2802 – 2810. Dostupný také z: <http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/>
14. Zákon č. 89 ze dne 3. února 2012 občanský zákoník. In: Sbírka zákonů ČR. 2012, částka 33, s. 1026 – 1365. Dostupný také z: <http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/>

C) Elektronické zdroje

15. Bystřička – výroční zprávy (online), dostupné z: <http://www.masbystricka.cz/>
16. Český statistický úřad – statistiky, regionální statistiky, data pro místní akční skupiny (online), dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/czso/domov>
17. Dotace EU – Evropské fondy v ČR, Programové období 2014 – 2020, programy (online), dostupné z: <https://www.dotaceeu.cz/cs/uvod>
18. Dotace EU – Evropské fondy v ČR, slovní pojmů, metoda LEADER (online), dostupné z: <https://www.dotaceeu.cz/cs/uvod>
19. MAS – Partnerství Moštěnka – výroční zprávy (online), dostupné z: <http://www.mas-mostenka.cz/>
20. MAS Hanácké království – výroční zprávy (online), dostupné z: <http://hanacke-kralovstvi.cz/>
21. MAS Hanácké venkov – výroční zprávy (online), dostupné z: <http://www.masnaceste.cz/>

22. MAS Horní Pomoraví – výroční zprávy, archiv (původní web), strategie CLLD (online), dostupné z: <http://www.hornipomoravi.eu/>
23. MAS Hranicko – výroční zprávy (online), dostupné z: <http://www.regionhranicko.cz/mas-hranicko>
24. MAS Mohelnicko – výroční zprávy (online), dostupné z: <http://www.masmohelnicko.cz/>
25. MAS Moravská Brána – výroční zprávy (online), dostupné z: <http://www.mas-moravskabrana.cz/>
26. MAS Moravská cesta – výroční zprávy (online), dostupné z: <http://www.moravska-cesta.cz/>
27. MAS Šternbersko – výroční zprávy (online), dostupné z: <http://www.mas-sternbersko.cz>
28. MAS Šumperský venkov – výroční zprávy, projekty, dotace, archiv (online), dostupné z: <http://sumperskyvenkov.cz>
29. MAS Uničovsko – výroční zprávy (online), dostupné z: <http://unicovsko.cz/ops/>
30. MAS Vincenze Priessnitze pro Jesenicko – výroční zprávy, strategie 2014 – 2020+ (online), dostupné z: <http://www.masjesenicko.cz/>
31. NS MAS – o MAS, o spolku (online), dostupné z: <http://nsmascr.cz/>
32. Olomoucký kraj – informace o kraji, regionální rozvoj, rozvoj venkova, místní akční skupina (online) dostupné z: <https://www.olkraj.cz/index.php>
33. Prostějov venkov – výroční zprávy (online), dostupné z: <http://www.maspvvenkov.cz/>
34. Region Haná – výroční zprávy (online), dostupné z: <http://www.regionhana.cz/>
35. Regionální rozvoj – rozvoj venkova, vymezení venkova (online), dostupné z: <http://www.regionalnirozvoj.cz/index.php/home.html>
36. Střední Haná – výroční zprávy (online), dostupné z: <http://www.masstrednihana.cz/>

Seznam zkratek

ATUR ČR – Asociace turistických regionů České republiky

CF (FS) – Fond soudržnosti

ČR – Česká republika

DSO – Dobrovolný svazek obcí

EAFRD (EZFRV) – Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova

EMFF (ENRF) – Evropský námořní a rybářský fond

ERDF (EFRR) – Evropský fond pro regionální rozvoj

ES – Evropské společenství

ESF – Evropský sociální fond

ESIF – Evropské strukturální a investiční fondy

EU – Evropská unie

EÚS – Evropský územní spolupráce

CHKO – Chráněna krajinná oblast

IROP – Integrovaný regionální operační program

KS MAS – Krajská síť místních akčních skupin

LEADER – Propojení aktivit rozvíjejících venkovskou ekonomiku

MAS – Místní akční skupina

NKP – Národní kulturní památky

NS MAS – Národní síť místních akčních skupin

NSZM – Národní síť zdravých měst

OP – Operační program

OPZ – Operační program Zaměstnanost

OPŽP – Operační program Životní prostředí

PPP – Partnerství veřejného a soukromého sektoru

PRV – Program rozvoje venkova

PS – Pracovní skupiny

SCLLD – Strategie komunitně vedeného místního rozvoje

SF – Státní fond

SMO ČR – Svaz měst a obcí České republiky

SMS ČR – Sdružení místních samospráv České republiky

SR – Státní rozpočet

USA – Spojené státy americké

YEI – Iniciativa na podporu zaměstnanosti mládeže

Prohlášení o využití výsledků diplomové práce

Prohlašuji, že

- jsem byla seznámena s tím, že na mou diplomovou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. – autorský zákon, zejména § 35 – užití díla v rámci občanských a náboženských obřadů, v rámci školních představení a užití díla školního a § 60 – školní dílo;
- beru na vědomí, že Vysoká škola báňská – Technická univerzita Ostrava (dále jen VŠB-TUO) má právo nevýdělečně, ke své vnitřní potřebě, diplomovou práci užít (§ 35 odst. 3);
- souhlasím s tím, že diplomová práce bude v elektronické podobě archivována v Ústřední knihovně VŠB-TUO. Souhlasím s tím, že bibliografické údaje o diplomové práci budou zveřejněny v informačním systému VŠB-TUO;
- bylo sjednáno, že s VŠB-TUO, v případě zájmu z její strany, uzavřu licenční smlouvu s oprávněním užít dílo v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- bylo sjednáno, že užít své dílo, diplomovou práci, nebo poskytnout licenci k jejímu využití mohu jen se souhlasem VŠB-TUO, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly VŠB-TUO na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše).

V Ostravě dne 12. 7. 2019

Bc. Lucie Václavová

Seznam příloh

Příloha č. 1:

Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích, § 61 Přenesená působnost

Příloha č. 2:

Formy spolupráce obcí v ČR

Příloha č. 3:

Územní působnost MAS Šumperský venkov

Příloha č. 4:

Územní působnost MAS Horní Pomoraví

Příloha č. 5:

Územní působnost MAS Vincenze Priessnitze pro Jesenicko

§ 61

(1) Přenesená působnost ve věcech, které stanoví zvláštní zákony, je

a) v základním rozsahu svěřeném obci vykonávána orgány obce určenými tímto nebo jiným zákonem nebo na základě tohoto zákona; v tomto případě je území obce správním obvodem,

b) v rozsahu pověřeného obecního úřadu (§ 64) vykonávána tímto úřadem,

c) v rozsahu obecního úřadu obce s rozšířenou působností (§ 66) vykonávána tímto úřadem.

(2) Při výkonu přenesené působnosti se orgány obce řídí

a) při vydávání nařízení obce zákony a jinými právními předpisy,

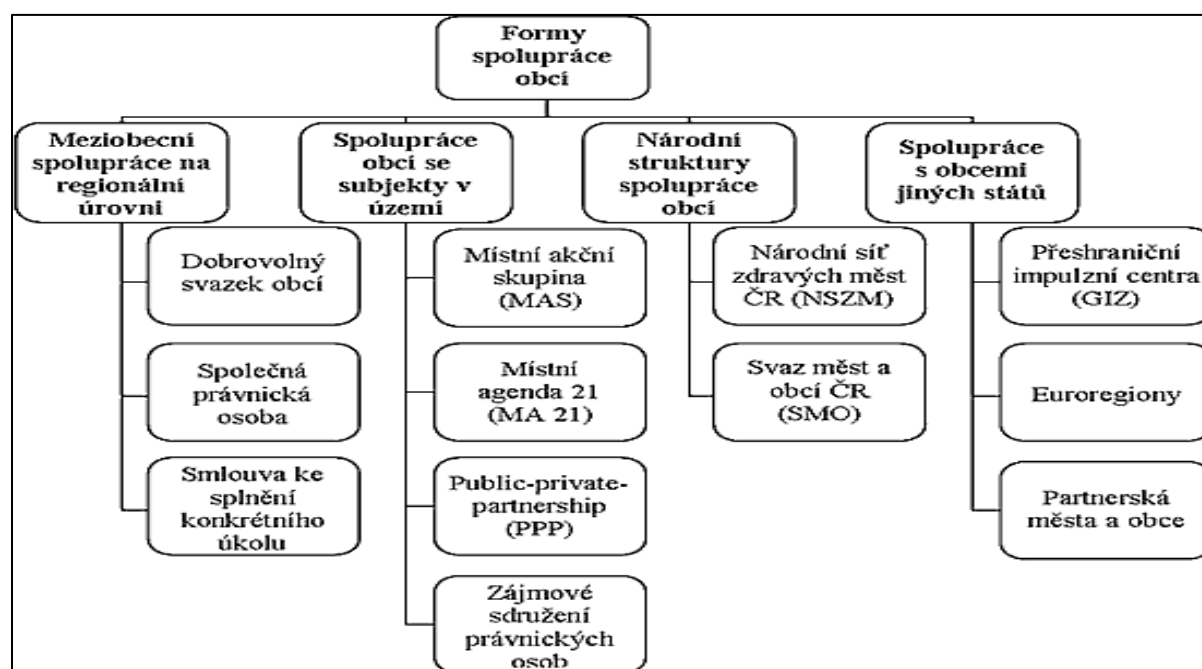
b) v ostatních případech též

1. usneseními vlády a směrnicemi ústředních správních úřadů; tato usnesení a tyto směrnice nemohou orgánům obcí ukládat povinnosti, pokud nejsou zároveň stanoveny zákonem; podmínkou platnosti směrnic ústředních správních úřadů je jejich publikování ve Věstníku vlády pro orgány krajů a orgány obcí;

2. opatřeními příslušných orgánů veřejné správy přijatými při kontrole výkonu přenesené působnosti podle tohoto zákona.

(3) Metodickou a odbornou pomoc ve věcech uvedených v odstavci 2 vykonává vůči orgánům obcí krajský úřad.

Příloha č. 2: Formy spolupráce obcí v ČR

Příloha č. 4: Územní působnost MAS Horní Pomoraví

Příloha č. 5: Územní působnost MAS Vincenze Priessnitz pro Jesenícko

